

Vlaams
Parlement

stuk **2158** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 juli 2013 (2012-2013)

Nota van de Vlaamse Regering

Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 en Vlaams Actieplan Kinderrechten. Tussentijds verslag 2011-2012

ingediend onder de coördinatie van de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

**TUSSENTIJD'S VERSLAG OVER DE JAREN 2011-2012
VLAAMS JEUGDBELEIDSPLAN EN VLAAMS ACTIEPLAN
KINDERRECHTEN**

van de Vlaamse Regering
aan het Vlaams Parlement
en de Kinderrechtencommissaris
onder coördinatie van de Vlaamse minister van Jeugd

Inhoudsopgave

TUSSENTIJD'S VERSLAG 2011-2012 VLAAMS JEUGDBELEIDSPLAN EN VLAAMS ACTIEPLAN KINDERRECHTEN.....	3
<i>GENESE VAN HET VERSLAG</i>	9
<i>STAND VAN ZAKEN PER DOELSTELLING</i>	10
Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014.....	11
VJP SD 1 De Vlaamse overheid betreft actief en kwaliteitsvol kinderen en jongeren bij beleidsbeslissingen en stimuleert anderen om hetzelfde te doen.	11
VJP OD 1.1 Kennis en expertise over participatie van kinderen en jongeren in diverse structuren, instellingen en voorzieningen is gebundeld, ontsloten en wordt verspreid	11
VJP OD 1.2 Duurzame methoden, experimenten en labs zijn gestimuleerd en ondersteund met het oog op het verhogen van de kwaliteit van beleidsparticipatie en het bereiken van alle kinderen en jongeren.	12
VJP OD 1.3 De competenties van beleidsmedewerkers en verantwoordelijken zijn verhoogd in functie van een participatieve basishouding, duurzame participatieprojecten en de implementatie van de resultaten in beleidsprocessen.	12
VJP SD 2 Alle kinderen en jongeren hebben toegang tot goede jeugdinformatie die hun keuzemogelijkheden en -processen versterkt.	12
VJP OD 2.1 Het informatieaanbod gericht naar kinderen en jongeren beantwoordt aan overeengekomen kwaliteitsprincipes en -criteria.	12
VJP OD 2.2 Door samenwerking en coördinatie wordt doelgerichter ingezet op jeugdinformatie.	13
VJP OD 2.3 De deskundigheid over het toegankelijk maken van informatie bij beleidsmedewerkers en jeugdinformatieverstrekkers is verhoogd.	14
VJP SD 3 Het inzicht in kinderen en jongeren, hun leefwereld en hun toekomstvisie is systematisch verbeterd.	15
VJP OD 3.1 Leemtes in kennis over kinderen en jongeren zijn opgespoord en ingevuld met gericht onderzoek.....	15
VJP OD 3.2 De toekomst van kinderen en jongeren en hun visie daarop is een aandachtspunt voor onderzoek.....	15
VJP OD 3.3 Er is een doeltreffende ontsluiting en verspreiding van de beschikbare kennis over kinderen, jongeren, hun leefwereld en hun toekomstvisie.	16
VJP SD 4 Mensen en organisaties die werken met kinderen en jongeren beschikken over sterkere competenties om om te gaan met de groeiende diversiteit bij de jeugd.	16
VJP OD 4.1 De diversiteitscompetenties van de ambtenaren en beleidsmensen die beleid met betrekking tot kinderen en jongeren voorbereiden en uitvoeren, zijn versterkt.	17
VJP OD 4.2 Modellen voor organisaties en instellingen in de verschillende sectoren om om te gaan met diversiteit zijn ontwikkeld. Via concrete handleidingen werken zij aan meer aandacht voor diversiteit, maar ook aan functieprofielen op het niveau van de organisaties.	17
VJP OD 4.3 Zowel in de basisvorming als in de nascholingstrajecten van personen die werken met kinderen en jongeren, zijn modules voorzien om beter te kunnen omgaan met een diversiteit aan kinderen en jongeren.	18
VJP OD 4.4 De Vlaamse overheid voert een structureel beleid ter ontwikkeling van het jeugdwerk voor en door allochtone jongeren.....	18
VJP SD 5 In de beleidskeuzes van de Vlaamse overheid wordt rekening gehouden met de effecten op de (gezondheid van) kinderen en jongeren van huidige en toekomstige generaties.	19
VJP OD 5.1 Meer beleidsmakers zijn gesensibiliseerd over de impact van hun beleid op de (lichamelijke en geestelijke) gezondheid van kinderen en jongeren.....	19
VJP OD 5.2 De Vlaamse overheid ontwikkelt verder zijn instrumentarium om de impact van beleidsmaatregelen op de gezondheid van kinderen en jongeren als mede-uitgangspunt te gebruiken... 19	
VJP OD 5.3 Via een participatietraject rond gezondheid verhogen we de aandacht voor participatie van kinderen en jongeren in het beslissingsproces rond gezondheidsbeleid.	20
VJP OD 5.4 Preventief zorg dragen voor de gezondheid van kinderen en jongeren	20
VJP SD 6 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.	21

VJP OD 6.1 De situatie van jongeren in voorzieningen (gehandicaptenzorg, internaten, jeugdzorg...) wordt verder in overeenstemming gebracht met de internationale verplichtingen.	21
VJP OD 6.2 Een actieplan om het pesten van kinderen en jongeren te verminderen wordt door de betrokken ministers opgesteld en onderschreven.	22
VJP OD 6.3 Via een op te richten Vlaams Forum kindermishandeling bespreken de verschillende partners betrokken bij de bestrijding van kindermishandeling cijfers, aanpak en knelpunten.	23
VJP OD 6.4 Jeugd- en onderwijsactoren werken mee aan het zelfdodingspreventiebeleid.	23
VJP SD 7 Het aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.	23
VJP OD 7.1 Er is een beleidsdomeinoverschrijdende strategie voor het ondersteunen van organisaties die geïntegreerd werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren op het kruispunt van verschillende beleidsdomeinen.	24
VJP OD 7.2 Lokale en bovenlokale overheden zijn deskundiger op het vlak van verbreding van het (vraaggestuurde) aanbod voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.	25
VJP OD 7.3 Meer maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren maken gebruik van programma's internationale mobiliteit.	26
VJP SD 8 Maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar hebben meer ontwikkelingskansen.	27
VJP OD 8.1 Het aantal kleuters per leerkracht daalt.	27
VJP OD 8.2 De zorgcoördinatie in het kleuteronderwijs wordt versterkt.	27
VJP OD 8.3 Het informele netwerk van ouders met kinderen jonger dan 6 jaar wordt versterkt.	27
VJP OD 8.4 De speelkansen van kinderen jonger dan 6 jaar worden verhoogd en zijn meer toegankelijk gemaakt.	28
VJP SD 9 Steden zijn kindvriendelijker: ze bieden kinderen en jongeren meer ontwikkelingskansen	28
VJP OD 9.1 Er is een actieplan om de structurele werkloosheid in steden aan te pakken.	28
VJP OD 9.2 Tegen het einde van de legislatuur is er rond jongeren en stedelijkheid meer expertise opgebouwd en gedeeld.	29
VJP OD 9.3 Kinderen en jongeren vinden meer mogelijkheden in de steden tot ontplooiing in de vrije tijd.	29
VJP SD 10 Kinderen en jongeren groeien op in meer leeromgevingen die kwaliteitsvol, divers en inclusief zijn.	30
VJP OD 10.1 Scholen, instellingen en organisaties zijn gesensibiliseerd rond divers en inclusief werken, onder andere door het verspreiden van goede voorbeelden.	30
VJP OD 10.2 De deskundigheid over diverse en inclusieve leeromgevingen bij actoren in de betrokken sectoren is verhoogd, met als doel de draagkracht te verhogen.	30
VJP OD 10.3 Stelselmatig worden de organisatorische, financiële of praktische drempels die inclusieve leertrajecten in het onderwijs bemoeilijken, weggewerkt.	31
VJP OD 10.4 De mogelijkheden om bijkomend Nederlandstalig taalonderwijs te organiseren in en buiten het secundair onderwijs worden onderzocht met oog op invoering.	31
VJP SD 11 Er zijn meer 'brede scholen' om kinderen en jongeren maximale kansen te geven om zich op verschillende levensdomeinen volwaardig te ontplooien en om te participeren aan de samenleving.	31
VJP OD 11.1 Een evenwichtige samenwerking van verschillende partners uit o.a. onderwijs, welzijn, cultuur, sport, jeugd en economie ...wordt gestimuleerd.	31
VJP OD 11.2 De actieve participatie van kinderen en jongeren aan de invulling van de Brede School wordt gestimuleerd.	32
VJP SD 12 Kinderen en jongeren hebben meer mediawijsheid.	32
VJP OD 12.1 In samenwerking met alle betrokkenen stimuleren het Kenniscentrum Mediawijsheid en andere actoren binnen de Vlaamse overheid mediawijsheid bij kinderen en jongeren, en bij volwassenen (opvoeders en leerkrachten).	32
VJP OD 12.2. Kinderen en jongeren worden gestimuleerd om hun mediawijze vaardigheden door te geven aan leeftijdsgenoten en andere generaties.	34
VJP OD 12.3. Door netwerkvorming tussen jongerenmedia-initiatieven versterken we de output van deze organisaties en zorgen we voor een band met en input aan de Vlaamse media.	34
SD 13 Alle jongeren krijgen kansen om in de vrije tijd competenties te herkennen, te ontwikkelen en/of te laten erkennen.	34
OD 13.1 De ontwikkeling en implementatie van instrumenten en- werkvormen voor het herkennen van competenties is gefaciliteerd en ondersteund.	34
OD 13.2 Leerkrachten, jeugdwerkers, werkgevers, trajectbegeleiders en ouders worden gesensibiliseerd voor en versterkt in hun kennis over competenties van jongeren.	34
OD 13.3 De beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport, Werk en Sociale Economie en Onderwijs & Vorming werken een samenhangende, complementaire EVC-visie uit voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, cultuur, sport en jeugd rond doelstellingen, begrippenkader, procedures en instrumenten, financiering, aanbod, personeel.	35

OD 13.4 Jongeren krijgen kansen om op basis van EVC leer- of opleidingstrajecten te verkorten en/of de toegang tot werk te vergemakkelijken.	35
VJP SD 14 De positie van jongeren in het arbeidsproces is versterkt.	35
VJP OD 14.1 Jongeren zijn vertegenwoordigd in de bestaande overlegstructuren.	35
VJP OD 14.2 Er is een structurele dialoog tussen arbeidsmarktactoren en jongeren.	36
VJP OD 14.3 De Vlaamse overheid gaat in dialoog met jongeren rond de betekenis van 'waardig werk'. .	36
VJP OD 14.4 Er is informatie en begeleiding op maat van elke jongere bij de transitie naar werk.	36
VJP SD 15 De (zin voor) creativiteit, innovatie en ondernemen bij jongeren is vergroot.	37
VJP OD 15.1 Door het opzetten van proefprojecten wordt gezocht naar manieren om creatief en innovatief denken in ruime zin te stimuleren bij kinderen en jongeren.	37
VJP OD 15.2 Jongeren met ondernemerszin krijgen toegang tot ondernemerschap door het creëren van synergie tussen de ondernemerswereld en de jeugdwereld.	38
VJP OD 15.3 Meer ondersteunen en informeren van jongeren over ondernemen.	38
VJP SD 16 Meer kinderen en jongeren integreren kunst en cultuur in hun dagelijkse leven.	38
VJP OD 16.1 De ministers van cultuur, jeugd, onderwijs en onroerend erfgoed maken werk van een structureel, samenhangend en complementair cultuureducatiebeleid.	38
VJP OD 16.2 Jeugdcultuuractoren zijn gestimuleerd om in te zetten op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.	39
VJP OD 16.3 Bij het vorm geven van culturele initiatieven is er aandacht voor de vragen, wensen en behoeften van kinderen en jongeren.	39
VJP SD 17 Jeugdcultuur krijgt meer ruimte en ondersteuning.	40
VJP OD 17.1 Alle kinderen en jongeren beschikken over bereikbare en toegankelijke infrastructuur en over voldoende ondersteuning om creatief bezig te zijn en te experimenteren.	40
VJP OD 17.2 We zetten in op een goede begeleiding van kinderen en jongeren in hun creativiteit, volgens hun behoefte en/of vragen, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en daarin kunnen groeien.	40
VJP OD 17.3 De kennis en zichtbaarheid van en de beeldvorming over jeugdcultuur verbetert.	41
VJP SD 18 Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen.	41
VJP OD 18.1 Een visie over het concept medegebruik, dat bij de uitbouw/inrichting van toegankelijke 'gemeenschapsinfrastructuur/ voorzieningen' steeds als uitgangspunt wordt gehanteerd, is ontwikkeld.	42
VJP OD 18.2 Lokale besturen zijn gestimuleerd en ondersteund om te voorzien in voldoende veilige, duurzame en toegankelijke infrastructuur voor de activiteiten van kinderen, jongeren en hun verenigingen.	42
VJP OD 18.3 De Vlaamse Regering voert via de taskforce jeugdverblijven het actieplan jeugdverblijfscentra uit.	42
VJP OD 18.4 De Vlaamse Regering streeft er via het uitbouwen van een inhoudelijke typologie naar om een voldoende divers jeugdverblijfsaanbod te vrijwaren.	43
VJP SD 19 Kinderen en jongeren zijn een vanzelfsprekende actor in de publieke ruimte.	43
VJP OD 19.1 De kennis over en toepassing van participatie van kinderen en jongeren bij planningsprocessen op het vlak van ruimtelijke ordening is toegenomen.	43
VJP OD 19.2 Informatie- en sensibiliseringscampagnes om de tolerantie ten aanzien van kinderen en jongeren in de publieke ruimte te verhogen, zijn opgezet.	43
VJP OD 19.3 We verhogen de autonomie van kinderen en jongeren op het vlak van mobiliteit.	44
VJP SD 20 Meer kinderen en jongeren groeien op in een goede woning en een duurzame woonomgeving.	44
VJP OD 20.1 Zowel de reguliere als de sociale woningmarkt is toegankelijker voor jongvolwassenen en minderjarigen.	44
VJP OD 20.2 In de sociale huisvesting en in de huurwetgeving worden oplossingen gezocht voor een aantal concrete problemen van gezinnen met kinderen.	45
VJP OD 20.3 Kind- en jongerenvriendelijkheid wordt een centraal aandachtspunt in het Vlaamse stedenbeleid.	45
VJP OD 20.4 Er is voldoende kennis over de relatie tussen de kwaliteit van de woning en de woonomgeving en het welbevinden van kinderen.	45
VJP OD 20.5 Er is meer toegankelijke groene (bespeelbare) ruimte in de woonomgeving.	46
VJP SD 21 Kinderen en jongeren kunnen zich gemakkelijker verenigen door een vereenvoudiging van de regelgeving en een verlaging van de administratieve last.	46
VJP OD 21.1 De administratieve last voor kinderen, jongeren en hun organisaties is gedaald voor wat de Vlaamse regelgeving betreft die een impact heeft op de leefwereld van kinderen en jongeren.	46
VJP OD 21.2 Overheden op andere beleidsniveaus zijn bewustgemaakt van de impact van hun regelgeving op het verenigingsleven met als doel de globale overlast te verminderen.	46
VJP OD 21.3 Het recht van kinderen en jongeren om te participeren als deelnemer of vrijwilliger aan vrijetijdsinitiatieven is gegarandeerd, ongeacht het statuut waar ze zich in bevinden.	47
VJP SD 22 Er is meer maatschappelijk engagement voor kinderen en jongeren.	47

VJP OD 22.1 De condities om maatschappelijk engagement op te nemen in verschillende ondersteunings- en hulpvormen zijn verbeterd.....	45
VJP OD 22.2 Burgers zijn aangemoedigd om verantwoordelijkheid op te nemen naar kinderen en jongeren.....	45
VJP SD 23 Er is meer maatschappelijke waardering voor engagementen van kinderen en jongeren.	46
VJP OD 23.1 De engagementen die kinderen en jongeren opnemen zijn zichtbaar.....	49
VJP OD 23.2 Expertise over de werkvormen en technieken die engagementen mogelijk maken, wordt op een gecoördineerde manier uitgewisseld.....	49
VJP SD 24 We willen kinderen en jongeren stimuleren tot en ondersteunen bij een duurzame levensstijl en een betrokkenheid op mondiale thema's.	50
VJP OD 24.1 De blik van kinderen en jongeren op Europese, internationale en mondiale thema's is aangescherpt.....	50
VJP OD 24.2 Individuele kinderen en jongeren worden uitgerust met kennis en inzicht rond duurzame ontwikkeling en met competenties om duurzame keuzes te maken.....	50
Vlaams Actieplan Kinderrechten 2011-2014	51
VAK1 Coördinatie en indicatoren	51
VAK OD 1.1 De Vlaamse overheid wendt haar coördinatie-instrumenten efficiënt aan met het oog op het voeren van een gecoördineerd Vlaams kinderrechtenbeleid.....	51
VAK OD 1.2 De reflectiegroep Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid wordt inhoudelijk versterkt en uitgebouwd tot het Vlaams overlegplatform kinderrechten tussen aanspreekpunten en middenveld.....	51
VAK OD 1.3 De Vlaamse overheid ziet erop toe dat haar wetgeving en administratieve regelingen overeenkomen met de bepalingen en principes van het IVRK.....	52
VAK OD 1.4 De Vlaamse overheid wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de budgetten die ze besteedt aan de verbetering van de positie van kinderen in beeld te brengen om ze aldus meer gericht te kunnen inzetten.....	52
VAK OD 1.5 De Vlaamse overheid gaat het debat aan met de andere overheden betreffende het Verdrag en zijn protocollen en de slotbeschouwingen van het Comité die gemengd van aard zijn.....	52
VAK OD 1.6 De Vlaamse overheid zal een actieve rol spelen om van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK) een efficiënt coördinatieorgaan te maken op het vlak van kinderrechten, met respect voor de politieke verantwoordelijkheid van de betrokken regeringen en de geldende bevoegdheidsverdeling.....	53
VAK OD 1.7 De Vlaamse overheid streeft vanuit het kinderrechtenperspectief naar de systematische verbetering van het inzicht in kinderen, hun leefwereld en hun toekomstvisie (cf. VJP, SD 3).....	54
VAK OD 1.8 De Vlaamse overheid werkt aan indicatoren die discriminaties ten aanzien van of tussen groepen van kinderen blootleggen.....	54
VAK OD 1.9 De Vlaamse overheid werkt mee en geeft sturing aan de ontwikkeling van indicatoren kinderrechten in het kader van de NCRK.....	54
VAK OD 1.10 De Vlaamse overheid wil aangaande kinderrechten in de samenwerking met andere landen en regio's expertise uitwisselen en goede praktijken delen.....	54
VAK 2 Kinderrechteneducatie en -informatie	55
VAK OD 2.1 De Vlaamse overheid werkt aan een gedragen visie op kinderrechteneducatie en -informatie en zorgt voor de implementatie ervan.....	55
VAK OD 2.2 Er worden blijvend inspanningen gedaan opdat alle bepalingen van het IVRK bekend, begrepen en toegepast zouden zijn door volwassenen en kinderen. De informatie over de protocollen wordt geïntegreerd in het ruimere kader van de kinderrechteneducatie.....	55
VAK OD 2.3 De Vlaamse overheid zal zorg dragen voor de bekendmaking van de slotbeschouwingen van het Comité in de Vlaamse Gemeenschap.....	56
VAK OD 2.4 De Vlaamse overheid ontwikkelt geëigende opleidingspakketten en stimuleert organisaties en instellingen om hetzelfde te doen.....	56
VAK OD 2.5 De Vlaamse overheid bewaakt de kinderrechten in de beeldvorming in de media.....	57
VAK 3 Participatief werken	57
VAK OD 3.1 De competenties van beleidsmedewerkers en verantwoordelijken zijn verhoogd in functie van een participatieve basishouding, duurzame participatieprojecten en de implementatie van de resultaten in beleidsprocessen (cf. VJP OD 1.3.).....	58
VAK OD 3.2 In administratieve procedures waarin beslissingen worden genomen t.a.v. individuele kinderen, worden de betrokken kinderen systematisch gehoord en wordt een passend belang gehecht aan hun mening.....	58
VAK OD 3.3 Voorzieningen en jeugd(hulp)organisaties worden gestimuleerd om kinderen en jongeren te betrekken bij beslissingen die hen aanbelangen = participatief werken.....	58
VAK4 Geweld en kindermishandeling	59
VAK OD 4.1 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.....	59

VAK OD 4.2 Er wordt verder gewerkt aan sensibiliserende, preventieve en curatieve maatregelen in de strijd tegen pesten en ander geweld op school	61
VAK OD 4.3 De aanbevelingen van de VN-studie over geweld tegen kinderen worden geïmplementeerd	62
VAK OD 4.4 De Vlaamse overheid neemt zijn rol op ter bestrijding van schadelijke traditionele gebruiken	62
VAK OD 4.5 Met betrekking tot de bestrijding van commerciële seksuele uitbuiting van kinderen, dringt de Vlaamse overheid er bij de federale overheid op aan om beleidsmaatregelen van verschillende beleidsniveaus te coördineren.	62
VAK OD 4.6 De Vlaamse overheid neemt het initiatief om de weigeringsgrond voor wapenuitvoer naar gebieden waar kindsoldaten worden ingezet, ook op Europees en internationaal vlak ingang te doen vinden, via de herziening van het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB en via de onderhandelingen binnen de VN voor het Wapenhandelsverdrag (Arms Trade Treaty).....	63
VAK 5 Kinderarmoede en Gelijke Kansen	63
VAK OD 5.1 Vlaanderen streeft in het kader van het Pact 2020 (Vlaanderen in Actie) naar een halvering van de kinderarmoede en een verdubbeling van de ontwikkelingssamenwerking. Dit wordt onderbouwd vanuit het kinderrechtenperspectief.....	63
VAK OD 5.2 De Vlaamse overheid focust op de vroegste ontwikkeling van kinderen.....	64
VAK OD 5.3 Organisaties en voorzieningen worden gestimuleerd om hun toegankelijkheid te screenen en waar nodig maatregelen te nemen om discriminaties weg te werken	64
VAK OD 5.4 Er wordt blijvend aandacht besteed aan toegankelijkheid voor zwakkere groepen	64
VAK OD 5.5 Er worden verdere stappen gezet m.b.t. kostenbeheersing en studiefinanciering leerplichtonderwijs.....	66
VAK OD 5.6 Er worden blijvend inspanningen gedaan om de toegankelijkheid van het onderwijs te vergroten en het aantal doorverwijzingen te laten dalen.....	66
VAK OD 5.7 Het onderwijssysteem wordt verder aangepast om gelijkheid van kansen te versterken en ongelijkheid in prestaties te verkleinen	67
VAK OD 5.8 Er wordt verder gewerkt aan een coherente strategie om de oorzaken voor schooluitval aan te pakken.....	67
VAK OD 5.9 De Vlaamse overheid besteedt extra aandacht aan kinderen van buitenlandse herkomst.....	68
VAK OD 5.10 De Vlaamse overheid draagt bij tot een structurele oplossing voor de knelpunten waarmee niet-begeleide buitenlandse minderjarigen te maken krijgen	68
VAK OD 5.11 De Vlaamse overheid onderzoekt de problematiek met betrekking tot de toegang van dienstverlening voor mensen zonder wettig verblijf.....	68
VAK6 Gezondheid en welzijn	68
VAK OD 6.1 De Vlaamse overheid maakt werk van aangepaste sociale dienstverlening voor alle kinderen die er nood aan hebben. De psychiatrische begeleiding van jongeren die er nood aan hebben, wordt versterkt.	68
VAK OD 6.2 In de nieuwe decreten interlandelijke adoptie en pleegzorg wordt vertrokken vanuit de kinderrechten.	69
VAK OD 6.3 De bestrijding van het gebruik van drugs door adolescenten wordt aangehouden	70
VAK OD 6.4 Er wordt verder ingezet op gezond bewegen en evenwichtiger eten bij kinderen en jongeren	70
VAK OD 6.5 Via informatie en sensibilisering wordt de tolerantie ten aanzien van spelen van kinderen en jongeren in de publieke ruimte verhoogd.....	71
BIJLAGE: KERNINDICATOREN	73

ALGEMENE INLEIDING

Het tussentijds rapport geeft een stand van zaken van de uitvoering van het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 en het Vlaams Actieplan Kinderrechten (VAK) 2011-2014. De verslaggeving over de uitvoering van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind zit hier op die manier in geïntegreerd.

Het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 (VJP) werd op 28 januari 2010 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en op 18 februari 2011 ter bespreking voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse minister bevoegd voor jeugd vroeg het Vlaams Parlement om het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 te bespreken in alle parlementaire commissies met bevoegdheden die van belang zijn voor kinderen en jongeren. Het Vlaams Jeugdbeleidsplan werd aldus besproken in de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media op 5 april en 3 mei 2011, en op 27 april 2011 in de Commissie Brussel en de Vlaamse rand. Het Vlaams Actieplan Kinderrechten 2011-2014 werd besproken in de Commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media op 18 oktober 2011.

Met de goedkeuring van het nieuwe decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid, werd beslist dat er voortaan nog tweemaal formeel zal worden gerapporteerd over de uitvoering van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, namelijk met een tussentijds rapport over de uitvoering van het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan na het tweede jaar van uitvoering, en een eindrapport in het laatste jaar van uitvoering.

Het voorliggend verslag handelt dus over de jaren 2011 en 2012.

De rapportage handelt over de uitvoering van het *oorspronkelijke* jeugdbeleidsplan zoals goedgekeurd begin 2011, en het Vlaams Actieplan Kinderrechten zoals goedgekeurd op 15 juli 2011. Dit verslag is geen oplijsting van de plannen en/of acties die elke minister of elk beleidsdomein bijkomend namen in hun benadering van kinderen en jongeren, maar beperkt zich tot de uitvoering van de doelstellingen uit het plan zelf. Hier en daar werden – waar dit opportuun was – wel nieuwe beleidsaccenten vermeld.

Het tussentijds verslag bevat in de bijlage een lijst met 21 kernindicatoren die ons een algemeen beeld moeten geven van de staat van de jeugd in relatie tot de doelstellingen van het plan.

GENESE VAN HET VERSLAG

Zoals de vorige jaren bestaat dit verslag in hoofdzaak uit informatie aangeleverd vanuit de administraties van de Vlaamse overheid, meer specifiek via de aanspreekpunten Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. We ontwikkelden voor dit Vlaams jeugdbeleidsplan een monitoringsysteem: voor elke operationele doelstelling en per actie werden mijlpalen geformuleerd, waarover eind 2011 en eind 2012 werd gerapporteerd. De status werd telkens aangepast en een duiding werd geformuleerd.

In de geest van het jeugdbeleid ging de afdeling Jeugd ook rond het ontwerp van tussentijds verslag de dialoog aan met betrokken stakeholders m.n. met de Reflectiegroep Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid, en met de mensen of organisaties die meegewerkt hadden in de werkgroepen ter voorbereiding van het doelstellingenkader van het VJP en het VAK. We organiseerden namelijk, in lijn met de participatieve planning van de administratie, op 20 december 2012 een reflectiedag. Binnen de Vlaamse Regering vormde dit tweejaarlijks rapport het onderwerp van bilateraal overleg met de verschillende vakministers. Reflecties vanuit de dialoogdag werden meegenomen binnen deze politieke bilaterales.

*STAND VAN ZAKEN PER DOELSTELLING***Leeswijzer**

Dit verslag volgt de strategische doelstellingen in de volgorde van het Vlaams Jeugdbeleidsplan; de rapportage over de uitvoering van het Vlaams Actieplan Kinderrechten volgt op dezelfde manier nadien. In een aantal gevallen wordt hierbij doorverwezen naar een doelstelling in het Vlaams Jeugdbeleidsplan. Per operationele doelstelling geeft het rapport een stand van zaken o.b.v. de feitelijke verslagen en duidingen.

Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014

VJP SD 1 De Vlaamse overheid betreft actief en kwaliteitsvol kinderen en jongeren bij beleidsbeslissingen en stimuleert anderen om hetzelfde te doen.

VJP OD 1.1 Kennis en expertise over participatie van kinderen en jongeren in diverse structuren, instellingen en voorzieningen is gebundeld, ontsloten en wordt verspreid

In 2011 werd een onderzoek beleidsparticipatie uitgevoerd door de Katholieke Hogeschool Leuven met als doel de verkenning van jeugdparticipatie op verschillende beleidsniveaus en binnen verschillende beleidsdomeinen. Hoewel het onderzoek een inspanning geleverd heeft om bij voldoende verschillende actoren te polsen naar hun kijk op jeugdparticipatie binnen verschillende dimensies, zijn de onderzoekers er onvoldoende in geslaagd om het geheel van de resultaten op een duidelijke en coherente manier te linken aan bestaand materiaal en inzichten. Daardoor is het materiaal –in de huidige vorm- niet bruikbaar om op dit moment beleid op te baseren, noch als ondersteuning van andere actoren bij het voeren van jeugdparticipatie. De verdere aanpak rond het netwerk participatie werd uitgesteld omwille van een aantal nieuwe spelers, zoals met name De Ambrassade.

Samen met het JOP (Jeugdonderzoeksplatform) werden de mogelijkheden bekeken om de aandacht voor participatie in de nieuwe JOP-survey te verhogen. In de JOP 3 monitor die in de loop van 2013 wordt afgenomen, zal er bijkomende informatie gevraagd worden over democratisch burgerschap en participatie. Hier rond werden een aantal bijkomende vragen geformuleerd. Het onderzoek van de mogelijkheden om beleidsparticipatie op te nemen in de stadsmonitor staat nog op de planning. In april 2013 overlegt de administratie Jeugd met de administratie Stedenbeleid over het opnemen van het thema ‘kindvriendelijkheid’ in de stadsmonitor. Participatie zal hierbij een aandachtspunt zijn.

In 2011 is er ook een onderzoek gebeurd naar de verhuis- en verblijfmotieven van jongvolwassenen en jonge gezinnen in de centrumsteden. Hoe maak je je stad blijvend aantrekkelijk voor jonge gezinnen met kinderen, stond hierin centraal. De studie is tot stand gekomen op basis van een persoonlijke meerlagige aanpak met dieptegesprekken in Mechelen.

Er loopt een traject om stadsklassen, waarbij kinderen kennis maken met de stad en al haar facetten, beter in te bedden en te stimuleren.

Onderzoek toont aan dat participatie de kwaliteit van het schoolbeleid kan verhogen. Een decreet over de rechtspositie van leerlingen en over participatie op school is in opmaak. Het decreet dat nu voorligt is geen minidecreet: het wijzigt de codex secundair onderwijs, het participatiedecreet en het decreet basisonderwijs. Gemikt wordt op goedkeuring in het Vlaams Parlement in oktober-november 2013.

Vlaanderen benadrukt en verdedigt het belang van participatie van jongeren op internationale fora. Zo zorgde het Vlaamse jeugdbeleid ervoor dat jongeren in 2011-2012 opgenomen werden in officiële delegaties: het UNESCO Youth Forum, de EU Youth Conferences, de EU Youth Week, het VN Youth Forum, het Peer learning seminar in Berlijn, de 9e minsterconferentie Jeugd van de Raad van Europa in Sint-Petersburg.

Voor wat betreft de betrokkenheid bij het lokaal beleid en de beoogde lastenverlaging kan verwezen worden naar OD 21.1 (VJP).

VJP OD 1.2 Duurzame methoden, experimenten en labs zijn gestimuleerd en ondersteund met het oog op het verhogen van de kwaliteit van beleidsparticipatie en het bereiken van alle kinderen en jongeren.

Het doel was om een kwaliteitskader voor participatie van kinderen en jongeren te ontwikkelen in overleg met een netwerk van diverse actoren die bezig zijn met jeugdparticipatie. Uitgangspunt was het onderzoek beleidsparticipatie (zie OD 1.1). De resultaten waren niet van die aard dat hiermee een webapplicatie kon gebouwd worden. Ondertussen werken VVJ en Karuur al samen aan een digitaal platform voor ondersteuning participatie. Dit platform werd voorgesteld op Plankuren najaar 2012. Het platform verzamelt allerhande tools en praktijkvoorbeelden die lokale beleidsmakers kunnen ondersteunen en inspireren bij het uitwerken van participatietrajecten. Via verschillende filters over thema, doelgroep, fase van het beleidsproces kan snel en efficiënt informatie op maat gevonden worden www.vvj.be/participatietools.

De Vlaamse Regering verwacht dat de Vlaamse Jeugdraad een representatief orgaan is dat alle jongeren vertegenwoordigt, dus ook jongeren met een migratieachtergrond. In het project "out of the boxes" van het Minderhedenforum was de jeugdraad bevoorrechte partner. Er is een jaarlijks structureel overleg tussen de Vlaamse Jeugdraad en het Minderhedenforum. Daarnaast werkte de jeugdraad ook samen met het Minderhedenforum rond concrete beleidsdossiers, zoals het hoofddoekenverbod en de gemeentelijke administratieve sancties, en nam het Minderhedenforum ook in 2012 een engagement op in de structuren van de Vlaamse Jeugdraad.

De openbare omroep organiseerde in september/oktober 2012, n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen, het breed participatief project 'De 327' met enerzijds de inbreng van 327 18-jarigen in een televisieprogramma op één en 4 programma's OP12, en anderzijds een fulltime werkende jongerenredactie, die zelfstandig werkte onder begeleiding van twee VRT-eindredacteuren. Hun website werd in deze periode door 44.371 mensen bezocht (unieke bezoekers). Hun filmpjes behaalden daarnaast tienduizenden hits op Youtube.

De Vlaamse Scholierenkoepel heeft in samenwerking met het Centrum Informatieve Spelen het spel 'IDEA' ontwikkeld. Leerlingen kunnen hiermee aan de slag gaan om een originele, haalbare en gevarieerde jaarplanning op te stellen. Met middelen van onderwijs wordt dit verspreid naar alle scholen.

VJP OD 1.3 De competenties van beleidsmedewerkers en verantwoordelijken zijn verhoogd in functie van een participatieve basishouding, duurzame participatieprojecten en de implementatie van de resultaten in beleidsprocessen.

Het traject rond de herziening van de criteria van de attestenregeling jeugdwerk werd opgestart. De ontwikkeling van een participatieve basishouding wordt in dit traject meegenomen. Aan de hand van een vergelijking van de werkingsverslagen 2011 en 2013 van de jeugdverenigingen participatie en informatie zal in beeld gebracht worden welke vorming en beleidsparticipatieprocessen hebben plaatsgehad en wat de evolutie geweest is. Bij de ontwikkeling van een Vlaamse consultatiecode wordt verwezen naar bijzondere doelgroepen zoals kinderen en jongeren.

Het stedenfonds werd in heel wat steden ingezet voor vernieuwende participatieacties met en door jongeren.

Participatie is belangrijk op alle niveaus waar aan beleid wordt gedaan. Vlaanderen is een actieve partner in de inspanningen die vanuit internationale niveaus (EU, Raad van Europa, VN) worden gedaan om jongeren bij hun beleid te betrekken o.a. via jongerenvertegenwoordigers en jongerenambassadeurs. In concreto gaat het over het opvolgen van de nationale werkgroepvergaderingen en het voorbereiden van de EU Youth Conferences die telkens door het voorzitterschap worden georganiseerd.

In voorbereiding op de doe-dag “participatie van kinderen en jongeren aan de jeugdhulp” werd een visietekst en bijhorend charter uitgewerkt. De visietekst wil voor beleids mensen, jeugdhulpaanbieders én jongeren een instrument zijn dat hen vanuit een wederkerig standpunt aan het denken zet over participatief werken in de jeugdhulp. Maar, dat hen ook aanzet tot concrete engagementen om samen met kinderen en jongeren te bouwen aan een participatieve jeugdhulp.

Het Vlaams Agentschap Jongerenwelzijn geeft VZW Cachet een subsidie van 36.000 euro jaarlijks om een netwerk van ervaringsdeskundigen in de jeugdhulpverlening te organiseren, vorming te geven aan hulpverleners, te werken aan de beeldvorming van jongeren in de jeugdhulpverlening en hun expertise inzake doelgroepenparticipatie ter beschikking te stellen.

VJP SD 2 Alle kinderen en jongeren hebben toegang tot goede jeugdinformatie die hun keuzemogelijkheden en -processen versterkt.

VJP OD 2.1 Het informatieaanbod gericht naar kinderen en jongeren beantwoordt aan overeengekomen kwaliteitsprincipes en -criteria.

Het Vlaams Informatiepunt Jeugd (VIP Jeugd) onderzocht in eerste instantie de haalbaarheid van een kwaliteitslabel voor jeugdinformatie. Er werden gesprekken gevoerd met de jeugdsector, producenten jeugdinformatie en organisaties die een label hebben, er was het marktonderzoek van een aantal jeugdinformatieproducten door Trendwolves, en een studiebezoek van internationale kwaliteitsexperten in het najaar van 2011. In 2012 werden twee kwaliteitsdagen georganiseerd a.d.h.v. toepassing van het EFQM-model. Eind 2012 startte een proefproject rond het kwaliteitslabel met 10 organisaties die de ontwikkelde tool een jaar lang willen uitproberen. Dit label wordt bewust in overleg met de jeugdsector én met kinderen, tieners en jongeren vorm gegeven: via face-to-face gesprekken en kwaliteitsdagen met de jeugdsector; een wedstrijd op facebook, een workshop met 50 tieners bij JimTV, een event in juni. Bedoeling is dat er een platform komt van organisaties die volgens overeengekomen principes kwaliteitsvolle jeugdinformatie willen maken.

VJP OD 2.2 Door samenwerking en coördinatie wordt doelgerichter ingezet op jeugdinformatie.

Met de bestaande jeugdinformatiepunten (JIP's) heeft het VIP Jeugd na een profieltest de overeenkomsten vernieuwd. Nieuwe JIP's werden erkend. In 4 jaar tijd steeg het aantal JIP's met 40% tot 63 in 2011. Er werd voor het eerst gewerkt met een jaarthema: 'Weerbaar op het web.'

Het VIP Jeugd pleegde anderzijds overleg met Klasse m.b.t. de Jongerengidsen, met WVG i.v.m. de rechtspositie van jongeren, nam deel aan reflectiegroepen; er werd samengewerkt met Sensoa, met VMM (JimTV, Kazoom) en VRT (marktonderzoek).

Voor de organisatie van beleidsdomeinoverschrijdende informatiedagen (Onderwijs, Jeugd, Werk, Welzijn, Wonen) werden gekozen om het warm water niet opnieuw uit te vinden, maar om aan te sluiten bij bestaande initiatieven.. Er wordt onderzocht om geselecteerde informatie van de jongerengidsen.be ook een plaats te geven op de SID-ins van het Agentschap voor Onderwijscommunicatie Ook worden de ontwikkelingen van bestaande regionale netwerken rond transitie school- werk opgevolgd en de mogelijkheden hiervoor onderzocht.

Een verhoging van de efficiëntie en effectiviteit van de jeugdinformatieproducten en –kanalen werd nagestreefd. Begin 2011 werd een opdracht gegund aan Trendwolves om in drie golven een aantal jeugdinformatieproducten te onderzoeken. De resultaten en conclusies werden meegenomen naar de heruitgave van Jongerengids.be en de folders.

De jeugdinformatie, dé referentie voor kwaliteitsvolle jeugdinformatie, werd in het najaar van 2012 gelanceerd. Met drie onderdelen en doelgroepen: info voor jeugdinformatiewerkers, jeugdinformatie-aanbod en kennis over jeugdinfo. Zo werd één virtueel loket voor alle jeugdinformatie gerealiseerd. De 45 informatiefolders werden interactief met intermediären bijgewerkt. Eind 2012 werd een herwerkte set van 40 folders uitgegeven.

In 2012 liep de voorbereiding van de nieuwe jongerengidsen die in het voorjaar van 2013 zullen verspreid worden. Ze worden tweejaarlijks aan een derde van de kinderen/jongeren bezorgd via scholen, zodat elke jongere in zijn/haar schoolcarrière eenmaal elke soort heeft ontvangen. Tegelijk werden de drie interactieve websites na een grondige herwerking geherlanceerd: zie www.jongerengids.be

VJP OD 2.3 De deskundigheid over het toegankelijk maken van informatie bij beleidsmedewerkers en jeugdinformatieverstrekken is verhoogd.

VIP Jeugd besteedde een onderzoek uit rond informatiebehoeften van bijzondere doelgroepen. Het eindrapport werd afgeleverd in het voorjaar en voorgesteld op de studiedag van 1 december 2011. Er is een aanbod van workshops door het VIP Jeugd om de aanbevelingen breder bekend maken.

Ouders vormen de belangrijkste informatiebron voor kinderen en jongeren, vrienden volgen daarna. Bovendien zijn veel nieuwe en succesvolle communicatiemethoden gericht op peer-to-peer communicatie (sms, netwerk sites). Daarom gunde het VIP eind 2011 een opdracht aan Hogeschool Gent, faculteit Mens en Samenleving over ‘hoe kunnen jeugdinformatiewerkers inspelen op informatie in het sociale netwerk van kinderen, tieners en jongeren?’ Het onderzoeksrapport met praktische aanbevelingen wordt voorgesteld op een studiedag begin 2013.

VIP Jeugd organiseerde in 2011 & 2012 telkens drie vormingsdagen voor jeugdinformatiewerkers. Verder maakte het VIP Jeugd werk van een opleiding voor jeugdinformatiewerkers. Er staan drie doelstellingen centraal: de bewustmaking van informatieverstrekken, een bundeling van de vorming over jeugdinformatie, outreachend werken in aanvulling op de statische JIP-methodiek. De opleiding gaat van start in oktober 2013.

Aansluitend moet ook worden ingezet op het versterken van de jongeren zelf in het kritisch omgaan en vinden van informatie (cf. doelstelling mediawijsheid VJP SD 12).

Jaarlijks wordt vanuit media een subsidie toegekend voor leesbevorderende en mediawijsheidstimulerende krantenacties: leerlingen maken via Kranten in de Klas kennis met het hele aanbod van betalende Nederlandstalige kranten. Ook de digitale versie van Metro wordt betrokken en vanaf 2011-2012 engageerde Kranten in de Klas zich om aanwezig te zijn op Facebook. In 2011 werd er een subsidieregeling opgezet voor mediawijsheidsprojecten met looptijd tot eind 2013. In dat kader werden 6 projecten ondersteund, waaronder een project dat o.m. jeugdwerkers opleidt. Verder liep er vanuit media ook een onderzoek “veldtekening mediawijsheid”, dat meer inzicht biedt in hoe het mediawijsheidsveld eruit ziet. Een tweede onderzoek onderzocht de reclamewijsheid bij kinderen en jongeren. In 2012 werd mediawijsheid bovendien verankerd in het Steunpunt Media. Op termijn zou dit moeten leiden tot meer wetenschappelijke informatie die ter beschikking komt van beleidsmedewerkers en jeugdinformatieverstrekkers. Op 4 mei 2012 keurde de Vlaamse Regering de Conceptnota Mediawijsheid goed; daarin zetten de ministers van Onderwijs en Media de krijtlijnen van het mediawijsheidsbeleid uit.

Binnen de VRT werd in 2012 de communicatie met jongeren en jongerenorganisaties geïntensifieerd. Op diverse niveaus en in diverse geledingen van de organisatie, maar ook en vooral door de adviseur jongeren van de VRT.

VJP SD 3 Het inzicht in kinderen en jongeren, hun leefwereld en hun toekomstvisie is systematisch verbeterd.

VJP OD 3.1 Leemtes in kennis over kinderen en jongeren zijn opgespoord en ingevuld met gericht onderzoek.

Reeds in 2011 werd een netwerkgroep onderzoek samengesteld met vertegenwoordigers uit administraties (Studiedienst Vlaamse Regering, jeugd, welzijn, onderwijs,...) en sectoren. In 2012 kwam de groep tweemaal samen waarbij alle beleidsrelevante wetenschappelijke steunpunten van de derde generatie en andere onderzoeksinstellingen hun plannen met betrekking tot kinderen en jongeren toelichtten.

VJP OD 3.2 De toekomst van kinderen en jongeren en hun visie daarop is een aandachtspunt voor onderzoek.

In de voorbereiding van het Jongerenpact 2020 en het congres Jong in de Stad werden jongeren bevraagd over hun toekomstvisie. Voor het Jongerenpact ondervroeg de Vlaamse Jeugdraad in 2011 tijdens haar Jong in 2020 onderzoek in totaal bijna 2000 kinderen en jongeren via onlinebevragingen, klasgesprekken, straatinterviews, jongerendiscussiegroepen enz. ... Via een intense zoektocht werden 20 jongeren van allerlei pluimage gevonden die als Living Library fungeerden. Via online applicaties op www.jongerenpact2020.be (waarbij meer dan 6000 jongeren reageerden) werd input verzameld voor de uitdagingen die op een YouTop verder uitgewerkt werden door 150 jongeren, politieke vertegenwoordigers en maatschappelijke stakeholders. Na een weekend met een beperkte groep van jongeren (de Living Library en VSK/VJR), 4 stakeholders en 2 politieke vertegenwoordigers, werd het YouTop werk verfijnd. Op die manier konden we op 26 juni 2012 bij de ondertekening van het Jongerenpact 2020 tien engagementen voorstellen, waar niet alleen jongeren in Vlaanderen maar ook de Vlaamse Regering en maatschappelijke stakeholders zich achter schaarden, om van Vlaanderen een betere plek te maken voor jongeren tegen 2020.

Zowel in 2011 als in 2012 presenteerde de Studiedienst van de Vlaamse Regering de Toekomstprojecties over de Vlaamse bevolking. In zijn beleidsnota 2014-2017 (die eind 2012 werd ingediend voor subsidiëring) neemt De Ambrassade zich voor om begin 2014 een congres te organiseren over het maatschappijbeeld van kinderen en jongeren voor de toekomst. De eerste aanzet tot samenwerking i.f.v. het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan werd gegeven.

De stadsmonitor heeft steeds aandacht gehad voor de bevraging van jongeren en jongvolwassenen (15-30 jaar). De minister van Stedenbeleid heeft besloten de stadsmonitor uit te breiden met een kindermontitor. Allereerst staat een visietraject centraal van welke thema's aan bod moeten komen en welke methodologie wenselijk is.

Op 22 december 2011 organiseerde de VRT in Antwerpen een grote participatieve brainstorm met enkele honderden Vlaamse jongeren tussen 15 en 22 jaar. Zij werkten een hele dag lang in workshops samen met programmamakers van de openbare omroep en gastcoaches van o.a. Villanella, StampMedia en Let's go Urban rond thema's als jongerencultuur, fictie, informatie, humor, sport, muziek en diversiteit. Jongeren konden er aangeven wat voor hen belangrijk is en vanuit de workshops voorstellen doen aan verantwoordelijken bij de openbare omroep. In de paasvakantie werd nog een tweede pitch georganiseerd. Dit participatief project gaf aan de VRT meer inzicht in de leefwereld van jongeren en hun behoeften.

VJP OD 3.3 Er is een doeltreffende ontsluiting en verspreiding van de beschikbare kennis over kinderen, jongeren, hun leefwereld en hun toekomstvisie.

Er werd onderzocht welke indicatoren in de verschillende beleidsdomeinen beschikbaar zijn voor de fiche Jeugd in Vlaanderen. De eerste versie werd uitgesteld.

JOP en KeKi hebben een afsprakenkader gemaakt over het afstemmen van hun databanken onderzoek. Verder werd in aanloop van de opmaak van de vragenlijst voor de JOP survey 2013 met de sector gesproken over mogelijke thema's en vragen.

De databanken zijn een vast item in de nieuwsbrief Jong Geleerd die een eerste maal verscheen in het najaar van 2012. Een 300-tal mensen tekenden in op deze nieuwsbrief. De informatie is ook online raadpleegbaar. De nieuwsbrief richt zich op onderzoekers en professionals binnen de jeugdwerksector (en daarbuiten). Het feit dat materiaal van diverse actoren gebundeld wordt over thema's en uitvoerders (al dan niet wetenschappelijk) heen is een meerwaarde op alle bestaande specifieke websites. Onderzoekers zien zo dat hun onderzoeksdomein meer raakvlakken heeft met jeugdbeleid dan soms gedacht. Nieuwsbrieven van bv. De Ambrassade, maar ook de website www.allesoverjeugd.be, nemen geregeld de informatie over. Die laatste website ambieert trouwens om al het nieuws over de leefwereld van jongeren op één plek online te verzamelen.

Onderzoek van de Afdeling Jeugd wordt systematisch weergegeven op de website www.jeugdbeleid.be. Via links in de nieuwsbrief krijgt ook de informatie over andere onderzoeken daar een plek. De samenwerking van de netwerkgroep onderzoek met journalisten i.f.v. een positievere beeldvorming o.b.v. correcte cijfers blijft een to do.

Verder is het uitkijken naar de resultaten van het onderzoek naar sociale netwerken (inclusief ouders) van kinderen en jongeren dat in opdracht van het VIPJeugd/De Ambrassade in het voorjaar van 2013 zal gepresenteerd worden.

VJP SD 4 Mensen en organisaties die werken met kinderen en jongeren beschikken over sterkere competenties om om te gaan met de groeiende diversiteit bij de jeugd.

VJP OD 4.1 De diversiteitscompetenties van de ambtenaren en beleidsmensen die beleid met betrekking tot kinderen en jongeren voorbereiden en uitvoeren, zijn versterkt.

De vorming voor ambtenaren werd ingepland in de tweede helft van de regeerperiode.

Door de inzet van ervaringsdeskundigen wordt het inzicht en de competenties van zowel beleidsactoren als veldwerkers verhoogd. In verschillende organisaties, zoals Kind en Gezin en de VDAB, zijn deze ervaringsdeskundigen terug te vinden. Door de uitbreiding van Teams voor Advies en Ondersteuning (TAO) naar heel Vlaanderen kunnen organisaties ad hoc een beroep doen op een korps van ervaringsdeskundigen naar aanleiding van concrete vragen.

VJP OD 4.2 Modellen voor organisaties en instellingen in de verschillende sectoren om om te gaan met diversiteit zijn ontwikkeld. Via concrete handleidingen werken zij aan meer aandacht voor diversiteit, maar ook aan functieprofielen op het niveau van de organisaties.

Het ondersteunen en begeleiden van diensten en organisaties in functie van het ontwikkelen van sterkere competenties om om te gaan met de groeiende diversiteit (interculturalisering) is één van de opdrachten van de integratiesector (en is dus lopend beleid).

Steden zetten het stedenfonds in voor innovatieve projecten met jongeren rond sociaal-artistieke creatie, tijdelijke invulling van braakliggende sites, buurtsporaanbod, opvoedingsondersteuning, nieuwe modellen buitenschoolse kinderopvang, brugfiguren onderwijs, begeleiden van nieuwkomers tot de arbeidsmarkt, sociale tewerkstelling, e.d. Hierbij is steeds aandacht voor verschillende doelgroepen, in het bijzonder kansengroepen.

In de lokale sportsector werden heel wat initiatieven genomen. Er was een publicatie in 2011 met goede praktijken uit het lokaal sportbeleid omtrent sport en interculturaliteit, met als doel de competenties van medewerkers van sportdiensten te verhogen. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen werd o.a. specifiek aandacht gevraagd voor diversiteit en sport als middel voor integratie in de ISB-Brochure '5 essentiële sportieve bouwstenen voor lokaal sportbeleid'. ISB zorgde daarenboven voor een begeleidingstraject in een aantal gemeenten waarbij interculturaliteit bij de ondersteuning van sportverenigingen door sportdiensten aan bod kwam.

In diverse organisaties en diensten wordt continu werk gemaakt van een betere toegankelijkheid. Ontsluiting van good practices kan via het Kruispunt Migratie-Integratie. Verder formuleerden de verschillende beleidsdomeinen intentieverbintenissen in het Integratieplan, het OCM Gelijke Kansen enz. Op het Platform -18 worden de verschillende beleidslijnen afgestemd (zie ook OD7.2).

Omgaan met diversiteit in de meest brede betekenis vormt eveneens een aandachtspunt in de publicatie 'Elk kind telt'. Dit methodiekenhandboek met de bedoeling handvaten en ideeën aan te reiken aan lokale besturen en lokale actoren in de aanpak van kinderarmoede, focust op het bereiken van moeilijke doelgroepen en hoe om te gaan met diversiteit.

Binnen onderwijs werd recent het Project Innoveren en Excelleren in Onderwijs (PIEO) opgericht. Het project wil in een aantal basisscholen met een grote concentratie aan GOK-leerlingen zoeken naar

manieren om in deze scholen te komen tot een grotere leerwinst, tot betere leerprestaties en tot een hoger welbevinden van de leerlingen. De bedoeling is om de resultaten uit dit proefproject te transfereren naar andere Vlaamse scholen in een gelijkaardige context en naar alle betrokken partners.

VJP OD 4.3 Zowel in de basisvorming als in de nascholingstrajecten van personen die werken met kinderen en jongeren, zijn modules voorzien om beter te kunnen omgaan met een diversiteit aan kinderen en jongeren.

De professionele en academische bachelor- en masteropleidingen aan hogescholen en universiteiten die leiden naar functies waarin kinderen en jongeren doelgroep zijn, werden gesensibiliseerd voor een sterkere vorming en aandacht voor differentiëring, waardoor de sociale ongelijkheidskloof in het onderwijs zou kunnen gedicht worden. In 2011-2012 en 2012-2013 zijn er twee prioritaire thema's voor de nascholing die gesubsidieerd wordt door de minister van Onderwijs, namelijk Educatie voor Duurzame Ontwikkeling en competentie management. Daarnaast was er een proefproject om de instroom, doorstroom en uitstroom van doelgroepen in de lerarenopleidingen te promoten.

De cel Gelijke Kansen werkte een informatiepakket uit voor scholen en jeugdorganisaties met good practices, methodieken en vormingstrajecten over gender en seksuele diversiteit. Een gemeenschappelijke verklaring werd ondertekend door een brede waaier aan actoren uit het onderwijsveld over een beleid m.b.t. gender en seksuele geaardheid in het onderwijs.

Ook de minister van Jeugd sloot met de jeugdsector een engagementsverklaring ter bescherming van de seksuele integriteit van de minderjarige. Ter uitvoering van dit charter werd er vorming en training georganiseerd en (N)iets mis mee?! . Niets mis mee is een beknopte handleiding die jeugdleiders in staat stelt om enerzijds situaties goed in te schatten en anderzijds om er gepast op te reageren. Maar meer nog maakt het seksueel getinte situaties bespreekbaar in de leidingsploeg. Met de 36 voorbeelden van seksueel getinte situaties kunnen jeugdleiders de theorie omzetten naar de praktijk, naar hun eigen handelen.

Diversiteit bleef ook in de kadervorming van het jeugdwerk een aandachtspunt. Bij het uitwerken van nieuwe criteria voor attestering en de opmaak van de competentieprofielen werd er aandacht besteed aan de interculturele competenties.

In de bijzondere jeugdzorg werden vier Ondersteuningsteams Allochtone Jongeren (OTA's) opgericht. Die OTA's bemiddelen in concrete casussen en geven vorming of deskundigheidsbevordering aan jeugdhulpverleners uit de bijzondere jeugdzorg. De werking van deze diensten is verzekerd; in 2012 werd een regulier kader voor de erkenning en subsidiëring van deze diensten uitgewerkt.

Met projectmiddelen van de Integrale Jeugdhulp is een Brussels regioproject gestart dat bouwt aan een cultuurgevoelige jeugdhulp. Via verbindende samenwerking met sectoren buiten de jeugdhulp – integratie, onderwijs, jeugdwerk, werk en wonen – streeft dit project ernaar om een hulpaanbod op maat van jongeren, ouders en gezinnen met een andere etnisch-culturele achtergrond te bieden. Daarnaast wordt in opdracht van het Europees Integratiefonds door het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk in partnership met het Steunpunt Jeugdhulp gewerkt aan het verhogen van de cultuurgevoeligheid in de sectoren betrokken bij de integrale jeugdhulp door middel van netwerkontwikkeling en expertisedeling.

VJP OD 4.4 De Vlaamse overheid voert een structureel beleid ter ontwikkeling van het jeugdwerk voor en door allochtone jongeren.

Steunpunt Jeugd kreeg een bijkomende opdracht om (reeds bestaande) jeugdinitiatieven voor en door allochtone jongeren toe te leiden en te ondersteunen naar de reguliere decreten. Deze ondersteuning is opgenomen in hun subsidieovereenkomst. Vzw PAJ werd in 2012 via een facultatieve toelage gesubsidieerd met de bedoeling om op termijn te kunnen groeien naar een landelijk georganiseerde jeugdvereniging. Daarnaast kregen zij ook een projectsubsidie om, in samenwerking met andere jeugdverenigingen, het jeugdwerkmodel uit te werken specifiek gericht naar allochtone jeugdverenigingen.

De lokale beleidsaandacht voor deze vormen van jeugdwerk werd gestimuleerd in de herziening van het decreet lokaal en de prioriteit voor de participatie van kansengroepen. Het nieuwe decreet werd op 6 juli 2012 bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

VJP SD 5 In de beleidskeuzes van de Vlaamse overheid wordt rekening gehouden met de effecten op de (gezondheid van) kinderen en jongeren van huidige en toekomstige generaties.

VJP OD 5.1 Meer beleidsmakers zijn gesensibiliseerd over de impact van hun beleid op de (lichamelijke en geestelijke) gezondheid van kinderen en jongeren.

Het Vlaams Jeugdbeleidsplan voorzag als enige actie onder deze doelstelling een maatschappelijk debat rond de medicalisering van jongeren. Het agentschap Zorg en Gezondheid is van oordeel dat het geen leidende rol heeft te spelen in het debat medicalisering, maar verwelkomt dit initiatief.

Sensibilisatie van beleidsmakers over de impact van hun beleid op de gezondheid van kinderen en jongeren is ruimer dan een debat over medicalisering. De impact evalueren van beleidsinitiatieven op gezondheid is beleidsdomeinoverschrijdend. Effectenevaluaties moeten kunnen gebeuren in het reflectieproces naar het vormen van beleid. In verband met de inzet van buitenschoolse hulp is een overleg opgestart tussen de Vlaamse Vereniging voor Logopedisten en de onderwijssector om te komen tot een betere afstemming van de zorg op school en de buitenschoolse therapie.

In het kader van het Jongerenpact 2020 werd het taboe rond geestelijke gezondheidsproblemen en het belang van toegankelijke hulp sterk aangekaart door jongeren.

De laatste jaren is de prevalentie van classificerende diagnoses – ADHD, autisme, leerstoornissen ... - exponentieel gestegen. Tegelijk stijgt het gebruik van psychofarmaca bij kinderen. Als reactie op deze evolutie heeft men in de operationalisering van de Intersectorale Toegangspoort van de Integrale Jeugdhulp gekozen voor de piste van handelingsgerichte diagnostiek. Die doelgerichte diagnostiek heeft niet de bedoeling om een stoornis of label toe te kennen aan die jongeren die niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aanvragen bij de toegangspoort. Wel is het de bedoeling om met behulp van de handelingsgerichte diagnostiek de informatie te verwerven en te verwerken die ons toelaat om hulp- en ondersteuningstrajecten op maat van kinderen en jongeren uit te stippelen. Ook bij het uittekenen van het nieuwe beleid met betrekking tot het onderwijs aan kinderen met een beperking is vertrokken vanuit een sociaal model van handicap en wordt het deficit-denken zoveel mogelijk vermeden.

VJP OD 5.2 De Vlaamse overheid ontwikkelt verder zijn instrumentarium om de impact van beleidsmaatregelen op de gezondheid van kinderen en jongeren als mede-uitgangspunt te gebruiken.

Zie VAK OD 1. 3. De aandacht voor gezondheid werd meegenomen in de evaluatie van de JoKER door KEKI en in het plan van aanpak van de afdeling Jeugd. In het kader van de opmaak van de nieuwe JoKER-handleiding heeft de afdeling Jeugd contact opgenomen met het agentschap Zorg en Gezondheid om te bekijken hoe aan de impact op de gezondheid van kinderen en jongeren invulling kan gegeven worden (vb. health impact assessment/ HIA). Het Vlaams Agentschap voor Zorg en Gezondheid behartigt in de milieueffectrapportages (MER) de controle op en input van het HIA-deel waarbij specifieke aandacht gaat naar gevoelige groepen en kinderen vaak de groep bij uitstek zijn. Er is ook de opdracht van VIGEZ om een facetbeleid (sectoroverschrijdend beleid) rond voeding en beweging te voeren. Een onderdeel van dit facetbeleid is de gezondheidseffectinschatting.

VJP OD 5.3 Via een participatietraject rond gezondheid verhogen we de aandacht voor participatie van kinderen en jongeren in het beslissingsproces rond gezondheidsbeleid.

Gezondheid is een van de 10 geselecteerde thema's van het Jongerenpact op basis van een bevraging van 2073 jongeren in het voorjaar van 2011. Via Jongerenpanels, een Dream Team en Teentalk ging de Vlaamse Jeugdraad, samen met een aantal jeugdorganisaties, op zoek naar de dromen en verwachtingen voor 2020 van kinderen en jongeren van 10 tot 20 jaar van over heel Vlaanderen. Over elk thema werd een inhoudelijke fiche gemaakt.

Bij de samenstelling van de groep werd expliciet gezocht naar een paar jongeren met een verhaal over gezondheid: iemand die bewust omgaat met zijn/haar gezondheid, 'goede leefgewoontes' heeft; iemand die te maken had met geestelijke gezondheidszorg.

Op de Youtop van 5 mei 2012 was er een debat met maatschappelijke stakeholders. Er ging een uitnodiging naar organisaties die participatief werken rond gezondheid van kinderen en jongeren.

Wat betreft het vervolgtraject liggen nog verschillende opties in de opvolging van het Jongerenpact open. Vast staat alvast dat het jaarlijks opgevolgd wordt én een belangrijke bron van inspiratie wordt voor het volgende Vlaamse Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

De VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) heeft in 2012 gepland om het thema gezondheid te gebruiken om de leerlingenparticipatie aan te zwengelen in 2013. Samen met de leden van de commissie gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad wordt er ook gewerkt aan instrumenten die moeten toelaten dat kinderen en jongeren voorstellen kunnen formuleren over het verhogen van hun welbevinden en het gezondheidsbeleid op school.

VJP OD 5.4 Preventiefzorg dragen voor de gezondheid van kinderen en jongeren

Er liepen sensibiliseringsprojecten rond muziekgerelateerde gehoorschade. Er was de campagne naar jongeren 'Iets minder is de max' (mei-juni 2011) vanuit Gezondheid. Er werd in 2012 gestart met een evaluatie, maar deze is nog niet gefinaliseerd. Vanuit het beleidsveld Leefmilieu startte in 2012 de campagne 'Help ze niet naar de tuut', deze was niet specifiek voor jongeren alleen. De campagne bestond uit een website www.helpzenietnaardetuut.be met luistertest en een app. Er waren radiospot op verschillende zenders. In 2013 loopt de campagne verder met o.a. de kortfilm Ruis, specifiek bedoeld voor leerlingen van het secundair onderwijs.

In recent onderzoek wordt niet alleen aangetoond dat er meer gevallen van overgewicht zijn bij onze kinderen, maar er is ook aangetoond dat er meer kinderen zijn met een achterstand in hun motorische ontwikkeling als gevolg van een tekort aan beweging. Mede om deze reden is het project Multimove voor kinderen uitgewerkt vanuit het beleidsveld sport. De Vlaamse overheid heeft ook een overeenkomst afgesloten met de Stichting Vlaamse Schoolsport. Er wordt naar gestreefd dat kinderen en jongeren levenslang zouden deelnemen aan sport- en bewegingsactiviteiten, zowel in georganiseerd verband binnen een sportvereniging, als in los of niet-georganiseerd verband. Men wil onder meer een degelijk sport- en bewegingsbeleid binnen scholen stimuleren, waarbij maatregelen en activiteiten worden uitgewerkt die linken leggen tussen activiteiten binnen en buiten de scholen. Voor wat het belang van bewegen en sporten betreft: zie VJP OD 8.4.

Wat de medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening betreft, werd ook een referentiekader uitgewerkt voor kinderen en jongeren. Hier kan gewezen worden op het decretaal goedgekeurd samenwerkingsakkoord, het anti-dopingdecreet en bijhorende uitvoeringsbesluit dopingbestrijding waarin bepalingen zijn opgenomen m.b.t. de bescherming van de minderjarige bij een dopingcontrole of disciplinair dossier, maar waarin de minderjarige verder dezelfde rechten en verantwoordelijkheden heeft als alle andere sporters. Zie ook VAK OD 3.2.

De Nok Nok campagne moet jongeren ertoe aanzetten na te denken over hun mentale gezondheid. De afgelopen periode zette de Vlaamse overheid ook in op het stimuleren van het geestelijke gezondheidsbeleid van de scholen. Dit vormt een onderdeel van het gezondheidsbeleid dat van de scholen wordt verwacht. Om het geestelijk gezondheidsbeleid van secundaire scholen te ondersteunen voorzag de Vlaamse minister bevoegd voor Volksgezondheid, in het kader van het Vlaams actieplan voor Suïcidepreventie, coaches die de scholen kunnen begeleiden en ondersteunen bij het uitwerken en bijsturen van hun geestelijk gezondheidsbeleid. Samen met het beleidsdomein Onderwijs wordt in 2013 nagegaan hoe de opgedane expertise van de coaches kan worden overgedragen aan pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor Leerlingenbegeleiding, zodanig dat er in de toekomst blijvend aandacht kan worden besteed aan het werken rond geestelijke gezondheid in scholen.

In het kader van de campagnes voeding en beweging werden door het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid diverse projecten voor jongeren gefinancierd. (zie verder VAK OD 6.4)

VJP SD 6 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.

VJP OD 6.1 De situatie van jongeren in voorzieningen (gehandicaptenzorg, internaten, jeugdzorg...) wordt verder in overeenstemming gebracht met de internationale verplichtingen.

Ter voorbereiding van het nieuwe decreet integrale jeugdhulp werd het oorspronkelijke decreet eerst geëvalueerd. Binnen Jongerenwelzijn wordt in de planning van Zorginspectie voorzien in het systematisch inspecteren van voorzieningentypes specifiek rond de bepalingen van het decreet inzake de rechtspositie van minderjarigen in de integrale jeugdhulp.

In 2012 werden de gemeenschapsinstellingen alsook De Grubbe geïnspecteerd op campusniveau (zie verder VAK OD 1.4). Het inspectierapport vermeldt diverse aandachtspunten die door Jongerenwelzijn worden vertaald naar een concreet plan van aanpak. Zo worden acties gepland rond de opleiding van het personeel in het geweldloos omgaan met agressie en conflicten, een verantwoord gebruik van afzondering en isolatie, het op punt stellen van de interne klachtmogelijkheden, effectieve inspraak van jongeren en ouders in het hulpverleningsproces en het samenstellen van een kwaliteitshandboek. Een panel van externe experts in kinderrechten zal deze acties regelmatig toetsen en verdiepen.

In september 2011 werden gemeenschapsinstellingen ook geïnspecteerd door de onderwijsinspectie. De aanbevelingen van de onderwijsinspectie worden uitgevoerd in een plan van aanpak. Daarnaast hebben de minister van Onderwijs, de minister van Welzijn, de inrichters van de scholen en de CLB's en het Agentschap Jongerenwelzijn op 7 februari 2012 een engagementsverklaring ondertekend met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod en het bewaken van de continuïteit van de schoolloopbaan van de jongeren die in de gemeenschapsinstellingen en de gesloten federale centra verblijven. Daarnaast werden de bestaande verbindingsfunctionarissen gecontinueerd.

Voor het beleidsdomein WVG is er ook het voornemen om bij de uitvoering van het kwaliteitsdecreet voor elke sector een (uniforme) bepaling vast te leggen die duidelijk aangeeft dat voorzieningen moeten beschikken over een procedure voor situaties van grensoverschrijdend gedrag die ook de melding daarvan impliceert aan het erkennende agentschap. Voor enkele sectoren (VAPH, kinderopvang...) is dat nu al geregeld. Voor de door Jongerenwelzijn erkende en gesubsidieerde voorzieningen staat al het volgende in de regelgeving: "elke ernstige gebeurtenis moet onverwijld en binnen achtenveertig uur worden gemeld aan het comité of aan de jeugdrechtbank en de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij die rechtbank, evenals aan de inspectie van de administratie". Ook grensoverschrijdend gedrag is een ernstige gebeurtenis. Na een melding neemt het agentschap maatregelen: de inspectie gaat ter plaatse, de voorziening verliest (voorlopig) haar erkenning, er komt een gespecialiseerde begeleiding en/of supervisie, ...

In 2012 werd een nieuw uitvoeringsbesluit van het kwaliteitsdecreet in private voorzieningen voorbereid m.b.t. bijzondere problematieken, waaronder het agressiebeleid en het institutioneel geweld.

Daarnaast vonden in 2012 nog inspecties plaats van de pleegzorgdiensten.

Het nieuwe actieplan voor spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag werd op 9 maart 2012 als mededeling op de Vlaamse Regering gebracht. Het werd op 29 maart 2012 in de commissie onderwijs en gelijke kansen besproken. Zie ook VAK OD 4.2

VJP OD 6.2 Een actieplan om het pesten van kinderen en jongeren te verminderen wordt door de betrokken ministers opgesteld en onderschreven.

Het nieuwe actieplan voor spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag verwijst ook naar pesten dat onrechtstreeks een impact kan hebben op spijbelgedrag.

In het schooljaar 2011-2012 is er vanuit het BINSI-project een pakket voorzien voor de eerste en tweede graad in het secundair onderwijs met als titel 'Stop cyberpesten'. Het pakket werd in het najaar van 2010 voorgesteld en is n.a.v. Safer Internet Day 2011 verspreid onder de scholen. Child Focus werkte ook aan een charter tegen cyberpesten. De minister van onderwijs en jeugd had regelmatig overleg met het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, en heel wat landelijk gesubsidieerde verenigingen gingen aan de slag met de methodieken aangereikt door Jeugd en Vrede vzw.

Vlaanderen participeert samen met 5 andere landen/regio's aan een internationaal pilootproject "e-safety label" waarbij aan scholen instrumenten voor zelfevaluatie worden aangereikt met als doel de visieontwikkeling en sensibilisering omtrent ICT-veiligheid en de ontwikkeling van veilig ICT beleid op schoolniveau te stimuleren. Scholen kunnen een veilig ICT-label behalen.

Op vraag van de minister van Onderwijs organiseerde de commissie Gezondheidsbevordering van de VLOR op 27/4/2012 een studiedag voor scholen, CLB's en pedagogische begeleidingsdiensten over het belang van welbevinden op school, volgend op het advies dat de VLOR daarover maakte.

Met de publicatie "Pesten en geweld op school: handreiking voor een daadkrachtig schoolbeleid" worden aan de scholen hefboomen en bouwstenen aangereikt, waarmee ze aan de slag kunnen gaan om stapsgewijs te komen tot een integrale benadering van pesten en geweld op school, de zogenaamde 'whole school approach'. De publicatie wordt aan de scholen ter beschikking gesteld via de website.

VJP OD 6.3 Via een op te richten Vlaams Forum kindermishandeling bespreken de verschillende partners betrokken bij de bestrijding van kindermishandeling cijfers, aanpak en knelpunten.

In navolging van het protocol tussen de federale minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn werd een Vlaams Forum opgericht om overleg, uitwisseling van gegevens en sensibilisering mogelijk te maken. Ondertussen werd het uitgebreid naar andere Vlaamse bevoegdheden zoals welzijn, zoals sport, onderwijs en jeugd.

Zie ook VAK OD 4.1

VJP OD 6.4 Jeugd- en onderwijsactoren werken mee aan het zelfdodingspreventiebeleid.

De bestaande jeugdinformatieproducten werden versterkt en beter op mekaar afgestemd voor wat betreft zelfmoordpreventie. Jongerengids.be verwijst door naar een JAC-medewerker, naar de Zelfmoordlijn, de Kinder- en jongerentelefoon e.a. De nieuwe gidsen worden begin 2013 gelanceerd.

Actieve deelname van jeugdactoren binnen het traject naar de gezondheidsconferentie rond preventie & suïcide (Volksgezondheid) werd nagestreefd. Waren aanwezig: Chiroleiding, JAC instanties, CLB's m.b.t. integrale jeugdhulp, Steunpunt Algemeen Welzijn, In Petto jeugdproject, hogescholen en universiteiten.

In 2012 werd het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie VAS opgesteld. Het VAS 2012-2020 bestaat uit 5 strategieën:

1. Geestelijke gezondheidsbevordering met betrekking tot het individu en de maatschappij.
2. Suïcidepreventie door laagdrempelige telefonische en online hulp.
3. Bevorderen van deskundigheid en netwerkvorming bij intermediairen.
4. Strategieën voor specifieke risicogroepen.
5. De ontwikkeling en implementatie van aanbevelingen en hulpmiddelen voor de preventie van zelfdoding.

Met betrekking tot jongeren zijn er specifieke initiatieven die op hen gericht zijn (zie ook OD.5.4). In de groep van jongeren van 15 tot 24 jaar is zelfdoding de voornaamste doodsoorzaak. Via de bovenvermelde strategieën zoomt men in op deze kwetsbare groep. Men gebruikt interactieve tools (chatfunctie zelfmoordlijn, interactieve website) om jongeren beter te bereiken.

Binnen strategie 1 werd de website NokNok en de preventiecoaches geestelijk gezondheidsbeleid in het middelbaar onderwijs opgericht. De preventiecoaches implementeren met behulp van een coach-the-coachmodel en zich baserend op een gezondheidsmatrix, een geestelijk gezondheidsbeleid in de secundaire scholen. Ze doen dit in nauwe samenwerking met de CLB's en de pedagogische begeleidingsdiensten.

Binnen strategie 2 is een chatfunctie voor jongeren bij de zelfmoordlijn gefaciliteerd. Daarnaast liep er een onderzoek naar de aard en inhoud van de gesprekken bij de kinder- en jongerentelefoon, zodat we de gespreksvaardigheden van de beantwoorders kunnen verbeteren. Daarnaast is een serious game, een computerspel voor depressieve jongeren, ontwikkeld.

Binnen strategie 3 werd, met behulp van deskundigheidsbevordering door de CGG-suïcidepreventiewerking, een aparte vorming uitgewerkt voor CLB's en andere schoolnabije diensten en intermediairen die met kinderen en jongeren werken. De CGG-suïcidepreventiewerking is daarmee ook beschikbaar gemaakt voor scholen direct, of indirect via de CLB's, om hen bij te staan na een zelfdoding op school.

VJP SD 7 Het aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

VJP OD 7.1 Er is een beleidsdomeinoverschrijdende strategie voor het ondersteunen van organisaties die geïntegreerd werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren op het kruispunt van verschillende beleidsdomeinen.

In de voorbereiding van de nieuwe decreten jeugdbeleid werd onderzocht hoe de subsidiëring van het vrijetijdswerk voor maatschappelijke kwetsbare kinderen en jongeren beter kon afgestemd worden tussen de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Er werd een overzicht gemaakt van de middelen die de organisaties ontvangen vanuit diverse beleidsdomeinen, en er werd overleg gepleegd met de verschillende diensten.

In opdracht van de minister van Cultuur, startte Cultuurnet in de regio Aalst een proefproject van de UiTPAS die kinderen en jongeren stimuleert om deel te nemen aan het brede vrijetijdsaanbod in de stad en die specifieke aandacht heeft voor de drempels die maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren daarbij ondervinden. De lokale jeugdverenigingen en –organisaties in de regio van het proefproject zijn hierbij UiTPAS-partners. Flankerend aan het proefproject organiseert de Vlaamse overheid werkgroepen die het project opvolgen, waaronder een transversale vrijetijdswerkgroep waar ook jeugdorganisaties worden op uitgenodigd (cf. werkbezoek aan het proefproject dd. 14/11/2012). Ook op beleidsniveau werden de verschillende kabinetten al uitgenodigd voor een informatie- en feedbackmoment, wat in de loop van 2013 nog herhaald zal worden.

Niet-begeleide minderjarigen vormen een bijzonder aandachtspunt. De Vlaamse Regering keurde op 6 juli 2012 de conceptnota betreffende het beleid ten aanzien van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen goed, dat uitgaat van een integraal beleid ten aanzien van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen waarin alle levensdomeinen betrokken zijn. Binnen de contouren van deze conceptnota wordt onderhandeld met de federale overheid om tot een samenwerkingsakkoord te komen. De Vlaamse Regering dringt aan op de betrokkenheid van de OCMW's bij dit overleg.

Met middelen van het Europees Integratiefonds werd een oproep gelanceerd om de integratie van minderjarige nieuwkomers, waaronder NBMV (niet-begeleide minderjarige vreemdelingen), te verbeteren door een grotere participatie aan vrijetijdsinitiatieven. In januari 2012 is in de steden Aalst en Turnhout en bij de VGC een EIF-project opgestart. De Vlaamse Regering maakte een beleidsnota NBM als basis voor overleg met andere overheden.

De regelgeving betreffende de subsidiëring van 20 vrijetijdsorganisaties door het VAPH werd aangescherpt naar meer inclusief werken. Verder wordt het concrete voorbeeld aangehaald dat Limburgers sinds kort kunnen gebruik maken van de Eurecard voor personen met een handicap. Die geeft kortingen voor toeristische, culturele of sportieve activiteiten in de regio Aken, Nederlands Limburg, Belgisch Limburg, de provincie Luik, de Duitstalige gemeenschap van België en de regio's Bitburg-Prüm en Daun. Het gaat om een zogenaamd 'Interreg'-project voor de grensoverschrijdende Euregio Maas-Rijn.

In dit verband zijn er twee maatregelen in het Participatiedecreet die hierop inspelen. Het gaat enerzijds om de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie en anderzijds om de verenigingen met een specifieke opdracht m.b.t. de ondersteuning van het verenigingsleven in zowel de cultuur-, jeugdwerk- als sportsector. Het gaat hier om verenigingen die als opdracht hebben hun expertise op het vlak van o.a. armoede en sociale uitsluiting te verspreiden (i.c. vzw's Intro, Minderhedenforum, Vlaams Netwerk tegen Armoede).

VJP OD 7.2 Lokale en bovenlokale overheden zijn deskundiger op het vlak van verbreding van het (vraaggestuurde) aanbod voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

De minderjarigenwerking van de onthaalbureaus werd in 2011 geëvalueerd. Om de toeleiding van minderjarige nieuwkomers naar het kleuteronderwijs en het vrijetijdsaanbod te bevorderen werd een Platform -18 opgericht dat regelmatig samenkwam in 2011 en 2012.

De Vlaamse overheid spoorde ook in 2011 en 2012 via de subsidiëring voor jeugdbeleid lokale besturen aan om de expertise van particuliere initiatieven op een correcte manier te ondersteunen en te verankeren, en om zelf initiatief te nemen waar het particulier initiatief ontbreekt of ontoereikend is. De Vlaamse beleidsprioriteit participatie kansengroepen werd opgenomen in het nieuwe decreet lokaal jeugdbeleid. Ook de provinciebesturen behouden een expliciete opdracht in het voeren van een inclusief beleid voor kinderen en jongeren die omwille van hun afkomst, hun thuissituatie, hun fysieke of mentale situatie of hun statuut een groter risico lopen op achterstelling of uitsluiting op een of meerdere levensdomeinen. Deze taak werd geformuleerd in het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid.

In het methodiekenhandboek 'Elk kind telt' worden ook goede praktijken voorgesteld en besproken op basis waarvan lokale actoren zelf aan de slag kunnen.

De projectoproep gericht op lokale kinderarmoedeprojecten had als expliciete doelstelling om nieuwe, innoverende en experimenterende projecten in Vlaanderen te ondersteunen. Voor deze projectoproep wordt jaarlijks een budget vrijgemaakt van 1 miljoen euro waarop lokale projecten in gans Vlaanderen een beroep kunnen doen.

Via het Participatiedecreet werd Dēmos vzw ondersteund als kenniscentrum, aanspreekpunt en gangmaker in het vernieuwen en verdiepen van de participatie van maatschappelijk kwetsbare groepen aan cultuur, jeugd en sport.

Door een financiële ondersteuning aan lokale besturen wordt gepoogd om jeugdbewegingen in Vlaanderen meer inclusief te maken. Door dit te doen in aansluiting op het project 'Innoveren en Excelleren in het onderwijs' wordt getracht de moeilijkste doelgroepen te bereiken en toe te leiden. Via een methodologische opvolging wordt de expertise die in dit project wordt opgedaan, verspreid, zodat meer lokale besturen werk kunnen maken van inclusievere jeugdbewegingen, en bij uitbreiding ook andere vrije-tijdsorganisaties.

Op Vlaams niveau is het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een actieve partner in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Het uitbouwen van een effectief, integraal en inclusief armoedebestrijdingsbeleid vereist ook een samenwerking tussen verschillende lokale actoren (publieke en private). Gemeentebesturen en OCMW's zijn goed geplaatst om op hun grondgebied alle acties ter bestrijding van (kinder-)armoede (tewerkstelling, scholing, huisvesting, gezinsbeleid, vrijetijdsaanbod, ...) te coördineren. Met een omzendbrief betreffende het lokaal sociaal beleid werden de lokale besturen aangespoord de Vlaamse beleidsprioriteiten op te nemen in de strategische meerjarenplanning lokaal sociaal beleid 2014-2018.

VJP OD 7.3 Meer maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren maken gebruik van programma's internationale mobiliteit.

Binnen de beheersovereenkomst 2011-2013 werd JINT verplicht om 30% van de deelnemers aan YiA, PEJA en Bel'J uit de doelgroep te halen, dit is een groei van 8% t.a.v. hun vorige beleidsnota. Ze realiseerden dit via vormingsinitiatieven, begeleiding, informatie-initiatieven als GoStrange, hun website en Traject Mondial.

In 2011 werden er binnen het decreet jeugd- en kinderrechtenbeleid twee mondiale projecten gericht naar maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren gesubsidieerd. Enerzijds een project van D'Broej die een uitwisseling realiseerden met 12 jongeren van de jeugdwerking, die deel uitmaken van de Fanfakids en de Tweramponn Traditionals. Het tweede project was van DMOS-COMIDE, de NGO van Don Bosco Speelpleinwerking. De deelwerking Mondri Build voerde een bouwproject uit in Haïti samen met jongeren die voornamelijk uit het BSO en het TSO komen.

In 2012 ging het om drie projecten namelijk D'Broej, die als vervolg op de reis van jongeren van de jeugdwerking naar Ghana in 2011, tien Ghanese jongeren naar Vlaanderen uitnodigde voor een uitwisseling. Don Bosco realiseerde met negen jongeren (voornamelijk met BSO- en TSO-achtergrond) samen met Zuid-Afrikaanse jongeren een bouwproject in Zuid-Afrika. Tenslotte kreeg PEC middelen om met acht jongeren met een maatschappelijk kwetsbare achtergrond gedurende veertien dagen uit te wisselen met hun leeftijdsgenoten in Senegal.

Het infopunt Toegankelijkreizen.be van Toerisme Vlaanderen voorzag ook in 2011 en 2012 informatie op maat, ook voor kinderen en jongeren. Ze dienden bijkomend het project "First European Holiday Experience" in bij het Europees fonds Calypso. In het kader hiervan konden 2x5 jongeren (met telkens 2 begeleiders) op vakantie gaan in Finland, respectievelijk Zweden. Op de slotdag van het project kwam Lejo vzw de resultaten en bevindingen toelichten.

VJP SD 8 Maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar hebben meer ontwikkelingskansen.

Vanuit het beleidsdomein Onderwijs is verder gewerkt aan het bevorderen van de kleuterparticipatie (het verhogen van het aantal ingeschreven kleuters én het aantal kleuters dat effectief aanwezig is op school). Via sensibiliseringscampagnes en via samenwerking met Kind en Gezin worden inspanningen geleverd om nog niet ingeschreven kleuters toe te leiden naar het kleuteronderwijs. Voldoende aanwezigheid in het kleuteronderwijs wordt ook gestimuleerd door dit te koppelen aan de schooltoelage en aan de toelatingsvoorwaarde voor het gewoon lager onderwijs.

VJP OD 8.1 Het aantal kleuters per leerkracht daalt.

Op 1 september 2012 is het nieuwe omkaderingssysteem in het basisonderwijs gestart. Dit betekent dat er ongeveer 1 300 (kleuter)onderwijzers extra tewerkgesteld kunnen worden in het basisonderwijs. De omkadering in het kleuteronderwijs stijgt met 8,8% en in het lager onderwijs met 1,7%.

Met dit nieuwe omkaderingssysteem worden twee grote doelstellingen gerealiseerd: enerzijds de lat gelijk leggen in de basisomkadering voor het kleuter- en het lager onderwijs en anderzijds een groter deel van de omkaderingsmiddelen toekennen op basis van leerlingenkenmerken.

Het is daarnaast evident dat in het volledige basisonderwijs blijvend aandacht dient te gaan naar het zorg- en gelijkekansenbeleid van de scholen. Scholen dienen dit beleid dan ook op te nemen in hun schoolwerkplan.

VJP OD 8.2 De zorgcoördinatie in het kleuteronderwijs wordt versterkt.

Versterking van de zorg is reeds gebeurd in uitvoering van CAO VIII periode 1/9/8-1/9/10.

VJP OD 8.3 Het informele netwerk van ouders met kinderen jonger dan 6 jaar wordt versterkt.

In eerste instantie werd gezocht naar nieuwe manieren om de toegang tot kinderopvang te verhogen. Er is een concept van kinderopvangzoeker ontwikkeld in het Vlaamse informatiesysteem wat het zoekproces sterk vereenvoudigde. In samenspraak is een brede interventiestrategie ontwikkeld die zich richt op sensibilisering, begeleiding, samenwerking stimuleren, monitoring en overleg. Het systeem van inkomensgerelateerde bijdragen (IKG-systeem) wordt bijgestuurd. Omdat de taalkloof een belangrijk aspect blijft bij het contact tussen anderstalige ouders en de school van hun kinderen, werd de ouderbetrokkenheid in het onderwijs versterkt en kreeg het talenbeleid een duidelijke plaats.

Er worden over heel Vlaanderen projecten ‘versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering’ uitgerold. Deze projecten hebben als doel om kansarme kinderen kansrijker te maken, ouders te betrekken bij het schoolgebeuren als partners in het opvoedingsproject, het vroegste opvoedingsgebeuren tussen ouder en kind te stimuleren en te ondersteunen en ouders te ondersteunen bij de eerste stappen in een traject naar activering. Hiervoor werd jaarlijks 200.000 euro vrij gemaakt.

Binnen de projectoproep lokale kinderarmoedeprojecten wordt er expliciet aandacht gevraagd voor netwerkvorming en samenwerking binnen de gemeente. Alle actoren die binnen de gemeente betrokken zijn bij de dienstverlening en hulpverlening aan kwetsbare gezinnen met jonge kinderen, worden samen gebracht en ook in het veld wordt er samenwerking en overleg voorzien. Verscheidene projecten die geselecteerd werden binnen de vorige projectoproep zetten expliciet in op het uitbreiden en verdiepen van het informeel en formeel netwerk van deze kwetsbare gezinnen met jonge kinderen.

VJP OD 8.4 De speelkansen van kinderen jonger dan 6 jaar worden verhoogd en zijn meer toegankelijk gemaakt.

Binnen de jeugdsector wordt verder onderzocht hoe stimulansen kunnen gegeven tot buitenspelen voor peuters en kleuters, ook in de stad. Met de publicatie ‘Vitamine G(roen)’ stimuleert de provincie Vlaams-Brabant de vergroening van de buitenruimte in onthaal- en opvanginitiatieven voor 0 tot 6 jarigen.

Door de ontwikkeling van het experimenteel project ‘Multimove voor kinderen’ binnen het beleidsveld sport werd het aanbod vergroot om vanuit een speelse en multidisciplinaire aanpak kleuters te laten bewegen en sporten. Het project Multimove, dat aanstuurt op een gevarieerd bewegingsaanbod voor 3-8-jarigen, werd in september 2011 opgestart en loopt tot augustus 2014.

Binnen de projectoproep lokale kinderarmoedeprojecten zijn er verschillende projecten die inzetten op het verhogen van de speelkansen van jonge kinderen: via een mobiele speltheek, in het kader van ruimtelijke ordening... Goede voorbeelden van deze projecten zijn onder meer terug te vinden in de publicatie ‘Elk kind telt’, een methodiekenhandboek dat werd uitgegeven in het kader van de aandacht voor kinderarmoede bij lokale actoren.

VJP SD 9 Steden zijn kindvriendelijker: ze bieden kinderen en jongeren meer ontwikkelingskansen

VJP OD 9.1 Er is een actieplan om de structurele werkloosheid in steden aan te pakken.

Op 17 februari 2012 sloten de Vlaamse Regering en de Vlaamse sociale partners een loopbaanakkoord af. Het werd geïnitieerd door de minister van Werk, maar is breed gedragen door de Vlaamse Regering. Het werkt voor jongeren op twee niveaus. Enerzijds wordt er gewerkt aan het voorkomen en remediëren van de ongekwalificeerde uitstroom. Zowel vanuit onderwijs als vanuit werk werd hiervoor input geleverd. Dit hangt o.a. samen met de hervorming van het secundair onderwijs. Er zijn een aantal mooie voorbeelden waarbij Onderwijs en werk-actoren samenwerken op het vlak van preventieve en remediërende acties.

Anderzijds is er het jeugdwerkplan (Werk, VDAB). Daar het de bedoeling is dat elke jongere binnen de vier maanden bereikt wordt. In de 13 centrumsteden, waar de jeugdwerkloosheid en het probleem van ongekwalificeerde uitstroom hoger is, worden werkinlevingsprojecten voor jongeren (WIJ!) opgezet. De oproep was er eind 2012, de toekenning van de projecten gebeurde begin 2013. De doelgroep zijn de ongekwalificeerde schoolverlaters (die door de crisis geen job vonden) en de bedoeling is hen een werkervaring dan wel een kwalificatie te bieden om hun kansen op de arbeidsmarkt te verhogen.

Een belangrijke rol voor het aanpakken van structurele jeugdwerkloosheid ligt bij de steden zelf. De VDAB werkte en werkt ondersteunend bij lokale besturen die dit wensten op te nemen.

Het Stedenfonds heeft steden geholpen oude industriesites om te toveren tot nieuwe creatieve polen, sociale tewerkstelling uit te bouwen, scholieren te laten kennis maken met productontwikkeling, e.d. Projecten op maat van jongeren voor toeleiding naar de arbeidsmarkt stonden hierbij centraal.

In 2011 sloot Vlaanderen met Brussel een samenwerkingsakkoord rond leren en werken, sociaaleconomische mobiliteit, uitwisseling van vacatures en talenactivering op de werkvloer.

VJP OD 9.2 Tegen het einde van de legislatuur is er rond jongeren en stedelijkheid meer expertise opgebouwd en gedeeld.

Het overleg tussen de jeugddiensten van de centrumsteden is niet nieuw, maar blijft een gewaardeerd instrument en platform voor kennisdeling en informatie-uitwisseling.

De JOP-monitor Brussel (2011) en die van Antwerpen en Gent (voorstelling februari 2013) geven heel wat inzichten die bruikbaar zijn voor verschillende stakeholders.

In de stadsmonitor werd in 2011 rekening gehouden met een aantal bevindingen rond jeugd (zie ook 20.3).

De conferentie Jong in de Stad (6 maart 2013) werd voorbereid in 2012: 100 verhalen van 100 diverse jongeren uit verschillende kleinere en grotere steden inspireren en dagen beleidsmakers uit om een stedelijk jeugdbeleid vorm te geven in de nieuwe bestuursperiode. De conferentie werd opgebouwd rond de grote thema's die ook uit de interviews kwamen bovendrijven. Workshops werden gewijd aan onderwijs, tewerkstelling, diversiteit en samenleven, jeugdcultuur, mobiliteit, het veiligheidsbeleid en natuurlijk ook de vrijetijd van jongeren. De focus lag op de rol van de lokale besturen en de mogelijke samenwerkingsverbanden binnen de steden. Ook jongeren kregen het woord op deze conferentie.

VJP OD 9.3 Kinderen en jongeren vinden meer mogelijkheden in de steden tot ontplooiing in de vrije tijd.

Om meer sportinfrastructuur open te stellen voor recreatieve gebruikers, werd in 2011 en 2012 de aanleg van kleinschalige sportinfrastructuur gesubsidieerd door BLOSO.

Bij een aantal stadsvernieuwingsprojecten die werden geselecteerd is er een focus op kindvriendelijkheid.

Wat Brussel betreft is er getracht om te komen tot een gezamenlijke JOPmonitor. Ondanks de grote tijdsinvestering vanuit het onderzoekssteunpunt JOP werd deze op het laatste moment afgeblazen. Verder is het wel belangrijk om te vermelden dat Karuur vzw extra middelen kreeg om het komende jaar extra aandacht te besteden aan de participatie van jongeren aan het beleid in het Brussels hoofdstedelijk gewest door jongeren en jeugdwerkers te informeren over de werking van de verschillende beleidsniveaus en de mogelijkheden om hieraan te participeren en anderzijds door concrete projecten op te zetten samen met Brusselse partners om als jongere op het beleid te gaan wegen.

VJP SD 10 Kinderen en jongeren groeien op in meer leeromgevingen die kwaliteitsvol, divers en inclusief zijn.

VJP OD 10.1 Scholen, instellingen en organisaties zijn gesensibiliseerd rond divers en inclusief werken, onder andere door het verspreiden van goede voorbeelden.

In het onderwijsveld is diversiteit een thema dat via de lerarenopleidingen en ouderkoepelverenigingen wordt aangepakt, maar ook Klasse ondersteunt deze processen op geregelde tijdstippen onder meer door het publiceren van good practices.

In de jeugdsector organiseerde we een rondetafel Diversiteit. Demos werkt vanuit zijn beheersovereenkomst aan het ondersteunen van organisaties op het vlak van participatie van kansengroepen. Steunpunt Jeugd ten slotte begon aan een traject interculturaliseren waarbij zowel wordt ingezet op begeleiding van koepels of federaties voor zelforganisaties, als op een actieonderzoek diversiteit voor jeugdorganisaties die beter willen inspelen op de diversiteit in de samenleving. De administratie Jeugd organiseerde i.s.m. Universiteit Gent op 28 juni 2011 een studiedag rond Vrijtijdsbeleving van kinderen in armoede, waar zeer sterk werd gefocust op het aanreiken van goede voorbeelden.

VJP OD 10.2 De deskundigheid over diverse en inclusieve leeromgevingen bij actoren in de betrokken sectoren is verhoogd, met als doel de draagkracht te verhogen.

Via een aantal projecten werd er in hogescholen gewerkt rond aandacht voor diversiteit (o.a. rond instroom, doorstroom, uitstroom van doelgroepen in lerarenopleidingen). Ook via de prioritaire nascholing krijgt dit thema (zijdelings) aandacht.

Het charter voor gender & seksuele geaardheid dat door de minister van Onderwijs, alle onderwijskoepels en andere onderwijsactoren ondertekend werd, is een belangrijk signaal. Daarnaast werden ook informatiepakketten, checklists en boekentips over gender & seksuele geaardheid verspreid.

Via het project Protocollering van diagnostiek in de centra voor leerlingenbegeleiding (PRODIA) zijn handelingsgerichte diagnostische protocollen ontwikkeld voor de meest voorkomende problematieken in het onderwijs. Deze protocollen bevatten informatie over wat scholen en CLB's bij het optreden van die problemen kunnen doen.

Momenteel (schooljaar 2012-2013) loopt er een project over competentieontwikkeling in het kader van het onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het doel is een analyse te maken van de professionaliseringsbehoeften van leraren in dit verband en een voorstel uit te werken voor een

toekomstig professionaliseringstraject. Het project wordt gecoördineerd door het Samenwerkingsverband van Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB vzw).

In de herziening van de kadervorming in het jeugdwerk zal expliciet aandacht besteed worden aan het belang van gelijke kansen binnen de opmaak van competentieprofielen. Men vraagt aandacht voor elk kind of elke jongere en zijn/haar plaats in de groep, en vraagt om kinderen en jongeren gelijkwaardig te benaderen, met respect voor de rechten van elk kind en elke jongere.

VJP OD 10.3 Stelselmatig worden de organisatorische, financiële of praktische drempels die inclusieve leertrajecten in het onderwijs bemoeilijken, weggewerkt.

Zowel in het onderwijs als de cultuur- en jeugdsector wordt actief gewerkt rond de stedenbouwkundige verordening toegankelijkheid.

Leerlingen met een beperking kunnen rekenen op GON-begeleiding in het regulier onderwijs. Leerlingen met een matige of ernstige verstandelijke beperking kunnen vanuit het ION-project (Inclusief Onderwijs) ondersteuning krijgen in het gewoon basisonderwijs en secundair onderwijs. Er is een decreet in voorbereiding dat uitvoering zal geven aan een aantal noodzakelijke maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Naar aanleiding van het wetenschappelijk onderzoek over GON en ION zal een toekomstgericht concept uitgewerkt worden. Intussen blijven de bestaande maatregelen, zoals het extra budget voor de GON-ondersteuning van leerlingen met ASS (autismespectrumstoornis) in het gewoon onderwijs, de extra begeleiders ASS, de toekenning van speciale onderwijsleermiddelen en dyslexiesoftware, gecontinueerd. Deze maatregelen zorgen er voor dat de drempel voor leerlingen om te participeren aan het gewoon onderwijs wordt verlaagd of weggenomen. Binnen het beleidsdomein onderwijs is het budget dat beschikbaar is voor de ondersteuning van dove en slechthorende leerlingen door een tolk Vlaamse Gebarentaal, substantieel verhoogd. Er werd ook een groeipad afgesproken met de beleidsdomeinen werk en welzijn om het uurloon van de tolken op te trekken. Door de verhoging van het beschikbaar aantal uren kon in het schooljaar 2012-2013 aan alle leerlingen, studenten en cursisten het volledig gevraagd aantal uren ondersteuning worden toegekend.

Het Netwerk tegen Armoede lanceerde de brochure 'Maak je sterk tegen armoede op school' met steun van de Vlaamse minister van Onderwijs. De brochure is een concrete handleiding voor scholen, directies en leerkrachten geworden om de kosten binnen de perken te houden en om op een evenwichtige en respectvolle manier met kwetsbare gezinnen te communiceren. De handleiding werd uitgewerkt door mensen in armoede en grijpt terug naar hun concrete ervaringen.

VJP OD 10.4 De mogelijkheden om bijkomend Nederlandstalig taalonderwijs te organiseren in en buiten het secundair onderwijs worden onderzocht met oog op invoering.

In het onderwijs wordt gewerkt aan een kwaliteitscharter rond taalstimulerende activiteiten en een profiel voor een talencoördinator. De ontwikkeling van deze instrumenten hangt samen met de implementatie van de andere maatregelen uit de Talennota via Onderwijsdecreet XXIII. In het nieuwe decreet voor het lokaal jeugdbeleid werd taalstimulering als belangrijke voorwaarde opgenomen voor het verkrijgen van extra middelen voor het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren (met name in vakantieperiodes).

VJP SD 11 Er zijn meer 'brede scholen' om kinderen en jongeren maximale kansen te geven om zich op verschillende levensdomeinen volwaardig te ontplooiën en om te participeren aan de samenleving.

VJP OD 11.1 Een evenwichtige samenwerking van verschillende partners uit o.a. onderwijs, welzijn, cultuur, sport, jeugd en economie ...wordt gestimuleerd.

Er was een studie rond de ruimtelijke vertaling van Brede school en een studiedag van het Steunpunt Diversiteit & Leren rond het starten met een Brede school. Het Steunpunt Diversiteit & Leren kreeg de opdracht om de ontwikkeling van de Brede School in Vlaanderen en Brussel te ondersteunen. Ze onderzochten de lokale noden, informeerden en sensibiliseerden over Brede School (door o.a. hun nieuwsbrief en publicaties) en gaven vormingen en consultancy. Het Steunpunt Diversiteit & Leren organiseerde op 24 oktober 2012 een studiedag 'Starten met een Brede School'.

Lokale besturen worden expliciet gestimuleerd en ondersteund om werk te maken van een 'Brede School', via de derde Vlaamse beleidsprioriteit ten behoeve van het jeugdwerk die opgenomen werd in het besluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering geeft aan het decreet van 6 juli 2012 houdende de stimulering en ondersteuning van het lokaal jeugdbeleid. Met deze prioriteit worden gemeenten gestimuleerd een beleid te voeren om aandacht voor jeugdcultuur te verhogen. Ze kunnen dit doen door het ondersteunen, stimuleren of faciliteren van jeugdwerk als een actieve partner in lokale samenwerkingsverbanden tussen onderwijs, welzijn, cultuur en jeugd.

Ook in het nieuwe decreet lokaal cultuurbeleid is participatie een prioriteit. Het nieuwe decreet stimuleert en maakt cross-sectorale samenwerkingen mogelijk, waardoor het lokaal cultuurbeleid een partner kan zijn in bredeschoolwerkingen.

De studie 'aanpasbare, combineerbare en multi-inzetbare infrastructuur in centrumsteden: uitdagingen en knelpunten voor het beleid' geïnitieerd vanuit Stedenbeleid, vormt samen met de studie rond brede scholen vanuit AGION de startbasis voor een meer gestructureerde aanpak. Momenteel wordt in partnerschap tussen de afdeling Jeugd, het team Stedenbeleid, het departement Bestuurszaken, de Vlaamse Bouwmeester, AGION en het departement Onderwijs, VIPA en het Departement Welzijn Volksgezondheid en Gezin gezocht naar oplossingen om hier samen domeinoverschrijdend mee aan de slag te gaan.

VJP OD 11.2 De actieve participatie van kinderen en jongeren aan de invulling van de Brede School wordt gestimuleerd.

Actieve participatie van kinderen en jongeren als een aandachtspunt geformuleerd. Ook op de studiedag van het Steunpunt Diversiteit en Leren was participatie een aandachtspunt.

VJP SD 12 Kinderen en jongeren hebben meer mediawijsheid.

VJP OD 12.1 In samenwerking met alle betrokkenen stimuleren het Kenniscentrum Mediawijsheid en andere actoren binnen de Vlaamse overheid mediawijsheid bij kinderen en jongeren, en bij volwassenen (opvoeders en leerkrachten).

Begin 2013 kondigde de Vlaamse Regering de definitieve oprichting van het Kenniscentrum Mediawijsheid aan. Voorafgaand presenteerden de ministers van Media & Onderwijs een conceptnota mediawijsheid. Daarin werd het belang van een doelgroepenbeleid, met een specifieke aandacht voor kinderen en jongeren & maatschappelijk kwetsbare groepen onderschreven en uitgewerkt in concrete operationele doelstellingen. Zo worden de eindtermen rond beeld- en mediageletterdheid geëvalueerd, wordt er een vormingsaanbod voor leraren voorzien en worden jeugdmediaorganisaties verder ondersteund.

CANON Cultuurcel verwezenlijkt een aantal doelen uit de conceptnota. Concreet gaat het om het sensibiliseren rond didactische aspecten van mediagebruik, het sensibiliseren van specifieke doelgroepen rond mediawijsheid, organiseren van vormingsactiviteiten rond mediawijsheid en de verdere uitwerking van het platform rond mediawijsheid: Ingebeeld (in samenwerking met VRT & lerarenopleidingen). Ook ouders worden niet vergeten. Zij werden in 2012 onder meer bereikt door ouderavonden in het leerplichtonderwijs. Ook moeilijk bereikbare doelgroepen werden hier betrokken.

De minister van Media subsidieerde in 2012 6 projecten rond mediawijsheid die werken met specifieke doelgroepen (bijzondere jeugdzorg, kansarme jongeren, mensen met een verstandelijke en auditieve handicap en senioren), ondersteunde de studiedag die werd ingericht in het kader van de Digitale Week en ook het Kranten in de Klasproject kende een succesvol vervolg.

Naast het onderzoek “Veldbeschrijving Mediawijsheid” en het onderzoek naar de reclamewijsheid bij kinderen en jongeren, maakte de minister van Media middelen vrij voor onderzoek op de Vlaamse data van het Europese EU Kids Online onderzoek en organiseerde ze een studiedag rond de resultaten hiervan. Ook het Steunpunt Media verrichtte onderzoek naar mediawijsheid en peilt o.m. naar de mediavaardigheden bij de Vlaamse bevolking.

In de beheersovereenkomst met de VRT 2012-2016 werd mediawijsheid stevig verankerd. Zo moet de VRT onder meer een actieplan opstellen rond dit thema en aan kinderen en jongeren de kans geven om te experimenteren met creatie en co-creatie van media. Er werd in 2012 gestart met de uitrol van de 4i-strategie: *instroom* (inzetten op jonge mensen die aan de slag willen in de media, cf. SD29), *inbreng* (één en Canvas creëren een positiever en dynamischer jongerenbeeld, en incorporeren een sterkere inbreng van jongeren, cf. SD11), *interactie* (MNM en Studio Brussel intensiveren hun interactie met de jonge spirit, cf. SD 9) en *inventiviteit* (OP12 als inventief televisiekanaal met de jongste spirit en plaats voor een jongerenaanbod).

Via concrete acties worden ook ouders benaderd zie o.m. acties conceptnota rond campagnes, ouderavonden etc. Ketnet deelt de verantwoordelijkheid over de veiligheid en het welzijn van kinderen online onder andere met de ouders. Daarom wil het ook de ouders steunen in hun rol, door praktische en betrouwbare informatie aan te bieden. Maar bovenal door zelf positieve webinhoud aan te bieden en zo (met de woorden van UNESCO) een “eiland van vertrouwen” te zijn voor de kinderen. Ketnet betreft ouders wanneer het om mediawijsheid gaat via de platformen van kaatje.be en Ketnet.be. Kaatje van Ketnet is de crossmediale totaalbeleving voor peuters en kleuters. Anderzijds is er ketnet.be, voor lagere schoolkinderen. Ook bij ketnet.be worden de ouders betrokken, zowel bij

de registratieprocedure, bij de keuze tussen KetProfiel of uitgebreider KetProfiel PLUS, als nadien. Er is een registratieprocedure opgezet waarbij de ouders actief betrokken worden, er is een ouderpagina met info over Ketnet, de doelstellingen en mogelijkheden van ketnet.be, de aandacht voor veiligheid op het internet en de verschillende soorten KetProfielen. Daarnaast vinden ze er ook een antwoord op de meest gestelde vragen en nuttige links.

Daarnaast mogen we de inspanningen uit het veld niet uit het oog verliezen: met Apestaartjaren houden Jeugdwerknet en Graffiti Jeugddienst de vinger aan de pols rond jongeren, jeugdwerk en nieuwe media, en ook de Gezinsbond en Child Focus ijveren voor een veilig online gedrag en reageren tegen cyberpesten.

Vzw Jeugdwerknet heeft samen met Javi TV en Ethercentrum een vormings- en opleidingsaanbod rond mediawijsheid voor tieners (scholieren eerste graad secundair onderwijs) en leerkrachten ontwikkeld. Mediawijsheid behelst radio- en videotraining, blogs of internetjournalistiek. In verschillende steden werd een scholenredactiewedstrijd georganiseerd. Na afloop van het project konden de drie betrokken organisaties aan de scholen een pakket 'mediawijsheid voor twaalf- tot veertienjarigen' aanbieden.

VJP OD 12.2. Kinderen en jongeren worden gestimuleerd om hun mediawijze vaardigheden door te geven aan leeftijdsgenoten en andere generaties.

Uiteraard is peer to peer communicatie een belangrijke vorm van kennisuitwisseling en zeker bij kinderen en jongeren. Bij de voorbereiding van de acties bleek echter dat 'peer learning' in het kader van mediawijsheid en vooral als het gaat over de kritische omgang met media, niet de juiste effecten creëert. Daarom werd deze doelstelling stopgezet.

Het project van Jeugdwerknet (zie OD 12.1) gaf hier invulling aan.

VJP OD 12.3. Door netwerkvorming tussen jongerenmedia-initiatieven versterken we de output van deze organisaties en zorgen we voor een band met en input aan de Vlaamse media.

In 2012 werd een eerste jongerenmediadag georganiseerd (binnen het kader van de Creative Media Days). Individuele jongeren, jongerenmediaorganisaties en reguliere mediamakers werden geïnspireerd, gingen in debat aan rondetafels en kregen netwerkkansen. Er werden de hele dag workshops en debatten georganiseerd over thema's als mediawijsheid, beeldvorming, een specifiek jongerenaanbod online, op radio en tv, diversiteit, deontologie voor sociale media en samenwerking tussen de jongerenorganisaties en professionele media. Ook de VRT leverde in kader van deze doelstelling een zinvolle bijdrage. In december 2011 organiseerden zij in Antwerpen het Speak Up, een evenement waar jongeren o.m. hun visie over de openbare omroep konden uiten.

SD 13 Alle jongeren krijgen kansen om in de vrije tijd competenties te herkennen, te ontwikkelen en/of te laten erkennen.

OD 13.1 De ontwikkeling en implementatie van instrumenten en- werkvormen voor het herkennen van competenties is gefaciliteerd en ondersteund.

Oscar, het instrument voor herkenning van verworven competenties binnen het jeugdwerk werd verder geïncorporeerd in de werking van Steunpunt Jeugd (en zal verder ondersteund worden door De Ambassade). Ook bij het werken aan de ontwikkeling van de nieuwe criteria voor de kadervorming van jeugdwerkers werd steeds de link met Oscar gelegd. Bovendien werd nagegaan hoe het attestenverhaal in de andere gemeenschappen van België wordt aangepakt. Volledige afstemming met Europese kaders bleek niet mogelijk, maar er worden zoveel als mogelijk linken gelegd. Op het vlak van leermobiliteit werd bij de Europese Commissie geijverd voor een onafhankelijk programma voor zowel formeel als informeel/niet formeel leren. JINT geeft jaarlijks ook vorming rond de Youth Pass.

In de sportsector werden de EVC/EVK procedures bij de Vlaamse Trainerschool uitgewerkt. Tevens werden voor de sporttakgerichte opleidingen generieke competentieroosters opgesteld voor de verschillende opleidingsniveaus. De volgende jaren worden deze geïmplementeerd voor de verschillende sporttakken.

OD 13.2 Leerkrachten, jeugdwerkers, werkgevers, trajectbegeleiders en ouders worden gesensibiliseerd voor en versterkt in hun kennis over competenties van jongeren.

In de voorbereiding van het kader voor de herwerking van de kadervorming binnen het jeugdwerk werd gebruik gemaakt van competentieprofielen. Zo kunnen de eerste linken naar een eventueel kwalificatieprofiel gelegd worden.

Voor het onderwijs is het competentiegericht werken door de minister van Onderwijs zowel voor het schooljaar 2011-2012 als voor het schooljaar 2012-2013 gekozen als één van de twee prioritaire nascholings thema's. Projecten als KOMMA, TRANSPOP, OPTIE VAK.WERK en VIA_DUCT werken competentiegericht én rond het (h)erkennen en certificeren van die competenties.

OD 13.3 De beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport, Werk en Sociale Economie en Onderwijs & Vorming werken een samenhangende, complementaire EVC-visie uit voor hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, cultuur, sport en jeugd rond doelstellingen, begrippenkader, procedures en instrumenten, financiering, aanbod, personeel.

Na het uitwerken van een discussienota EVC werd aan verschillende strategische adviesraden om advies gevraagd. Dit moet in een volgende stap leiden tot een voorontwerp van decreet.

Met de herziening van de criteria van de attestenregeling binnen het jeugdwerk werd zoals gezegd gewerkt aan competentieprofielen. Het jeugdwerk zet vooralsnog vooral in op het belang van het herkennen van opgedane competenties.

OD 13.4 Jongeren krijgen kansen om op basis van EVC leer- of opleidingstrajecten te verkorten en/of de toegang tot werk te vergemakkelijken.

Na een pilootproject werd een procedure voor het ontwikkelen, valideren en inschakelen van beroepskwalificaties omgezet in een uitvoeringsbesluit dat principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2012 werd een prioriteitenlijst van beroepskwalificaties opgesteld die in 2012 erkend moeten worden.

In het jeugdwerk werden (via de voorbereiding van de hervorming van de attestenregeling en kadervorming) competentieprofielen opgesteld. Daarnaast werd via een onderzoeksopdracht een

beroepenstructuur 'cultuureducator' en een competentieprofiel 'begeleider in het veld van de actieve kunstbeoefening' ontwikkeld.

Met een omzendbrief gaf ook de Vlaamse Regering aan dat vanaf nu EVC- trajecten mogelijk zijn binnen de Vlaamse overheid en de lokale besturen.

VJP SD 14 De positie van jongeren in het arbeidsproces is versterkt.

VJP OD 14.1 Jongeren zijn vertegenwoordigd in de bestaande overlegstructuren.

In het SERV advies van 19 januari 2011 met betrekking tot het Jeugdbeleidsplan geeft de SERV al aan dat aandachtspunten vanuit de Vlaamse Jeugdraad aan de Commissie Diversiteit voorgelegd kunnen worden. Deze behandelt de evenredige vertegenwoordiging van kansengroepen in het sociaaleconomische leven. Over hoe dat concreet kan verlopen, is verdere afstemming nodig.

Het al vermelde loopbaanakkoord focust op 3 scharniermomenten in de leer- en werkloopbaan van mensen: 1) de overgang van leren naar werken, 2) de overgang van werkloos zijn naar werken, 3) de overgang van de ene naar de andere job.

Volgende actielijnen in verband met de transitie leren en werken werden in het loopbaanakkoord vooropgesteld: 1) inzetten op leer- en beroepskeuze en op leerloopbaanbegeleiding, 2) inzetten op werkplekleren en op werkervaring, 3) afstemming tussen het opleidingsaanbod (inhoud van de curricula) en de realiteit op de arbeidsmarkt, 4) ongekwalificeerde uitstroom voorkomen of remediëren en inzetten op het behalen van een startkwalificatie. In uitvoering van het loopbaanakkoord wordt een dialoog met het beleidsdomein Onderwijs & Vorming opgestart om ongekwalificeerde uitstroom in Vlaanderen te voorkomen. Voor wat het spoor 'remediëren' betreft voorziet het loopbaanakkoord acties via de werkervaringsgarantie e.d.

VJP OD 14.2 Er is een structurele dialoog tussen arbeidsmarktactoren en jongeren.

Vakbonden en werkgeversorganisaties zijn relevante actoren als het gaat om de opmaak van een actieplan om de structurele werkloosheid aan te pakken. Belangen van jongeren worden momenteel al meegenomen bijvoorbeeld door de (jeugd)afdeling van de vakbonden.

Binnen een werkgroep van de VDAB werden de mogelijkheden voor een "platform jongeren op zoek naar werk" onderzocht. Een centraal jongerenpanel in Brussel is onpraktisch, wel werd beslist dat er in de provincies initiatieven mogen genomen worden om jongeren rond de tafel te krijgen (cf. provinciale antennes). De bedoeling is om maximaal in te zetten op social media, e-tools etc. om jongeren vanuit het hoofdbestuur te betrekken. Daarom is er momenteel een jongerenwebsite in ontwikkeling als een soort subwebsite binnen vdab.be. Deze jongerenwebsite zal e-tools en social media-platformen (Facebook, Twitter, discussiefora...) integreren voor directe communicatie met de jongeren. Ook zal er een deeldatabank worden uitgewerkt met studentenjobs, om de jongeren een goede reden te geven deze website te bezoeken. Oplevering van de website staat gepland voor 2013.

VJP OD 14.3 De Vlaamse overheid gaat in dialoog met jongeren rond de betekenis van 'waardig werk'.

Er werd in het kader van het Jongerenpact 2020 een traject opgezet rond werk voor jongeren. In juni 2012 werd dit Jongerenpact ondertekend. De genomen engagementen zullen hun vertaling moeten krijgen in beleidsacties van de minister van Werk.

VJP OD 14.4 Er is informatie en begeleiding op maat van elke jongere bij de transitie naar werk.

Voor vele jongeren is de stap naar de arbeidsmarkt een sprong in het duister – waar zijn ze goed in, wat zijn hun talenten en interesses? Om aan deze nood tegemoet te komen is een veelzijdige aanpak nodig.

Aan het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) werd ook een context overgang onderwijs-arbeidsmarkt toegevoegd, specifiek naar jongeren toe. In januari 2012 werd het digitaal portfolio Mijn Loopbaan opgeleverd. Tegen eind 2012 plant men een tevredenheidsmeting bij de gebruikers van Mijn Loopbaan. Nu de pilootprojecten met betrekking tot POP in de context overgang onderwijs-arbeidsmarkt afgerond worden, zal in het kader van het actieplan Ongekwalficeerde uitstroom bekeken worden hoe hiermee verder gewerkt kan worden en welke instrumenten binnen onderwijs dit persoonlijk ontwikkelingsplan mee kunnen ondersteunen.

Informatie wordt vanuit allerhande hoeken aangereikt. Zo voert de VDAB informatiecampagnes in scholen, SID-ins, via het actieplan STEM, doedagen VDAB, beroepenfilms, het beroepenhuis, engagementen van de sectoren ... Er zijn ook veel lokale initiatieven al dan niet in samenwerking met de VDAB.

Alle ogen zijn momenteel gericht op de acties binnen het STEM-actieplan en de werkzaamheden binnen het daaraan gekoppelde STEM-platform. Het STEM-actieplan wil loopbanen in exacte wetenschappen, wiskunde en techniek stimuleren. Dit platform zal ervoor moeten zorgen dat de vele lokale initiatieven die momenteel al lopen en opgezet worden (beter) op elkaar afgestemd worden en dat de versnippering in vele (vaak kleinschalige en kortdurige) projecten vermeden wordt. De minister van Werk zet mee zijn schouders onder dit actieplan dat industrieel talent wil stimuleren en aantrekken. In de nieuwe generatie sectorconvenants die gestart is op 1 januari 2013 werden de sectoren gestimuleerd om hun schouders te zetten onder het STEM-actieplan en andere intersectorale initiatieven zoals www.onderwijskiezer.be.

Via jongerengids.be komen jongeren vlot bij gespecialiseerde diensten en werd aan de netoverschrijdende website www.onderwijskiezer.be een aanvulling gedaan met beroepen- en arbeidsmarktinformatie.

VJP SD15 De (zin voor) creativiteit, innovatie en ondernemen bij jongeren is vergroot.

VJP OD 15.1 Door het opzetten van proefprojecten wordt gezocht naar manieren om creatief en innovatief denken in ruime zin te stimuleren bij kinderen en jongeren.

In het onderwijs werden een aantal projecten en acties opgezet of verder gezet, zowel voor leerlingen uit verschillende studierichtingen als voor leerkrachten.

De brugprojecten in het onderwijs worden verder gezet en nog breder gepromoot. Projecten die bij de oproep 2008 werden gesteund, liepen in 2012 grotendeels ten einde. Zij maakten het voorwerp uit van een evaluatie. Eind 2012 werd een nieuwe oproep gelanceerd.

In het innovatiebeleid wordt niet alleen gefocust op het stimuleren van jongeren om verder te studeren in een wetenschappelijke of technische richting, maar ook op 'brede maatschappelijke innovatie'. Dit is de vele goede ideeën en relevante ervaringen en deze schat aan kennis benutten voor oplossingen van maatschappelijke vraagstukken. In 2011 werd een conceptnota over de stroomlijning van het gericht innovatiebeleid gelanceerd waar ook deze sociale innovatie zijn plaats kreeg.

In 2012 volgde een rondetafel en een projectoproep.

VJP OD 15.2 Jongeren met ondernemerszin krijgen toegang tot ondernemerschap door het creëren van synergie tussen de ondernemerswereld en de jeugdwereld.

De minister van Economie en Landbouw, minister van Onderwijs, en minister van Werk, maakten samen een Actieplan Ondernemerschapsonderwijs 2011-2014 op. Het Actieplan is complementair aan het bestaande opleidingsnetwerk voor kandidaat-zelfstandigen via de SYNTRA. Via dit actieplan willen de ministers gezamenlijk ondernemingszin en ondernemerschap stimuleren via het onderwijs.

Via ondernemerstrajecten, o.a. de activiteitencoöperaties (AC's), worden jonge werkzoekenden uit kansengroepen begeleid naar ondernemerschap. Dit kadert in een breder geheel van de mogelijkheid om jonge ondernemers onder te brengen in een soort van bedrijvencentra. Vanuit de sociale economie worden 5 activiteitencoöperaties gesubsidieerd voor het bieden van individuele en collectieve begeleiding voor werkzoekenden uit de kansengroepen, waaronder ook jongeren. Doelstelling hierbij is het bevorderen van ondernemerschap bij kansengroepen binnen de principes van sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen. In 2011 werden 225 trajecten voor leefloners en werkzoekenden vooropgesteld en werden in totaal 287 actieve begeleidingen, waarvan 160 nieuwe starters, binnen de AC's gerealiseerd.

JES vertegenwoordigt Vlaanderen in de Europese werkgroep die is opgezet in 2012 rond creativiteit, innovatie en ondernemerschap bij jongeren en waar goede praktijken gedeeld worden.

VJP OD 15.3 Meer ondersteunen en informeren van jongeren over ondernemen.

In het wegwerken van administratieve bepalingen die de mogelijkheden om via vrijwilligerswerk ervaring op te doen met ondernemen belemmeren (problemen met wachttijd, geen erkenning van ervaring, afnemen uitkering...), moet opgemerkt worden dat dit ook na het Vlinderakkoord federale materie zal blijven.

Via het prestartersadvies wordt ingezet op individuele potentiële ondernemers. Via laagdrempelige dienstverlening kunnen jonge ondernemers aan een zeer laag tarief begeleiding krijgen bij het opzetten van een onderneming. In 2011 werd een pilootproject maatregel "steun voor advies aan prestarters" met looptijd 2 jaar opgestart. Het project BRYO staat in voor trajectbegeleiding voor jonge mensen van 18 tot 36 jaar en loopt nog tot in 2014.

VJP SD 16 Meer kinderen en jongeren integreren kunst en cultuur in hun dagelijkse leven

VJP OD 16.1 De ministers van cultuur, jeugd, onderwijs en onroerend erfgoed maken werk van een structureel, samenhangend en complementair cultuureducatiebeleid.

Het werk aan een structureel en geïntegreerd cultuureducatiebeleid kwam in deze beleidsperiode in een stroomversnelling. Het begon met een veldtekening die de contouren van het cultuureducatieveld in Vlaanderen en Brussel vastlegde. Met de conceptnota 'Groeien in cultuur' werd voor de eerste keer het onderwijs-, jeugd- en cultuurbeleid op elkaar afgestemd. Een van de concrete acties uit het bijhorende actieplan was de ondersteuning van 7 regionale expertisenetwerken cultuureducatie (ENCE). Die moeten het beleid zowel lokaal als op Vlaams niveau met elkaar verankeren, zorgen voor expertiseontwikkeling en afstemming van vraag en aanbod.

Met het werken aan een beroepencluster cultuureducator komt er helderheid in de verschillende rollen die cultuureducatoren opnemen. De beschrijving is een inhoudelijke leidraad voor vorming, opleiding en Erkenning van Verworven Competenties.

De Commissie 'Groeien in cultuur' werd opgericht om te bestuderen hoe het beleidsinstrumentarium voor cultuureducatie binnen de verschillende velden het best op elkaar afgestemd kan worden.

Met Uit met Vlieg (een cultuurdatabank voor kinderen) en Supervlieg (laagdrempelige kinderkunstenfestivals) ging Cultuurnet samen met een aantal andere partners méér kinderen warm maken voor kunst en cultuur.

In 2011 gaf de minister van Jeugd de opdracht aan de VRT (Ketnet) om een audiovisuele reeks over kunst en jonge kunstenaars te maken. Mijn Kunst is Top had tot doel kunstbeoefening door jongeren te promoten en de kijkers tot kunstbeoefening te stimuleren, met aandacht voor laagdrempeligheid, de diversiteit van de kunstvormen en –methoden, het verbreden van de participatie en de rol die de cultuureducatieve verenigingen daarin spelen. Mijn Kunst is Top werd voor het eerst uitgezonden in het voorjaar van 2012. Aan de tv-reeks werd een afgeleid product gekoppeld, nl. het 'Mijn Kunst is Top'-atelier, een interactieve deelsite van ketnet.be. Tot slot werd er door het Forum voor Amateurkunsten (in samenwerking met Cultuurnet, Ketnet en Destelheide) op 15 mei 2012 een Mijn Kunst is Top-dag georganiseerd in Dworp. Kinderen konden er actief kennismaken met hun geliefde kunstvorm uit de reeks, konden genieten van optredens van workshops et cetera.

De Kunstendag voor Kinderen ten slotte, is gegroeid naar een concept waarbij kinderen & hun ouders de kans krijgen om te proeven van het ruime kunstenaarsaanbod in Vlaanderen. Het initiatief hiervoor werd enkel genomen door de minister van Cultuur.

VJP OD 16.2 Jeugdcultuuractoren zijn gestimuleerd om in te zetten op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Met een rondetafel Diversiteit, de ondersteuning van Demos en Uit de Marge én het traject interculturaliseren gaat de Vlaamse overheid resoluut voor een aanpak die kansen geeft aan *alle*

kinderen en jongeren in het hele jeugdwerk. Het Steunpunt Jeugd zette een traject rond interculturaliseren op. Hoewel cultuur soms extra drempels met zich mee brengt zien we vooralsnog geen initiatieven die specifiek jeugdcultuuractoren inspireren of stimuleren.

Participatie werd een prioriteit in het nieuwe decreet Lokaal Cultuurbeleid.

VJP OD 16.3 Bij het vorm geven van culturele initiatieven is er aandacht voor de vragen, wensen en behoeften van kinderen en jongeren.

Niettegenstaande er veel inspanningen geleverd worden om zoveel mogelijk kinderen en jongeren te laten participeren aan cultuur, blijft een participatieve aanpak waarbij kinderen en jongeren zelf mee vorm geven aan het aanbod nog vaak achterwege, met name in de kunsten. Jeugdorganisaties en jeugddiensten hebben hierin wel ervaring opgebouwd. In 2013 wordt door De Ambassade een participatief traject opgezet rond kinderen, kunst en cultuur en wat hen 'goesting' doet geven.

Een ander aandachtspunt zal de mogelijkheid voor participatie zijn na het inwerking treden van het planlastendecreet voor lokaal beleid.

VJP SD 17 Jeugdcultuur krijgt meer ruimte en ondersteuning

VJP OD 17.1 Alle kinderen en jongeren beschikken over bereikbare en toegankelijke infrastructuur en over voldoende ondersteuning om creatief bezig te zijn en te experimenteren.

Via de prioriteit jeugdcultuur worden gemeentebesturen aangemoedigd om voldoende te werken rond cultuur & jeugdcultuur. In het kader van de provinciale taakstelling 'het voeren van een impulsbeleid ter ondersteuning van jong artistiek talent', wordt in het bestuursakkoord afgesproken dat provinciebesturen lokale besturen kunnen ondersteunen bij de ontwikkeling van creatieve ruimten waar jongeren creatief bezig kunnen zijn en experimenteren. Ook kunnen ze hun expertise aanreiken bij het ontwikkelen van jeugdculturele zones. Daarbij hoort uiteraard ook het voorzien van voldoende en kwaliteitsvolle infrastructuur.

Een aantal organisaties werkt samen aan een traject rond wat we kunnen verstaan onder 'jeugdculturele zones'. Na een aantal voorbereidende gesprekken zijn Demos, de afdeling Jeugd en Vitamine C klaar om in het voorjaar 2013 een aantal inspirerende momenten te organiseren die mogelijks tot een publicatie leiden. Ook de mogelijkheden binnen scholen en het DKO mogen daarbij niet uit het oog verloren worden. In de voorbereidingen van de bestuursakkoorden met de provincies is dit een onderdeel.

Het stedenfonds werd in heel wat steden ingezet voor vernieuwende projecten rond cultuurcreatie bij jongeren. Het boek 'zaaien op beton en 106 andere recepten voor de stad' van het Vlaams stedenbeleid illustreert dit aan de hand van concrete praktijken.

In 2012 heeft het Vlaams stedenbeleid mee het evenement TRACK ondersteund met een specifieke focus op aandacht voor het wijkgerichte, participatieve en kind- en jeugdvriendelijke.

VJP OD 17.2 We zetten in op een goede begeleiding van kinderen en jongeren in hun creativiteit, volgens hun behoefte en/of vragen, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en daarin kunnen groeien.

Het voeren van een impulsbeleid ter ondersteuning van jong artistiek talent is doorheen de interne staatsvorming een opdracht gebleven van de provinciebesturen. Deze opdracht zal verder verfijnd worden in de bestuursakkoorden die de Vlaamse Regering zal afsluiten met de provinciebesturen in 2013.

Met de dag van de Cultuureducatie inspireert men vanuit Onderwijs, Cultuur, Media en Jeugd cultuureducatoren uit allerlei sectoren. Daarnaast zouden ook hier de ENCE's een rol moeten gaan spelen ter ondersteuning van professionelen, naast de bestaande werking van de Steunpunten onder andere rond samenwerking aan vorming maar ook rond het ontsluiten van informatie naar kinderen en jongeren die op zoek zijn naar meer begeleiding.

Het ontwikkelen van een topcultuurstatuut moet binnen onderwijs kansen bieden aan jonge toptalenten. Canon heeft daarnaast een aantal projecten (Dynamo...) ontwikkeld om meer kunstenaars in de klas te krijgen, terwijl enkele van de kunsteducatieve organisaties dat ook binnen hun werking expliciet doen.

VJP OD 17.3 De kennis en zichtbaarheid van en de beeldvorming over jeugdcultuur verbetert.

Via het jongerenmedianetwerk werden jongeren en hun organisaties onder de aandacht van reguliere media gebracht. We werken via projectsubsidies aan de integratie van jonge mensen op mediaredacties. Zo steunde de minister van media de Genkse redactie van Stampmedia.

'Mijn kunst is top' gaf als cultuurprogramma zowel een boost aan kinderen en jongeren om aan cultuur te doen, maar maakte ook ouders bewust van mogelijkheden op cultureel en jeugdcultureel vlak.

Op lokaal vlak blijft ook hier de prioriteit jeugdcultuur een belangrijke rol spelen in de perceptie en beeldvorming rond jeugdcultuur.

De subsidies voor Kunstbende zorgen voor verscheidene lokale events met een bovenlokale uitstraling.

Na een derde editie van Smakers met ook daarin weer uitvoerige aandacht voor trends in jeugdcultuur, bracht de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT misschien wel de grootste kentering binnen deze operationele doelstelling. Vanaf nu ontwikkelt de VRT een specifiek jongerenaanbod op tv, radio en online. Met het duidingsprogramma 'de 327' naar aanleiding van de lokale verkiezingen en het jeugdcultuurprogramma Magazinski werden al 2 programma's ontwikkeld die volop jongeren en jongerencultuur op een positieve manier in de kijker zetten. Dit programma maakt efficiënt gebruik van sociale media. Tussen 14 mei en 31 december 2012 heeft 45,7% van de televisiekijkende Vlamingen naar OP12 (exclusief Ketnet) gekeken.

Niettegenstaande de implementatie van het jongerenaanbod op OP12 pas opgelegd wordt vanaf september 2013, hebben in 2012 nog verschillende initiatieven voor en door jongeren het scherm gehaald, steeds met aandacht voor jongerenparticipatie. Samenwerking met jong radiotalent kreeg onder meer vorm via *Strak FM*, een community radiomerk waarbij studenten met ondersteuning van de VRT zelf via een pop-up FM station en sociale media aan de slag gaan met de radio van de toekomst. Studio Brussel kreeg heel veel respons van beginnende bands op de lancering van zijn

nieuwe muzikale talentenjacht *De Nieuwe Lichting*; op donderdagavond installeerde MNM een succesvol platform rond urban music en de urban leefwereld via de samenwerking met het één-programma *In de mix*.

VJP SD 18 Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen.

VJP OD 18.1 Een visie over het concept medegebruik, dat bij de uitbouw/inrichting van toegankelijke 'gemeenschapsinfrastructuur/ voorzieningen' steeds als uitgangspunt wordt gehanteerd, is ontwikkeld.

Hoewel de concrete acties geformuleerd binnen het VJP niet uitgevoerd worden, is er wel degelijk beweging in het thema. In de meest algemene zin vormde het Groenboek 'Vlaanderen in 2050: mensenmaat in een metropool?' een eerste aanzet rond een bredere visie op ruimte. Het groenboek pleit voor een doordacht ruimtegebruik waarbij meervoudig gebruik en creatieve oplossingen proberen tegemoet moeten komen aan de specifieke noden van de verschillende doelgroepen. Ook de jeugdsector is zich bewust van de nood aan visie: in *Krax*, het expertisetijdschrift van het Steunpunt Jeugd, verscheen een artikel rond 5 voorbeelden van gemeenschappelijk ruimtegebruik door jeugdorganisaties.

Op beleidsniveau bracht een werkgroep de verschillende studies die lopen binnen de Vlaamse overheid (Brede School, stedenbeleid) rond gemeenschappelijk ruimtegebruik samen. In 2013 worden er suggesties vanuit de werkgroep verwacht.

VJP OD 18.2 Lokale besturen zijn gestimuleerd en ondersteund om te voorzien in voldoende veilige, duurzame en toegankelijke infrastructuur voor de activiteiten van kinderen, jongeren en hun verenigingen.

Dit blijft een continu aandachtspunt binnen de hele Vlaamse overheid: zo was er de prioriteit brandveiligheid voor jeugdwerkinfrastructuur in de periode 2010-2013 in het lokaal jeugdbeleid maar ook in het nieuwe decreet blijft er aandacht voor het belang van die infrastructuur. Een van de voorwaarden om in te zetten op de eerste beleidsprioriteit (ondersteuning van het jeugdwerk in algemene zin) houdt het voorzien van ontmoetingsplaatsen- en mogelijkheden voor jongeren in.

De Vlaamse Bouwmeester van zijn kant blijft continu inzetten op het ondersteunen van publieke bouwheren in het creëren van duurzame en toegankelijke infrastructuur.

In de steden is er meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen. Bij de jurering van de stadsvernieuwingsprojecten besteedde de jury heel wat aandacht aan kindvriendelijke ruimte als kwalitatieve ruimte voor iedereen. Ook de inzet van de conceptsubsidie is verbreed en kan gebruikt worden om stadsvernieuwingsprojecten te verduurzamen door een expliciete aandacht op kindvriendelijkheid.

Met de plannen voor een eerste onderzoek naar de toegankelijkheid van jeugdverblijfscentra wordt ook vanuit het mobiliteitsbeleid een eerste stap gezet naar een betere ontsluiting van jeugdinfrastructuur.

VJP OD 18.3 De Vlaamse Regering voert via de taskforce jeugdverblijven het actieplan jeugdverblijfscentra uit.

Na een eerste aanzet voor een afwegingskader en een communicatieactie naar de jeugdsector over de nieuwe wetgeving is het nu wachten op een regeringsbeslissing voor de zonevreemde jeugdverblijven vooraleer er kan gewerkt worden aan de ondersteuning van gemeenten en de sensibilisering van uitbaters.

VJP OD 18.4 De Vlaamse Regering streeft er via het uitbouwen van een inhoudelijke typologie naar om een voldoende divers jeugdverblijfsaanbod te vrijwaren.

De nood aan een inhoudelijke typologie is momenteel niet de eerste prioriteit, noch politiek noch voor de jeugdsector. Er werd wel een intentieverklaring getekend tussen Vlaams minister voor Jeugd Pascal Smet en Waals minister Paul Furlan voor het stimuleren van een positief kampklimaat in Vlaanderen en Wallonië. Jaarlijks zal er een rondetafel ‘Camps-kampen’ georganiseerd worden om het jeugdorganisaties makkelijker te maken kampen te organiseren.

VJP SD 19 Kinderen en jongeren zijn een vanzelfsprekende actor in de publieke ruimte.

VJP OD 19.1 De kennis over en toepassing van participatie van kinderen en jongeren bij planningsprocessen op het vlak van ruimtelijke ordening is toegenomen.

Een heel aantal vooropgestelde acties werd nog niet opgestart. De jeugdsector werd wel betrokken bij de opmaak van het beleidsplan Ruimte.

Een aantal vormingsmomenten in 2011 en 2012 hadden aandacht voor het belang en de aanpak van participatie van kinderen en jongeren in planprocessen.

Eén van de drie specifieke focussen van de subsidie voor originele en innoverende projecten van het Stedenbeleid betrof kindvriendelijkheid en meer bepaald: creatieve initiatieven rond bevordering en creatie van informele en tijdelijke (buiten)speelruimte voor kinderen en jongeren; mede gebruik van particuliere en publieke domeinen (bv parken, pleinen, stoepen, parkeerterreinen, straten...), tijdelijke invulling van particuliere en publieke (braakliggende) gronden en leegstaande panden De oproep 2013 richt zich uitsluitend op sociaal-innovatieve praktijken met focus op ‘kindvriendelijke stad’. Projecten waarbij kinderen en jongeren (van 0 tot 18 jaar) opgenomen zijn als een vanzelfsprekende actor in de stedelijke ruimte, komen hiervoor in aanmerking. Hiermee worden projecten bedoeld die zich richten op een zo vlot en autonoom mogelijke mobiliteit van kinderen, een multifunctionele kind- en jeugdvriendelijke inrichting van de publieke ruimte, participatie van kinderen en jongeren in het

stedelijk debat, tijdelijke invulling van publieke/private ruimte, kwaliteitsvolle invulling van de woonomgeving, ontwikkelingskansen voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

VJP OD 19.2 Informatie- en sensibiliseringscampagnes om de tolerantie ten aanzien van kinderen en jongeren in de publieke ruimte te verhogen, zijn opgezet.

Het Hangmanproject (VVJ), de Buitenspeeldag (afdeling Jeugd i.s.m. Nickelodeon) en Goe Gespeeld (Steunpunt Jeugd, VDS en VVJ) zijn acties en campagnes die in 2011 en 2012 heel wat positieve aandacht hebben gecreëerd ten aanzien van kinderen en jongeren, spelen en het gebruik van publieke ruimtes. In 2011 werden de inzichten uit het Hangmanproject gebundeld in één publicatie, 'de Hangman. Over jongeren in het straatbeeld'. Dit boek geeft het woord aan enkele experts en bundelt bijdragen uit verschillende invalshoeken. Hoewel het actieve samenwerkingsverband werd stopgezet op 1 januari 2013 blijft de informatie wel ter beschikking op de website www.dehangman.be.

VJP OD 19.3 We verhogen de autonomie van kinderen en jongeren op het vlak van mobiliteit.

Met het project Slimme Mobile Scholen werden in 2011 en 2012 secundaire scholen inhoudelijk en financieel ondersteund om verkeers- en mobiliteitseducatie in alle graden op de agenda te zetten.

In 2011 werd een protocol ondertekend om tot een samenwerkingsakkoord te komen tussen het Departement Onderwijs en De Lijn met betrekking tot leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. De Lijn probeert op basis van permanente tevredenheidsonderzoeken voortdurend de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en tevens te voorzien in voldoende capaciteit.

De fiets is een belangrijk middel voor de vervoersautonomie van kinderen en jongeren. Met het IFI 2011-2014 (meerjareninvesteringsprogramma fietsinvesteringen) worden hier jaarlijks middelen voor vrijgemaakt.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie lanceerde een projectoproep autonome mobiliteit (openbaar vervoer, fiets...).

VJP SD 20 Meer kinderen en jongeren groeien op in een goede woning en een duurzame woonomgeving.

VJP OD 20.1 Zowel de reguliere als de sociale woningmarkt is toegankelijker voor jongvolwassenen en minderjarigen.

In 2012 werd het veldwerk voor de woonsurvey opgestart. Zo kan de Vlaamse overheid ook peilen naar de noden van jongvolwassenen en starters.

Binnen de algemenere informatie inspanning van de Vlaamse overheid rond informatie naar jongeren is er ook aandacht voor wonen. Via jongerengids.be komen jongeren zeer vlot bij een heel gamma van gespecialiseerde diensten. Begin 2012 worden nieuwe jongerengidsen gelanceerd.

In 2011 werden 11 projecten geselecteerd in het kader van de experimentenoproep Wonen-Welzijn. Het gaat om experimentele projecten waarin de samenwerking tussen de sociale huisvesting en de welzijnssector centraal staan. Een aantal van die experimentele projecten hebben betrekking op jongeren. Eén van de projecten biedt woontraining aan bijzondere doelgroepen – onder andere jongvolwassenen uit begeleid zelfstandig wonen in de bijzondere jeugdzorg - als voortraject voor het wonen binnen een sociale huisvestingsmaatschappij. Een ander experimenteel project tracht de instroom van kwetsbare jongvolwassenen naar sociale huisvesting te vergroten, door deze jongeren actief te laten oefenen met verantwoordelijkheid, hen laten doorgroeien tot meer zelfredzaamheid en zelfvertrouwen, hen te ondersteunen in het uitbouwen van een sociaal netwerk en het realiseren van een haalbaar toekomstperspectief.

VJP OD 20.2 In de sociale huisvesting en in de huurwetgeving worden oplossingen gezocht voor een aantal concrete problemen van gezinnen met kinderen.

Het politiek overleg rond het kaderbesluit sociaal wonen is opgestart. Een aantal wijzigingen in de regelgeving moeten hieraan tegemoet komen.

In 2011 werd het decreet Grond en Pandbeleid gewijzigd. Deze wijziging dd. 23.12.2011 wil het bereiken van de doelstellingen (43.000 extra soc. huurwoningen, 21.000 extra soc. koopwoningen, 1000 extra soc. kavels tegen 2020) realistischer maken.

Door de wijziging sociale huurbesluit (door BVR 30/9/2011) is een kind dat niet gedomicilieerd is bij sociale huurder maar er regelmatig verblijft, evenwaardig als kind dat er wel gedomicilieerd is.

En ten slotte is ook de Vlaamse Wooncode en Kamerdecreet gewijzigd door decreet van 29 april 2011 waarbij het instrument van herstellvordering van de wooninspecteur is verstevigd en geoptimaliseerd. De woning moet voldoen aan minimale kwaliteitseisen of herbestemd of gesloopt worden

VJP OD 20.3 Kind- en jongerenvriendelijkheid wordt een centraal aandachtspunt in het Vlaamse stedenbeleid.

Sinds 2011 wordt bij de oproep voor stadsvernieuwingsprojecten (13 centrumsteden + 21 provinciale kleinstedelijke gebieden) kindvriendelijkheid als één van de afwegingselementen beschouwd ter beoordeling van de aanvraag. Bij de jursamenstelling en ook in de opvolging van de projecten is rekening gehouden met expertise rond kindvriendelijkheid.

Het stedenfonds blijft een bijzonder hefboominstrument voor innovatieve acties gericht op kinderen en jongeren in steden; zoals sociaal-artistieke projecten met kinderen en jongeren, tijdelijke kindgerichte invulling van braakliggende sites, een buurtsportaanbod voor jongeren, nieuwe initiatieven rond opvoedingsondersteuning, nieuwe modellen voor buitenschoolse kinderopvang, brugfiguren onderwijs, begeleiden van jonge nieuwkomers tot de arbeidsmarkt, sociale tewerkstelling, e.d. Ook was 'kindvriendelijkheid' één van de thema's voor de Visitaties Stedenfonds. Vijf steden kozen voor dit thema en gingen het debat aan over hoe hier nog beter mee aan de slag te gaan.

De Vlaamse minister van steden reikt jaarlijks de *Thuis in de Stad*-prijs uit. Daarmee wil de Vlaamse overheid innovatieve realisaties van de steden stimuleren en onder de aandacht brengen. Deze Tids-prijs is direct (vb. Badboot Antwerpen) of indirect (vb. Citydepot Hasselt) een kindvriendelijke boost.

In de stadsmonitor 2011 werden relevante indicatoren opgenomen rond bereikbaarheid, toegankelijkheid en tevredenheid inzake speel- en jongerenvoorzieningen. Voor de volgende stadsmonitor worden de kind- en jeugdgerelateerde indicatoren nog beter en verfijnder uitgewerkt. Ook komt er een kindermontitor zodat ook de stem van kinderen in beeld komt. Bij het verlenen van subsidies aan buurtverenigingen voor innoverende en experimentele projecten die wonen en leven in de stad aantrekkelijker maken blijft kindvriendelijkheid een centraal item.

Onder meer onder impuls van VVJ wordt het netwerk kindvriendelijke steden nieuw leven ingeblazen.

VJP OD 20.4 Er is voldoende kennis over de relatie tussen de kwaliteit van de woning en de woonomgeving en het welbevinden van kinderen.

VJP OD 20.5 Er is meer toegankelijke groene (bespeelbare) ruimte in de woonomgeving.

Hier komen een aantal projecten in beeld zoals “Speelgroen” (vergroening van jeugdlokalen) waarvoor in 2012 een 3^e oproep werd gelanceerd en het realiseren van groen speelweefsel waarvoor in 2011 vier pilootgemeenten werden geselecteerd.

VJP SD 21 Kinderen en jongeren kunnen zich gemakkelijker verenigen door een vereenvoudiging van de regelgeving en een verlaging van de administratieve last.

VJP OD 21.1 De administratieve last voor kinderen, jongeren en hun organisaties is gedaald voor wat de Vlaamse regelgeving betreft die een impact heeft op de leefwereld van kinderen en jongeren.

Met het planlastendecreet is een belangrijke stap gezet in het beperken van planlast voor de gemeenten en steden. Hierdoor krijgen zij meer ruimte om zich met hun concrete jeugdbeleid bezig te houden.

VJP OD 21.2 Overheden op andere beleidsniveaus zijn bewustgemaakt van de impact van hun regelgeving op het verenigingsleven met als doel de globale overlast te verminderen.

In de aanloop naar de nieuwe beleidsplanning wordt o.a. in de vorming aan jeugddiensten en schepenen ook de impact van lokaal beleid op het lokale jeugdwerk behandeld. De Ambrassade werkte aan een regulitisdossier en de bedoeling is om hiermee de volgende tijd op pad te gaan. De minister van Jeugd schreef alvast een brief naar de federale ministers om een aantal knelpunten onder de aandacht te brengen.

VJP OD 21.3 Het recht van kinderen en jongeren om te participeren als deelnemer of vrijwilliger aan vrijetijdsinitiatieven is gegarandeerd, ongeacht het statuut waar ze zich in bevinden.

Door een gerichte aanpak in een werkgroep werd de aansluitingsproblematiek en de verzekering van jonge asielzoekers en niet begeleide minderjarigen in de sport uitgeklaard. De sportsector werd via een gericht laagdrempelige communicatie met een overzichtelijk stroomdiagram van de mogelijkheden tot aansluiting en verzekering op de hoogte gebracht.

De problematiek rond vrijwilligersactiviteiten van mensen met een RVA-uitkering is een agendapunt voor de volgende jaren.

VJP SD 22 Er is meer maatschappelijk engagement voor kinderen en jongeren.

VJP OD 22.1 De condities om maatschappelijk engagement op te nemen in verschillende ondersteunings- en hulpvormen zijn verbeterd.

De aandacht voor maatschappelijk engagement groeide, zowel in het integratiebeleid waar aandacht besteed wordt aan taalstimulering en oefenmogelijkheden in informele en niet-formele leercontexten, als in het nieuwe decreet integrale jeugdhulp waar de vermaatschappelijking van de zorg als een belangrijke doelstelling naar voor geschoven wordt.

In het kader van vermaatschappelijking werd vanuit de jeugdhulpverlening ingezet op het versterken en zich eigen maken van een aantal krachtgerichte methodieken, zoals onder andere de Eigen Kracht Conferenties, Persoonlijke Toekomstplanning, het Columbusproject en Signs of Safety. Deze krachtgerichte methodieken hebben gemeen dat ze vanuit de context van een jongere zoeken naar verantwoordelijkheid en inzet, vertaald in een plan van aanpak en engagement door de betrokken context. In functie van het verder voeden van het vermaatschappelijken van de jeugdhulp kreeg de Karel de Grote Hogeschool de opdracht om een vergelijkende analyse te maken van de verschillende manieren van krachtgericht werken. Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk promoot en organiseert alvast de Eigen Kracht Conferenties in de sectoren die betrokken zijn bij de Integrale Jeugdhulp.

Sinds 1 januari 2012 loopt het project Multifunctionele centra (MFC) in de sector voor Personen met een Handicap. Tien MPI's (semi-internaat en internaat) met ongeveer een derde van de totale capaciteit in de sector in Vlaanderen, hervormen hun hoofdzakelijk residentiële of semi-residentiële werking in de richting van een MFC. Alle beschikbare middelen worden op een flexibele wijze ingezet, waarbij het accent verschuift van hulpverlening in de voorziening, naar hulpverlening in het gezin van het kind of de jongere met een handicap. Sinds eind 2012 is rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning via nieuwe regelgeving veel ruimer mogelijk gemaakt voor kinderen en jongeren met (een vermoeden van) een handicap, en dit onder de vorm van ambulante, mobiele hulp, outreach, dag- en nachtopvang. Hiervoor werden bijkomende middelen gereserveerd.

VJP OD 22.2 Burgers zijn aangemoedigd om verantwoordelijkheid op te nemen naar kinderen en jongeren.

Een jaarlijkse prijs voor vrijwillige inzet voor kinderen en jongeren is er nog niet, maar met het Internationale Jaar van de vrijwilliger, projecten van school- en jeugdleden en het Boost it! (in samenwerking met Zuid-Afrika) event wordt vrijwillige inzet steeds nadrukkelijker in de kijker gezet.

De dag van de Jeugdzorg 2012 stond in teken van de vermaatschappelijking van de zorg voor jongeren en kinderen. De nadruk van de hulpverlening komt te liggen op het context- en krachtgericht werken, waarbij hulpverleners aan de slag gaan met een jongere, zijn ouders én zijn omgeving – vertrekkend vanuit de positieve elementen die hier nog aanwezig zijn.

Met het intersectoraal decreet pleegzorg wordt de pleegzorg als eerste te overwegen zorgvorm beschouwd bij uithuisplaatsing van kinderen en jongeren. Burgerengagement is hier dan ook van groot belang.

VJP SD 23 Er is meer maatschappelijke waardering voor engagementen van kinderen en jongeren.

VJP OD 23.1 De engagementen die kinderen en jongeren opnemen zijn zichtbaar.

De verschillende campagnes beschreven onder OD 22.2 zetten engagementen van kinderen en jongeren in de kijker. Heel wat organisaties doen dit ook door middel van allerhande campagnes en acties. In 2012 won de jeugdorganisatie vzw Akindo de Prijs voor het Vrijwilligerswerk, omdat de vzw blijft vernieuwen en een positieve omschakeling maakte van caritatief werk naar empowerend werk met mensen.

Daarnaast zet JINT zich in voor het in de kijker plaatsen van jongeren die internationaal engagementen op zich nemen. Jongeren krijgen via JINT maar ook via de Vlaamse Jeugdraad bovendien de kans om deel uit te maken van officiële delegaties op internationale (jeugd)conferenties en andere meetings.

Vlaanderen en bij uitbreiding België ijverde de afgelopen 2 jaar intensief voor een autonoom mobiliteitsprogramma voor jongeren en hun organisaties bij de EU.

In het kader van het project 'De327' werkte de VRT samen met vzw Karuur om verslag uit te brengen van het project 'Debattle', met vele lokale debatten georganiseerd door de jeugdleden. VRT werkte ook samen met Zuiddag. Naast de uitgebreide inzet van jonge Zuiddag-vrijwilligers, o.m. als omroepsters op één, zond OP12 drie magazines uit over jongeren en werk.

Enkele radionetten lanceerden nieuwe succesvolle events waarbij de luisteraars de radio letterlijk mee maakten. MNM bracht themaprogramma's en speciale programmareeksen met maatschappelijk relevante onderwerpen die leven bij het jonge publiek. De participatie en interactie van jongeren stond centraal in items over zelfmoord, werk, sociale media,... Er kwam bv. een jeugdhuisentoe met *De Cock Late Night on tour* n.a.v. het Jongerenpact2020. Ook in Generation M werd volop gediscussieerd over jongerenthema's. Met originele acties en evenementen bracht ook Studio Brussel jong engagement onder de aandacht: in *50 jaar Jeugdhuisen* en de *Dag van de Jeugdbeweging* lag de focus op jongeren; met *Music For Life 2012* zette Studio Brussel opnieuw zijn geëngageerde schouders onder een maatschappelijk relevante problematiek. Er werden meer dan 1500 acties opgezet, luisteraars vroegen massaal hun 'Song For Life' aan en 625.000 Vlamingen droegen een *Music For Life*- Badge als teken van solidariteit.

De minister van Jeugd ondersteunde in 2011, het jaar van de vrijwilliger, de Fundagen van Karuur en de Vlaamse Scholierenkoepel, waarmee expliciet het engagement van leerlingen in en buiten de school in de kijker werd gezet.

VJP OD 23.2 Expertise over de werkvormen en technieken die engagementen mogelijk maken, wordt op een gecoördineerde manier uitgewisseld.

Voor Steunpunt Jeugd en Steunpunt Vrijwilligerswerk is dit de corebusiness waar op allerhande manieren werk van is gemaakt.

Met de begeleidingsopdracht voor de ondersteuning van maatschappelijke kwetsbare jongeren werd een eerste stap gezet om praktijkonderzoek een belangrijk aspect van het beleid uit te laten maken en op die manier het werkveld te inspireren. We verspreiden die kennis binnen een netwerkgroep rond jeugdonderzoek.

De jeugdsector krijgt met het vernieuwd decreet houdende een Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid bovendien de kans om via projectmiddelen zelf vernieuwend onderzoek uit te voeren.

VJP SD 24 We willen kinderen en jongeren stimuleren tot en ondersteunen bij een duurzame levensstijl en een betrokkenheid op mondiale thema's.

VJP OD 24.1 De blik van kinderen en jongeren op Europese, internationale en mondiale thema's is aangescherpt.

Europese Jaren en Europese subsidieprogramma's kunnen hier voor worden ingezet. Zo werd in 2011 het Europese Jaar van de vrijwilliger aangewend om campagne te voeren rond vrijwilligerswerk.

JINT zet systematisch jongeren in de kijker die zich bewegen op het Europese, internationale of mondiale vlak ondermeer via een nieuwsbrief, de Go Strange beurs in 2011 en regionale info-avonden. De Vlaamse overheid van haar kant neemt, waar mogelijk, systematisch jongeren op in delegaties op buitenlandse fora zodat zij als jongerenvertegenwoordiger hun standpunt kunnen verdedigen.

De regelgeving voor de subsidiëring van projecten voor ontwikkelingseducatie werd vereenvoudigd (BVR 7 december 2012). Jongeren zijn hierbij niet de enige doelgroep, maar in de praktijk worden regelmatig projecten gesubsidieerd waarbij scholen of jongerenorganisaties betrokken zijn.

VJP OD 24.2 Individuele kinderen en jongeren worden uitgerust met kennis en inzicht rond duurzame ontwikkeling en met competenties om duurzame keuzes te maken.

In 2011 was er de lancering van de oproep "Managers van Diversiteit". Deze focust op 'Samen Inburgeren', een methodiek die ook toepasbaar is op kinderen en jongeren. Van de 37 geselecteerde projecten focussen er 3 exclusief op kinderen en jongeren.

Een overleggroep met vertegenwoordigers van de afdeling Jeugd, JeugdToerisme, VVJ, Steunpunt Jeugd, Vlaamse Jeugdraad, Globelink en Jint maakte afspraken voor een actieplan duurzame ontwikkeling voor de jeugdsector.

In het VN-Wereldactieplan voor kinderen (2002) werden doelstellingen geformuleerd rond milieu, een gezond leefklimaat, ontwikkelingssamenwerking; i.p.v. terug een afzonderlijk wereldactieplan voor kinderen op te stellen, zou nu de link worden gelegd met de Millenniumdoelstellingen.

Vlaams Actieplan Kinderrechten 2011-2014

VAK1 Coördinatie en indicatoren

VAK OD 1.1 De Vlaamse overheid wendt haar coördinatie-instrumenten efficiënt aan met het oog op het voeren van een gecoördineerd Vlaams kinderrechtenbeleid

De coördinerende minister voor Kinderrechten heeft zijn collega-ministers een aantal keer aangesproken op hun verantwoordelijkheid bij de uitvoering van het kinderrechtenbeleid. Hij vroeg hen om de acties uit het VJP en VAK een plaats te geven in de beleidsbrieven en bezorgde daarbij ook de overzichtstabel van de knelpunten uit de recente jaarverslagen van het Kinderrechtencommissariaat. De beleidsbrieven werden telkens voor agendering gescreend op de mate waarin werd invulling gegeven aan de zes actieterreinen van het VAK. Er werd gerapporteerd over de opvolging van de knelpunten via het Jaarverslag Kinderrechten 2010 in 2011 en via een mededeling aan de Vlaamse Regering in 2012. Er werd systematisch overleg gepleegd met de aanspreekpunten en het Kinderrechtencommissariaat. De opvolging van het Jaarverslag van KRC is een structureel aandachtspunt voor de coördinerende minister Kinderrechten.

Met het decreet van 20 januari 2012 werd de decretale verankering van de bestaande instrumenten voor de toetsing van beleidsmaatregelen ten aanzien van kinderen en jongeren, bevestigd. In overleg met het Kinderrechtencommissariaat en de Reflectiegroep Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid zal het instrumentarium waar nodig bijgestuurd of aangevuld worden.

De Reflectiegroep Jeugd- en kinderrechtenbeleid fungeerde ook in 2011 en 2012 als platform voor uitwisseling van goede voorbeelden en expertise. Er werden themavergaderingen georganiseerd over kinderrechteneducatie, onderzoek en JoKER.

De implementatie van de slotbeschouwingen en van het VAK wordt gemonitord door de afdeling Jeugd. Het digitale monitoringsysteem liep technische vertraging op.

Er werd een opdracht toegewezen aan Prof. Jaap Doek tot opmaak van een Veldtekening Kinderrechten in Vlaanderen, hij heeft hiervoor samengewerkt met Universiteit Leiden. Het onderzoek werd afgerond op 30 april 2012. Het werd bezorgd aan het Vlaams Parlement en gepubliceerd op de website www.jeugdbeleid.be. In het voorjaar 2013 organiseert het Vlaams Parlement een hoorzitting over de veldtekening.

De minister van Jeugd en Kinderrechten heeft consequent de kaart van kinderen en jongeren getrokken. Hij deed veel werk achter de schermen: zo faciliteerde hij inzake de nieuwe geluidsnormen het gesprek tussen de jeugdsector en de minister van milieu; schreef hij herhaaldelijk brieven naar zijn federale collega m.b.t. de GAS.

VAK OD 1.2 De reflectiegroep Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid wordt inhoudelijk versterkt en uitgebouwd tot het Vlaams overlegplatform kinderrechten tussen aanspreekpunten en middenveld

Op de Reflectiegroep Jeugd- en kinderrechtenbeleid werd ook in 2011 en 2012 systematisch teruggekoppeld over het VJP, het VAK, het Jongerenpact, het IVRK en de nationale commissie voor de Rechten van het Kind. Een aantal pijnpunten in het functioneren werd opgelijst en de verbeterpunten maken deel uit van de nota Kinderrechtenbeleid die werd voorbereid. 32 Vlaamse departementen en agentschappen die van belang zijn voor kinderen en jongeren hebben een aanspreekpunt aangeduid dat aan de vergadering van de reflectiegroep opvolgt. Deze lijst wordt continu geactualiseerd. Een grondige herziening van de lijst werd uitgesteld. Via de reflectiegroep, waar ook het middenveld deel van uit maakt, worden alle actoren opgeroepen om mee vorm te geven aan de actieterranen van het VAK: bv. m.b.t. kinderrechteneducatie, JoKER, onderzoek.

VAK OD 1.3 De Vlaamse overheid ziet erop toe dat haar wetgeving en administratieve regelingen overeenkomen met de bepalingen en principes van het IVRK

De kind- en jongereneffectrapportage (JoKER) wordt versterkt en uitgebreid aan de hand van het strategisch beleidskader voor kwaliteitsvolle regelgeving en administratieve vereenvoudiging 2009-2014. De afdeling Jeugd heeft dit proces nauwgezet opgevolgd.

De JoKER wordt nu ook opgevolgd via de regelgevingsagenda die enkele keren per jaar een actueel overzicht biedt van de geplande nieuwe Vlaamse regelgeving.

Over de toepassing van JoKER tot hiertoe formuleerde KEKI een omstandig beleidsadvies. De aanbevelingen werden mee verwerkt in de Quick Scan Duurzame Ontwikkeling en de nieuwe RIA-documenten (consultatiecode, omzendbrief, handleiding, regelgevingsagenda, sjabloon) die nog moeten gelanceerd worden. JoKER fungeerde hierbij als voorbeeld voor de hervorming van de ReguleringsImpactAnalyse.

VAK OD 1.4 De Vlaamse overheid wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de budgetten die ze besteedt aan de verbetering van de positie van kinderen in beeld te brengen om ze aldus meer gericht te kunnen inzetten.

De afdeling Jeugd heeft aan de aanspreekpunten gevraagd om bij de eerste opvolging van het VJP/VAK ook budgetten in te vullen. Dit was duidelijk niet evident en het werd dan ook maar sporadisch gedaan. Het gaat enerzijds over het labellen van begrotingsposten, en anderzijds over het budget nodig voor de uitvoering van de acties. Dit zegt echter niets over het te bereiken doel.

Op de NCRK werd beslist dat het NCRK-secretariaat aan de hand van een literatuurstudie eerst een reflectietekst maakt op basis van bestaande goede praktijken en aandachtspunten inzake child budgeting.

VAK OD 1.5 De Vlaamse overheid gaat het debat aan met de andere overheden betreffende het Verdrag en zijn protocollen en de slotbeschouwingen van het Comité die gemengd van aard zijn.

Er werd bekeken of de interpretatieve verklaringen betreffende de artikels 2 en 40 van het Verdrag kunnen ingetrokken worden. Aangezien de federale overheid niet akkoord was, werden de verklaringen niet ingetrokken.

Op voorstel van de Vlaamse minister-president en de Vlaamse minister van Jeugd bevoegd voor de coördinatie van het kinderrechtenbeleid, heeft de Vlaamse Regering het klachtenprotocol goedgekeurd, ingestemd met de interstatelijke procedure, uitdrukkelijk haar akkoord bevestigd met de onderzoeksprocedure en de federale vertegenwoordiger gelast mede namens de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest te ondertekenen. Het instemmingsdecreet werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 14 december 2012. Op een interministeriële conferentie buitenlands beleid werd gepleit voor een snelle ratificatie door België en de uitvoering ervan.

De afdeling Jeugd heeft meegewerkt aan het advies van de NCRK-expertenwerkgroep Klachtenprotocol. Aan de werkgroep m.b.t. rapportage handicap hebben Gelijke Kansen Vlaanderen en het VAPH deelgenomen.

Het departement Internationaal Vlaanderen maakte tegen eind 2011 een overzicht van de kernverdragen mensenrechten en hun facultatieve protocollen die tot de bevoegdheid van Vlaanderen behoren en die door het Vlaams Parlement nog niet werden goedgekeurd, of waarvan de Belgische ratificatieprocedure nog niet is afgelopen. Dit overzicht werd uiteindelijk niet verwerkt in het Beleidsdocument Mensenrechten. Unicef België heeft in september 2011 o.a. op de Reflectiegroep Jeugd- en kinderrechtenbeleid de overheden, de NCRK en anderen geïnformeerd over het follow-uprapport van de VN bij het Wereldactieplan voor kinderen (2002).

VAK OD 1.6 De Vlaamse overheid zal een actieve rol spelen om van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind (NCRK) een efficiënt coördinatieorgaan te maken op het vlak van kinderrechten, met respect voor de politieke verantwoordelijkheid van de betrokken regeringen en de geldende bevoegdheidsverdeling.

De Vlaamse overheid heeft er mee op aangedrongen dat de NCRK als nationaal coördinatieorgaan extern geëvalueerd werd. De aanbesteding werd in 2011 gegund aan Lentic, een onderzoekscentrum aan de Universiteit van Luik dat in het kader van deze evaluatie een tijdelijke associatie met het Centrum voor sociologisch onderzoek van de K.U. Leuven (CESO - www.soc.kuleuven.be/ceso) sloot. Het departement WVG werd naast de afdeling Jeugd opgenomen in het begeleidingscomité. De Vlaamse minister van Jeugd volgde dit mee op. De implementatie van de conclusies wordt meegenomen in de discussies rond het nieuwe nationale mensenrechteninstituut.

Binnen de NCRK werd werk gemaakt van een sjabloon voor het volgende periodiek rapport (2017). De afdeling Jeugd bewaakte de verbinding tussen de opvolging van het VJP/ VAK en het NCRK-sjabloon.

De NCRK-werkzaamheden omtrent indicatoren hebben in het hele evaluatieproces en omwille van de opmaak van het sjabloon vertraging opgelopen.

De dotaties 2011 en 2012 van de Vlaamse overheid ten belope van een vierde van het jaarbudget van de NCRK werden gestort. In december 2012 beslisten de stemgerechtigde leden dat door het NCRK-secretariaat eerst een jaarplan voor 2013 moet voorgelegd worden alvorens over de begroting 2013 te beslissen.

De federale overheid is zijn financiële verplichtingen niet 100% nagekomen. Eind 2011 heeft de minister van Jeugd de toenmalige minister van Justitie hierop aangesproken. Bij de bespreking van de begroting op niveau van de NCRK werd deze opmerking herhaald, ook in december bij de bespreking van de begroting 2013. De federale overheid heeft aangegeven hieraan te willen verhelpen.

VAK OD 1.7 De Vlaamse overheid streeft vanuit het kinderrechtenperspectief naar de systematische verbetering van het inzicht in kinderen, hun leefwereld en hun toekomstvisie (cf. VJP, SD 3)

De coördinerende administratie (afdeling Jeugd) doet een beroep op het KeKi om het Vlaamse kinderrechtenbeleid een wetenschappelijke basis te geven. Beleidsadvies werd gevraagd in het kader van de hoorzitting VAK, de strategie kinderrechten van de Raad van Europa, de evaluatie JoKER en het overzicht van Europese en internationale beleidsagenda's voor kinderen, jeugd en kinderrechten. Met het decreet van 20 januari 2012 werd een wettelijk kader gecreëerd voor de subsidiëring van een koepelorganisatie van niet-gouvernementele organisaties voor de voorbereiding, redactie en verspreiding van een rapport over de wijze waarop in Vlaanderen invulling gegeven wordt aan de rechten van het kind.

VAK OD 1.8 De Vlaamse overheid werkt aan indicatoren die discriminaties ten aanzien van of tussen groepen van kinderen blootleggen

Begin 2011 werd de Vlaamse armoedemonitor gelanceerd. Hierin zitten uitdrukkelijk ook indicatoren rond kinderarmoede. De longitudinale dataverzameling over gezinnen in armoede werd opgenomen door het Vlaams Armoede Steunpunt (VLAS) en loopt van 2012 tot 2015. Een registratie op basis van leeftijd van de klachten bij de meldpunten discriminatie is uitgesteld.

In de nota waarin de doelstelling van de kinderrechtenmonitor wordt uitgewerkt en de krietlijnen voor het opmaken van een kinderrechtenmonitor worden uitgezet, wordt expliciet aandacht besteed aan diversiteit.

VAK OD 1.9 De Vlaamse overheid werkt mee en geeft sturing aan de ontwikkeling van indicatoren kinderrechten in het kader van de NCRK

Op aandringen van de afdeling Jeugd werd binnen de NCRK beslist om een beperkte werkgroep op te richten voor de uitwerking van indicatoren (zie OD1.6). NCRK bezorgde in juli 2011 een eerste overzicht van wat voorhanden is aan indicatoren kind(er)en. De werkzaamheden werden wegens andere prioriteiten opgeschort tot begin 2013. De afdeling Jeugd en KEKI namen deel aan de conferentie 'Child Indicators', van 27 - 29 juli 2011 in het Verenigd Koninkrijk. De haalbaarheid van een Vlaamse kinderrechtenmonitor werd onderzocht, o.a. op een seminar van KeKi. Het concept werd voorgesteld en afgetoetst op de Reflectiegroep Jeugd- en Kinderrechtenbeleid. De klankbordgroep kwam een eerste maal samen in november 2012. Het Kinderrechtencommissariaat, KeKi en de Vereniging voor de Verenigde Naties (VVN) organiseerden op 13 december 2012 een gesmaakte studienamiddag over monitoring in Vlaanderen: 'Kinderrechten kwantitatief en kwalitatief benaderd'.

VAK OD 1.10 De Vlaamse overheid wil aangaande kinderrechten in de samenwerking met andere landen en regio's expertise uitwisselen en goede praktijken delen.

Het EU-verslagboek Jeugd en het Eindrapport "Europe de l' Enfance" werd onder Hongaars EU-voorzitterschap voorgesteld op Europese fora. De opvolging van de resultaten van het Belgische EU-voorzitterschap (raadsconclusies Raad Jeugd) werd een permanent aandachtspunt voor de Vlaamse vertegenwoordigers binnen de opeenvolgende voorzitterschappen.

KeKi maakte in 2012 een actualisatie van de stand van zaken van de Europese en internationale beleidsagenda's naar kinderen, jeugd en kinderrechten.

Ook via de informele groep "Europe de l' Enfance" en het netwerk van observatoria voor kinderbeleid ChildONEurope deelde de Vlaamse overheid (Jeugd) expertise en ervaring op het vlak van kinderrechten. De coördinator kinderrechten nam deel aan de bijeenkomst "Europe de l' Enfance" van 21-22 maart 2011 in Boedapest; KEKI vertegenwoordigde de Vlaamse overheid op een seminarie van ChildONEurope van 19-20 april 2012 in Firenze.

De Vlaamse overheid volgde de totstandkoming van de Europese Aanbeveling Kinderarmoede op (cf. EU-Trio- Verklaring, 2-3 september 2010). Een interfederale werkgroep leverde de Belgische bijdrage aan voor de totstandkoming van de Europese aanbeveling kinderarmoede.

Bij de bespreking van werkprogramma's in het kader van internationale samenwerkingsakkoorden werd waar mogelijk het thema kinderrechten op de agenda gezet. Met de Baltische staten werd overeengekomen om in 2013 een seminar te organiseren rond participatie aan beslissingsprocessen voor alle jongeren; in het werkprogramma met Luxemburg werd een artikel opgenomen rond verantwoordelijk gebruik van nieuwe media op gebied van informatie en communicatie en ruimtegebruik door kinderen en jongeren. Kinderen en kinderrechten komen ook steeds aan bod in de introductie bij studiebezoeken.

VAK 2 Kinderrechteneducatie en -informatie

VAK OD 2.1 De Vlaamse overheid werkt aan een gedragen visie op kinderrechteneducatie en -informatie en zorgt voor de implementatie ervan.

De reflectiegroep Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid hield een thematische vergadering over de nood aan kinderrechteneducatie en -informatie. De knelpunten die werden opgelijst, werden nog niet uitgeklaard. De vaststelling is dat er heel wat gebeurt door veel verschillende organisaties. Binnen de nieuwe bovenbouworganisatie De Ambassade wordt een visie ontwikkeld op jeugdinformatie, waar kinderrechteneducatie deel van uit maakt.

VAK OD 2.2 Er worden blijvend inspanningen gedaan opdat alle bepalingen van het IVRK bekend, begrepen en toegepast zouden zijn door volwassenen en kinderen. De informatie over de protocollen wordt geïntegreerd in het ruimere kader van de kinderrechteneducatie.

Kinderrechten was zowel in 2011 als in 2012 een vast onderwerp van het E-zine "Jeugdbeleid van a tot z" van de afdeling Jeugd. Het e-zine is geëvolueerd tot het officiële communicatiekanaal van de Vlaamse overheid wat betreft informatie over het Vlaamse kinderrechtenbeleid.

Het beleidsdomein WVG heeft de door haar gebruikte communicatiekanalen in kaart gebracht en periodiek aandacht besteed aan kinderrechten. Voorbeelden zijn de publicatie van een dossier Kinderrechten op de website 'expoo.be, de actualisatie van de brochures 'jij en het CBJ', 'Jij en het SDJ', 'Jij en de bemiddelingscommissie' met bijzondere aandacht voor kinderrechten en de jaarlijkse communicatieplanning 'kinderrechten'.

Daarnaast werd een themadossier uitgewerkt rond het recht op spel en het recht op ruimte voor kinderen. Hieraan werden een aantal acties zoals lezingen en filmvertoningen gekoppeld ter sensibilisering van een breed publiek over het recht op ruimte en spel voor kinderen. VZW Cachet ontwikkelde beeldmateriaal specifiek rond de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp.

De website van het agentschap Jongerenwelzijn werd eind 2012 in een nieuw jasje gestoken met een rubriek over kinderrechten en de rechten van de minderjarige in de jeugdhulp.

De wet op de jeugdbescherming bestaat honderd jaar in 2012. Om dat te gedenken, diepte het agentschap Jongerenwelzijn beelden op uit de oude doos – van de beginjaren van de gemeenschapsinstellingen – én uit de jonge doos. Jongeren die anno 2012 in een gemeenschapsinstelling zitten, geven daarenboven hun kijk op het reilen en zeilen in de instelling in het magazine “Weliswaar”.

VAK OD 2.3 De Vlaamse overheid zal zorg dragen voor de bekendmaking van de slotbeschouwingen van het Comité in de Vlaamse Gemeenschap

De Vlaamse overheid heeft via de afdeling Jeugd op meerdere wijzen bijgedragen tot de bekendmaking van de slotbeschouwingen. In de eerste plaats door te zorgen voor een correcte Nederlandse versie. Verder komen de slotbeschouwingen ook aan bod in het Vlaams Actieplan Kinderrechten (VAK). De bekendmaking van het VAK gebeurde in de vorm van een gebruiksvriendelijke publicatie, die terug te vinden is op de website www.sociaalcultureel.be. Deze publicatie met verwijzing naar de slotbeschouwingen werd naar aanleiding van de opmaak van de beleidsbrieven 2012-2013 aan de leden van de Vlaamse Regering en aan meer dan 40 administraties bezorgd.

Op de plenaire zitting van 14 december 2012 heeft de Vlaamse Gemeenschap, naast andere overheden (de Franse en Duitse Gemeenschap, de Federale overheid en de Franse Gemeenschapscommissie van Brussel), een overzicht gegeven van de opvolging in het VAK van de slotbeschouwingen die het VN-Kinderrechtencomité formuleerde bij het derde en vierde periodieke IVRK-rapport dat in juni 2010 in Genève werd besproken.

VAK OD 2.4 De Vlaamse overheid ontwikkelt geëigende opleidingspakketten en stimuleert organisaties en instellingen om hetzelfde te doen

De bekendmaking van de bepalingen en beginselen van het kinderrechtenverdrag vraagt een aanpak op maat. De verschillende beleidsdomeinen hebben dan ook elk voor zich de taak om die vertaalslag te verrichten. Via de Reflectiegroep Jeugd- en kinderrechtenbeleid worden de verschillende acties afgestemd.

Bij het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werden heel wat initiatieven gecoördineerd in het kader van de integrale jeugdhulp: de vorming decreet rechtspositie minderjarige in de jeugdhulp, jaarlijkse studiedagen... In samenspraak met de sector Algemeen Welzijnswerk en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd er een ondersteuningsplan 2012-2013 ‘CAW in de Integrale Jeugdhulp’ opgesteld. Dit ondersteuningsplan omvat specifieke acties die de CAW's voorbereiden op de start van de intersectorale toegangspoort en het ondersteuningscentrum

jeugdhulp, onder meer een vormingsaanbod m.b.t. prioritaire thema's en instrumenten in de vernieuwde integrale jeugdhulp, waaronder participatie op de verschillende niveaus.

Voor de bescherming van de seksuele integriteit van de minderjarige in die sectoren waar met minderjarigen wordt gewerkt, verwijzen we naar de rapportering onder VAK - actieterrein 4. 'Geweld en kindermishandeling'.

Het Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking (VAIS) lanceert jaarlijks een oproep Ontwikkelingseducatie met kinderrechten als transversaal thema. Het ging in 2011 en 2012 over een totale subsidiepot van circa 1 400 000 euro.

In het kader van het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleid worden vier kinderrechtenorganisaties gesubsidieerd voor het opzetten van vormingsinitiatieven: Kenniscentrum Kinderrechten (KEKI), Vormen, Kinderrechtencoalitie en Kinderrechtswinkels. In overleg met KeKi wordt onderzocht hoe het bereik van de georganiseerde kinderrechtenopleiding kan verbreed worden en hoe met name ook in specifieke vorming kan voorzien worden voor de aanspreekpunten. Het internationale trainingsprogramma van KeKi "Human Rights for Development" (HR4DEV), dat plaatsvond van 30 juli tot 24 augustus 2012 te Antwerpen, bracht de mogelijkheden en beperkingen van de mensenrechten in ontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking in kaart, met een specifieke focus op de rechten van het kind.

VAK OD 2.5 De Vlaamse overheid bewaakt de kinderrechten in de beeldvorming in de media

De VRT organiseert een structureel overleg met jongeren en jongerenorganisaties zoals gestipuleerd in de nieuwe beheersovereenkomst. Ook kan verwezen worden naar de Jongerenmediadag van 7 november 2012 (zie SD 12)), hier werden jonge mediamakers samengebracht met ervaren mensen uit de mediasector om kennis op te doen en te leren van elkaar. Tijdens het evenement werd onder meer een werksessie over beeldvorming ingericht, deze werd voorgezeten door Kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen.

Ketnet vertrekt binnen haar strategische visie vanuit het recht van kinderen op ontwikkeling. Ketnet is een generalistische kinderzender die de verschillende ontwikkelingsdoelstellingen van kinderen en kinderen centraal stelt. De missie van Ketnet luidt dan ook 'Kinderen groeien mee met Ketnet – Ketnet groeit mee met kinderen'. Ketnet is er voor en door kinderen van 0 tot 12 jaar. Door constant te luisteren naar en te leren van kinderen en hen op verschillende manieren te betrekken bij de totstandkoming van Ketnet, blijft Ketnet, net als kinderen, in constante ontwikkeling.

Daarnaast besteedt Ketnet jaarlijks expliciet aandacht aan kinderrechten: op Karrewiet liep bv. een item over kinderrechten in Ghana; er werd samengewerkt met het kinderrechtencommissariaat rond het kinderrechtenkrantje, de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat werd gehost op ketnet.be... Op de Kinderrechtendag (20 november) kregen kinderen het recht om zelf hun lievelingsprogramma's aan te kondigen op Ketnet! De studio werd bemand door kinderen.

De minister van Media ondersteunde een project van het Netwerk tegen Armoede waarin ook rond beeldvorming en kinderarmoede werd gewerkt.

VAK 3 Participatief werken

VAK OD 3.1 De competenties van beleidsmedewerkers en verantwoordelijken zijn verhoogd in functie van een participatieve basishouding, duurzame participatieprojecten en de implementatie van de resultaten in beleidsprocessen (cf. VJP OD 1.3.)

De oprichting van een beleidsdomeinoverschrijdend platform participatief werken is gepland voor 2013 en 2014. zie ook VJP OD1.1.

VAK OD 3.2 In administratieve procedures waarin beslissingen worden genomen t.a.v. individuele kinderen, worden de betrokken kinderen systematisch gehoord en wordt een passend belang gehecht aan hun mening.

Binnen het beleidsdomein WVG werd een dienstnota bezorgd aan de consultants van het verwijzersbeleid m.b.t. instemming met de hulpverlening, inzagerecht in het dossier, handelingsbekwaamheid van minderjarigen. De bijhorende sjablonen werden in gebruik genomen. Op 9 december 2012 werd de Studiedag Decreet Rechtspositie "Respect voor de eigenheid van kinderen en jongeren in de jeugdhulp" georganiseerd.

Binnen het ontwerpdecreet betreffende de integrale jeugdhulp wordt participatie decretaal verankerd door o.a. de samenstelling van de Vlaamse en regionale advies- en overlegorganen. Een belangrijke doelstelling van integrale jeugdhulp is het werken aan een participatieve jeugdhulpverlening, en dit via verschillende kanalen. Zeker in een buitengerechtelijke context waar het vrijwillige karakter van de aangeboden hulpverlening centraal staat, is inzetten op participatie van de cliënt onontbeerlijk. Het is essentieel dat alle partijen met het voorstel van hulpverlening instemmen. Hierbij moet voldoende ruimte gelaten voor participatie van de betrokken jongere en zijn ouders. Het optreden van de jeugdhulp binnen de vrijwilligheid kan geen onvoorwaardelijk verlengstuk zijn van het ouderlijke gezag. In verontrustende situaties bijvoorbeeld gaat het vaak ook om relationele conflicten, en is het vanzelfsprekend dat minderjarigen betreffende de voorgenomen jeugdhulpverlening participeren in de besluitvorming.

Binnen Onderwijs werd het nieuwe decreet over de rechtspositie van de leerling uitgewerkt. In de reguliere inspecties in de jeugdhulpsectoren en onderwijs wordt systematisch gekeken of de kinderrechten gerespecteerd worden.

Het anti-dopingdecreet werd goedgekeurd. Hiermee krijgt de minderjarige dezelfde rechten en verantwoordelijkheden in het antidopingrecht als alle andere sporters. In het uitvoeringsbesluit worden wel bepalingen opgenomen m.b.t. de bescherming van de minderjarige bij een dopingcontrole en in disciplinaire dossiers.

De inventaris van de decretale en reglementaire bepalingen die het hoorrecht van kinderen in administratieve procedures waarborgen werd door tijdsgebrek uitgesteld naar 2013. Ook het overleg met de gemeenten over mogelijke alternatieven voor gemeentelijke administratieve sancties werd uitgesteld.

VAK OD 3.3 Voorzieningen en jeugd(hulp)organisaties worden gestimuleerd om kinderen en jongeren te betrekken bij beslissingen die hen aanbelangen = participatief werken

Op 18 juni 2012 vond de Staten-Generaal Bijzondere jeugdzorg plaats. De visie over participatie van cliënten in de hulpverlening werd er besproken. Het Agentschap Jongerenwelzijn werkte de beleidsaanbevelingen van de Staten-Generaal en de motie van de bijzondere commissie Jeugdzorg uit

in een actieplan jeugdhulp, onder andere met input van Cachet vzw, een zelforganisatie van mensen met jeugdhulpervaring. Cachet vzw werd ook ondersteund door de minister van Jeugd voor het project Werken rond rechten. Ze produceerden tien filmpjes, die vanaf het scenario tot het afgewerkte product gemaakt werden door jongeren die momenteel in instellingen voor bijzondere jeugdzorg of begeleid wonen verblijven. Het filmmateriaal werd later ingeschakeld in het informatie-, vormings- en sensibiliseringsaanbod van Cachet, dat bedoeld is voor jeugdhulpverleners en jeugdwerkers.

Het actieplan van de gemeenschapsinstellingen in opvolging van de aanbeveling van Zorginspectie besteedt in het bijzonder aandacht aan de participatie van jongeren in de voorzieningen en aan hun hulptraject (zie verder VAK 4).

Vraaggestuurd en participatief werken is naast de zorggarantie dé doelstelling in het Perspectiefplan 2020 van het VAPH.

Het nieuwe decreet jeugd- en kinderrechtenbeleid van 20 januari 2012 maakt het mogelijk om organisaties te erkennen en te subsidiëren voor het begeleiden van participatieprocessen van de jeugd.

Om scholen te sensibiliseren voor het werken aan welbevinden werd een studiedag georganiseerd op 27 april 2012. Vertrekkend van de uitgevoerde evaluaties en van het VLOR-advies over participatie op school zal het participatiedecreet over de rechtspositie van de leerling in het basis- en secundair onderwijs op een aantal punten bijgestuurd worden. De inwerkingtreding van het nieuwe decreet is gepland op 1 september 2014.

Met het vernieuwde decreet houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid, van 6 juli 2012 worden gemeenten verder gestimuleerd om kinderen en jongeren te betrekken in de besluitvorming. De idee van een webapplicatie beleidsparticipatie werd verlaten. Het opmaken van een inventaris van de leeftijdsgrenzen die worden gehanteerd bij de huidige formele participatie-instrumenten op verschillende beleidsniveaus werd uitgesteld.

VAK4 Geweld en kindermishandeling

VAK OD 4.1 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af

Zie VJP SD 6

Er werden een eerste reeks inspanningen geleverd voor het ontwikkelen van een hulpaanbod voor kinderen die getuigen zijn van geweld. Sinds 1 mei 2012 zijn de middelen voor onder andere de hulp- en dienstverlening aan minderjarigen die slachtoffer zijn van geweld structureel verankerd bij de Centra voor Algemeen Welzijnswerk. Een reeks sectorale doelstellingen zoals aandacht voor de doelgroep, het aanbod van onthaal en begeleiding, het medewerkersbeleid, de intersectorale samenwerking en netwerking, preventie, signalering en ondersteuning werden uitgewerkt. Daarnaast werd een methodiekmap 'kinderen en partnergeweld: wat nu?' ontwikkeld, die medewerkers van de CAW's een theoretisch kader en concreet werkmateriaal biedt.

De ministers van Welzijn, Sport, Onderwijs en Jeugd sloten op 29 februari 2012 in het Vlaams Parlement een engagementsverklaring af met hun respectieve sectoren ter bescherming van de seksuele integriteit van de minderjarige.

Op 12 maart 2012 ging het meldpunt "misbruik, geweld en kindermishandeling" van start. Het integreert de bestaande meldpunten, aanspreekpunten, onthaalwerkingen van de vertrouwenscentra kindermishandeling en de centra algemeen welzijnswerk (slachtofferhulp, ouderenmishandeling, partnergeweld, intrafamiliaal geweld). Het meldpunt is er voor alle burgers. De bekendmaking van het meldpunt werd begeleid door een informatie- en sensibiliserende campagne naar de verschillende sectoren.

Er werden ook afspraken met Sensoa tot doorontwikkeling van het raamwerk Beleid en Seksualiteit van Sensoa en Child Focus naar de eigen sector en begeleidende vorming in 2012-2013.

Een en ander werd voorgesteld op een beleidsdomeinoverschrijdende studiedag georganiseerd door Sensoa.

In het verlengde van de engagementsverklaring onderwijs werd een opvolgingsgroep opgericht die in kaart brengt wat er in onderwijs al allemaal gebeurt rond het beschermen van de seksuele integriteit en nagaat welke nood aan ondersteuning er in onderwijs nog nodig is. Op basis van informatie komende uit het overleg worden er afspraken met Sensoa gemaakt voor training, vertaling van het Raamkader e.d.

Binnen de sportsector was er een colloquium van het BOIC rond seksueel misbruik in de sport voor de drie Gemeenschappen met aanbevelingen rond de aanpak en van preventie seksueel misbruik in de sport als resultaat en een colloquium en advies van de SARC-Vlaamse Sportraad rond seksueel misbruik in de sport. De aanbevelingen uit het advies vormen een belangrijke basis om de komende jaren het sportbeleid rond deze problematiek te voeden. Verder werd een overheidsopdracht gegeven tot het aantrekken van externe expertise rond ethisch verantwoord sporten, met inbegrip van de problematiek van misbruik en geweld (2012-2014).

Bij jeugd werd de gezamenlijke aanpak van de verschillende sectoren voorafgegaan door een vraaggestuurd traject rond seksueel (grensoverschrijdend) gedrag in het jeugdwerk dat door Steunpunt Jeugd werd begeleid. Concreet resultaat was het instrument "(N)iets mis mee?", het 'vlaggensysteem', ontwikkeld door Sensoa en Movisie, dat werd vertaald naar de jeugdsector en dat verdeeld bij de sector en waarvoor vorming werd georganiseerd.

De gemeenschapsinstellingen zijn in 2011 gestart met NPT (nieuw perspectief bij terugkeer), een project ter bevordering van de ingroei in de maatschappij.

Na evaluatie van de implementatie van het decreet betreffende rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp wordt gewerkt aan de optimalisering van de uitvoering van het decreet. De gemeenschapsinstellingen en het FDC De Grubbe werden in 2012 door Zorginspectie geïnspecteerd met het decreet Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp als referentiekader. De inspecties voorzien uitdrukkelijk in actieve participatie van de geplaatste jongeren, er worden gesprekken voorzien tussen de externe inspecteurs en de jongeren in de gemeenschapsinstellingen. In 2012 werden de gemeenschapsinstellingen alsook De Grubbe geïnspecteerd op campusniveau. Het inspectierapport vermeldt diverse aandachtspunten die door Jongerenwelzijn worden vertaald naar een concreet plan van aanpak. Zo worden acties gepland rond de opleiding van het personeel in het geweldloos omgaan met agressie en conflicten, een verantwoord gebruik van afzondering en isolatie, het op punt stellen van de interne klachtmogelijkheden, effectieve inspraak van jongeren en ouders in het hulpverleningsproces en het samenstellen van een kwaliteitshandboek. Een panel van externe experts in kinderrechten zal deze acties regelmatig toetsen en verdiepen.

In 2010 ondertekenden de minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin het protocol kindermishandeling. Het Protocol van Moed is een proefproject waarbij een

aantal partners van justitie, politie en hulpverlening binnen het gerechtelijk arrondissement Antwerpen afspraken maken om de grenzen van het beroepsgeheim af te tasten, om samen de aanpak rond kindermishandeling te versterken. Een werkgroep werkte een jaar lang aan een theoretisch kader en draaiboek waaraan verschillende situaties van kindermishandeling werden getoetst (2011). Vanaf februari 2012 konden hulpverleners, parket en politie in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen, dit draaiboek toetsen aan de praktijk.

De minister van Jeugd vroeg aan het Vredesinstituut om in samenwerking met De Vlaamse Jeugdraad een advies over geweld uit te brengen. De Vlaamse Jeugdraad koos ervoor om geen gezamenlijk advies uit te brengen.

Naar aanleiding van deze adviesvraag is ook Ambrassade gestart met een traject rond geweld met Jeugd en Vrede, KIRECO, KRC

VAK OD 4.2 Er wordt verder gewerkt aan sensibiliserende, preventieve en curatieve maatregelen in de strijd tegen pesten en ander geweld op school

Het Actieplan 'spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag op school' werd als mededeling voorgelegd aan de Vlaamse Regering en in de commissie onderwijs en gelijke kansen besproken. Specifiek naar de oorzaken van spijbelgedrag en spijbelprofielen werd er inmiddels een nieuw wetenschappelijk onderzoek geïnitieerd (2012-2014). Het onderzoek rond een monitoringsysteem voor grensoverschrijdend gedrag en onveiligheidsgevoelens op school werd vrijgegeven. Er liep ook Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Wetenschappelijk onderzoek naar de noodzaak van een monitor voor geweld in scholen op basis waarvan de administratie aan de minister aanbevelingen deed.

Er werd een oproep gelanceerd om na te gaan of het werken met een pestgame ook in Vlaanderen werkt. De opdracht werd gegund in februari 2012. Aan de commissie gezondheidsbevordering werd gevraagd om na te gaan hoe er nog beter kan omgesprongen worden met de al ontwikkelde instrumenten rond het tegengaan van pesten en anti-sociaal gedrag op scholen. Tevens werd er aan de pedagogische begeleidingsdiensten gevraagd om nauwer samen te werken met Limits voor die situaties waarin Limits vaststelt dat er ook aan belangrijke randvoorwaarden moet gewerkt worden om pesten op school tegen te gaan en dat m.a.w. niet enkel moet bemiddeld worden.

In een lange time-out worden leerlingen die grote moeilijkheden veroorzaken op school of helemaal gedemotiveerd zijn, verschillende weken uit de school gehaald en apart begeleid, met als doel hen terug op de schoolbanken te krijgen. Het is een middel om vroegtijdige schooluitval tegen te gaan. In navolging van de lange time-out kwam er ook een korte formule van time-out, om nog korter op de bal te kunnen spelen en in een vroeger stadium te kunnen ingrijpen. Een korte time-out duurt slechts enkele dagen en richt zich op leerlingen bij wie de eerste moeilijkheden zich manifesteren en waar de school niet direct een oplossing voor heeft. Vijftien organisaties in Vlaanderen bieden momenteel korte en/of lange time-out aan voor scholen en ontvangen hiervoor subsidies van het departement Onderwijs & Vorming (voor de lange time-outprojecten gaat het om een cofinanciering met het departement Welzijn, Volksgezondheid & Gezin).

Herstelgericht werken was het thema in de prioritaire nascholing in het schooljaar 2010-2011. Er is een studiedag rond herstelgericht werken op school doorgegaan op 12 oktober 2012.

De sensibilisering via Klasse liep verder.

VAK OD 4.3 De aanbevelingen van de VN-studie over geweld tegen kinderen worden geïmplementeerd

Eind 2011 coördineerde de voorzitter van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind het Belgische antwoord op de vragen van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-generaal voor Geweld tegen Kinderen, Marta Santos Pais over de uitvoering van de aanbevelingen uit de VN-studie.

De gemeenschapsinstellingen zijn begonnen met het aanbieden van 'Life Space Crisis Intervention', een opleiding waarin de begeleiders van de gemeenschapsinstellingen leren om conflicten met de jongeren te ontmijnen vooraleer ze escaleren. Het reduceert fysieke agressie en wordt ingezet ter preventie van fysieke restricties en om straffen te vermijden. Op termijn (in 2013) moet elke personeelslid van de gemeenschapsinstellingen vertrouwd zijn met de methodiek.

In 2012 werd door het onderzoeksbureau Beke een beleidsevaluatie uitgevoerd van de bemiddelingsdiensten voor minderjarigen. Daarnaast behoort de promotie van bemiddeling en herstelgerichte methodieken tot de opdracht van het Steunpunt Jeugdhulp.

De Vlaamse overheid (Welzijn) evalueerde het Columbusproject dat zich situeerde in de meer landelijke regio rond Kortrijk om na te gaan of hier een methodiek in schuilt die de instroom in de residentiële jeugdhulp kan vermijden. Er werd besloten dit project te verlengen met een termijn van twee jaar op basis van de goede resultaten en om te kunnen nagaan of op langere termijn dezelfde resultaten worden bereikt in een (groot)stedelijke context. Sinds 2011 is het project ook gestart in Gent.

Via het nieuwe decreet kinderopvang van 28 maart 2012 wordt aandacht besteed aan de pedagogische ondersteuning in de kinderopvang, inclusief promotie voor geweldloos opvoeden.

VAK OD 4.4 De Vlaamse overheid neemt zijn rol op ter bestrijding van schadelijke traditionele gebruiken

Kind en Gezin werkte mee aan sensibiliseringsactie van de (federale) minister voor Sociale Zaken en Volksgezondheid inzake genitale verminking door de verspreiding van een handleiding intern en bij geïnteresseerden. Kind en Gezin verspreidde ook de brochures, flyers en digitale info van de vzw Intact i.v.m. vrouwelijke genitale verminking. Het Vlaams forum kindermishandeling, het International Centre for Reproductive Health (ICRH) van de Universiteit Gent en andere betrokken partners werken een protocol uit om professionals te ondersteunen over preventie en opvolging van vrouwelijke genitale verminking.

De Vlaamse overheid (Welzijn) gaat na of de Vertrouwenscentra Kindermishandeling kunnen functioneren als meldpunt inzake vermoedens van genitale verminking en hoe daarvoor samengewerkt kan worden met het International Centre for Reproductive Health (ICRH) van de Universiteit Gent. (VAK OD4.4)

VAK OD 4.5 Met betrekking tot de bestrijding van commerciële seksuele uitbuiting van kinderen, dringt de Vlaamse overheid er bij de federale overheid op aan om beleidsmaatregelen van verschillende beleidsniveaus te coördineren.

De geplande acties werden stopgezet en er werden geen nieuwe voorzien.

VAK OD 4.6 De Vlaamse overheid neemt het initiatief om de weigeringsgrond voor wapenuitvoer naar gebieden waar kindsoldaten worden ingezet, ook op Europees en internationaal vlak ingang te doen vinden, via de herziening van het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB en via de onderhandelingen binnen de VN voor het Wapenhandelsverdrag (Arms Trade Treaty).

België heeft gepleit om het criterium te laten opnemen in het ontwerp van wapenhandelsverdrag waarbij geen wapenuitvoervergunningen worden toegestaan naar landen waar kindsoldaten worden ingezet in het geregeld leger. Op de diplomatieke te New York werd er echter geen eensgezindheid bereikt over de tekst van het verdrag. De onderhandelingen gaan verder en de hoop blijft bestaan om tijdens de nieuwe en finale diplomatieke conferentie van maart 2013 tot een verdrag m.i.v. de weigeringsgrond te komen.

VAK 5 Kinderarmoede en Gelijke Kansen

VAK OD 5.1 Vlaanderen streeft in het kader van het Pact 2020 (Vlaanderen in Actie) naar een halvering van de kinderarmoede en een verdubbeling van de ontwikkelingssamenwerking. Dit wordt onderbouwd vanuit het kinderrechtenperspectief.

Bij de eerste actualisatie van het VAPA werden het kinderrechtenverdrag en de slotbeschouwingen als springplank gebruikt om de aanpak van kinderarmoede te versterken. Het actieprogramma Kinderarmoede focust op onderwijs, gezondheidszorg en wonen als een recht van alle kinderen.

Vanuit jeugd werd tweemaal per jaar een verticaal armoedeoverleg georganiseerd, waarbij de rechtstreekse dialoog van jongeren in armoede met de minister van jeugd centraal stond. Het werd voorbereid i.s.m. het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. In 2012 werd het overleg een onderdeel van een beleidsparticipatietraject met jongeren in armoede. Jongeren kwamen meermaals samen onder leiding van het Netwerk tegen Armoede om standpunten en adviezen te formuleren over thema's die hen aanbelangen. Het is een feit dat dit platform transversale thema's faciliteert, nu is dit onderwijs. Een thema dat in 2013 verder wordt opgenomen.

De coördinatie Kinderarmoede organiseerde eind 2011, een studio kinderarmoede met (inter)nationale experts. Kinderarmoede is een van de thema's die in het kader van Vlaanderen in Actie via transitimanagement aangepakt zullen worden. Dit proces werd in 2012 opgestart.

Via de Vlaamse ODA-databank wordt aangegeven hoe binnen het decreet ontwikkelingssamenwerking aan de verschillende transversale doelstellingen, waaronder kinderrechten, gevolg werd gegeven. De integratie van de transversale thema's gebeurt ondermeer door systematische en gedifferentieerde opname in de sjablonen voor programma-opmaak en rapportering van zowel projecten in het zuiden als de projecten draagvlakverstrekking in het noorden.

In de begeleiding van mensen met een schuldenproblematiek worden de kinderen en de context steeds meegenomen.

VAK OD 5.2 De Vlaamse overheid focust op de vroegste ontwikkeling van kinderen

Het decreet Vlaamse sociale bescherming werd principieel goedgekeurd in 2012, de kindpremie en maximumfactuur maken er deel van uit. De coördinatie Armoede stelde een actieprogramma kinderarmoede op met een focus op kinderen van 0 tot 3 jaar en hun gezinnen, als onderdeel van de bijsturing van het VAPA. In het kader hiervan werd in 2012 een projectoproep lokale kinderarmoedebestrijding en preventieve gezinsondersteuning gelanceerd (zie ook OD VJP 8.3). De samenwerking Onderwijs - Welzijn (Kind en Gezin) werd verder gezet op het vlak van het contacteren van ouders van niet-ingeschreven driejarige kleuters. Daarnaast wordt werk gemaakt van een versterkte preventieve gezinsondersteuning met de Huizen van het Kind als belangrijke hefboom. Eind 2012 werd het voorontwerp van decreet omtrent de organisatie van preventieve gezinsondersteuning principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2013 volgt de verdere uitwerking van dit ontwerpdecreet, met onder andere de adviesronde.

VAK OD 5.3 Organisaties en voorzieningen worden gestimuleerd om hun toegankelijkheid te screenen en waar nodig maatregelen te nemen om discriminaties weg te werken

Voorzieningen in de welzijnssector werden gestimuleerd om hun toegankelijkheid t.a.v. van kinderen in armoede, kinderen met een handicap en kinderen van buitenlandse herkomst te screenen en waar nodig maatregelen te nemen om drempels weg te werken: een vertegenwoordiging van kinderen, ouders en mensen in armoede is voorzien in het ontwerp van decreet Integrale Jeugdhulp. De opvolging van deze doelstelling wordt onder meer opgenomen in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding). Om te komen tot een nieuwe beleidsaanpak werd een resonansgroep opgestart die is samengesteld met zowel ouderverenigingen als voorzieningen en overheid uit de sectoren kinderopvang, VAPH en het Steunpunt Expertise Netwerken (SEN). Er werd een praktische richtlijn opgemaakt voor de aanmelding van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen bij de meldpunten crisisjeugdhulp.

Op 20 en 21 november 2013 zal België als lidstaat van de Raad van Europa samen met het secretariaat van de Raad van Europa (RvE) te Brussel een conferentie organiseren inzake kinderrechten, inzonderheid m.b.t. kinderen en jongeren met een handicap. Dit i.h.k.v. het lidmaatschap van België van de Raad van Europa, meer bepaald de werking van het subcomité CS-RPD binnen het comité voor sociale cohesie van de RvE, dat zich toelegt op de implementatie van het Disability Action Plan (DAP) 2006-2015 van de Raad van Europa.

Hier kan ook verwezen worden naar de ondersteuning van Intro (Participatiedecreet) en naar de nieuwe reglementering voor FOCI waar toegankelijkheid als criterium is opgenomen.

VAK OD 5.4 Er wordt blijvend aandacht besteed aan toegankelijkheid voor zwakkere groepen

De Vlaamse overheid (Volksgezondheid) onderzocht of het communicatieaanbod voor de bekendmaking van gezondheidszorg en hulpverlening wel voldoende aangepast is aan de noden van maatschappelijk kwetsbare groepen zoals gezinnen in armoede, allochtonen en vluchtelingen (cf. VAPA). In 2011 onderzocht de Koning Boudewijnstichting met het project "Aangepaste communicatie naar sociaal zwakke groepen", in samenwerking met de Vlaamse Overheid, het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord nemen en de Lessius Hogeschool, hoe de Vlaamse Overheid haar communicatie structureel beter kan afstemmen op sociaal zwakke groepen.

Gelijke Kansen Vlaanderen en Onderwijs & Vorming onderzochten de samenwerking tussen de onderwijsinspectie en het netwerk van meldpunten non-discriminatie, die bevoegd zijn voor klachten op basis van onder meer leeftijd. In afwachting van de interfederalisering van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding werden eerste kennismakingsgesprekken tussen de Meldpunten en de LOP's georganiseerd.

De proeftuin rond het ondersteunen van lokale projecten die werken met kinderen in armoede werd verlengd: alle lopende projecten kregen zowel in 2011 als in 2012 de kans om hun project te verlengen.

In het decreet lokaal jeugdbeleid komt er een prioriteit rond het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Met deze tweede Vlaamse beleidsprioriteit ten behoeve van het jeugdwerk worden lokale besturen meer dan ooit aangemoedigd werk te maken van een beleid dat de participatie van kansengroepen aan het jeugdwerk kan verhogen. Professionalisering van het jeugdwerk dat kansengroepen bereikt, wordt als aandachtspunt naar voor geschoven. Er wordt ook gevraagd om te werken aan taalstimulering Nederlands tijdens de vakantieperiodes. De budgetten worden sterk verhoogd en verdeeld over 55 lokale besturen op basis van achterstellingsindicatoren. De toepassing gaat in vanaf 2014.

In 2011 verspreidde de Vlaamse Overheid een projectoproep 'kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau'. Op basis van de inzendingen werden er 30 initiatieven geselecteerd die inzetten op lokale kinderarmoedebestrijding. In 2012 werd deze projectoproep herhaald. Toen kregen 22 lokale projectinitiatieven die transversaal inzetten op de bestrijding van kinderarmoede een impuls.

In het kader van het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie is de jongerenwebsite NokNok (www.noknok.be) ontstaan. Het is een website die tal van beschikbare hulpbronnen bevat voor jongeren die lijden onder psychische problemen en die aan jongeren concrete handvatten biedt om zich mentaal fitter te voelen. NokNok geeft aan wat jongeren zelf kunnen doen, maar ook waar jongeren hulp kunnen zoeken, zowel telefonisch, via chat of in gesprek met iemand van een CLB, JAC of CGG.

In het communicatiedraaiboek 'In vijf stappen communiceren met mensen in armoede' werd door de Vlaamse Overheid een stappenplan opgemaakt van hoe overheidscommunicatie naar doelgroepen dient te verlopen. Dit draaiboek stapt af van het voorlichtingsdenken waarbij de overheid zich met grote campagnes richt tot alle burgers en gaat in de plaats daarvan voor maatwerk, voor een oplossingsgerichte communicatie op maat van diverse groepen burgers en dus ook op maat van mensen in armoede. Het draaiboek leidt je stap voor stap doorheen het traject van beleidsvoornemen tot communicatieactie. Het bevat praktische informatie over het communicatieplanningsproces en achtergrondinformatie over mensen in armoede.

In het decreet van 20 april 2012 over de organisatie van opvang van baby's en peuters werd opgenomen dat subsidies toegekend kunnen worden aan kinderopvangvoorzieningen die inclusieve kinderopvang organiseren voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Dit zal verder vertaald worden in de uitvoeringsbesluiten van het decreet. Er werd ook een nieuwe bepaling van de voorrangsgroepen opgenomen die er o.a. voor moet zorgen dat ook gezinnen uit kwetsbare doelgroepen een plaats vinden in de kinderopvang.

Op vraag van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin organiseerde de Gezinsbond in mei 2012 de Gezinsconferentie waarop de problematiek van armoede bij eenoudergezinnen werd meegenomen.

VAK OD 5.5 Er worden verdere stappen gezet m.b.t. kostenbeheersing en studiefinanciering leerplichtonderwijs

De evaluatie van de nieuwe financiering van de werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs werd vertraagd door het feit dat het ingediende onderzoeksvoorstel onvoldoende tegemoet kwam aan de vereisten. Ondertussen is een nieuwe procedure aan de gang. Verschillende evaluaties hebben geleid tot een aanpassing van de regelgeving m.b.t. de maximumfactuur. De ouderkoepels kregen de opdracht vanuit het Departement Onderwijs en Vorming om via focusgroepen ouders in het basisonderwijs te bevragen over de maximumfactuur.

De samenwerking met de Koning Boudewijnstichting voor het sensibiliseren van secundaire scholen m.b.t. kostenbeheersing werd gecontinueerd. In 2011 werd een website rond kostenbeheersing gelanceerd, er was een Schoolboekenforum op 1 april 2011, een project 'Aangepaste communicatie voor sociaal zwakke groepen' werd uitgevoerd.

VAK OD 5.6 Er worden blijvend inspanningen gedaan om de toegankelijkheid van het onderwijs te vergroten en het aantal doorverwijzingen te laten dalen

Er werd in eerste instantie op toegezien dat er voor ieder kind een plaats is op een school, via overleg over de aanpak van acute capaciteitsnoden in beleidstaskforces capaciteit. Het decreet betreffende het inschrijvingsrecht is in werking sinds september 2012. De nieuwe inschrijvingsregels en capaciteitsbepaling zullen gemonitord worden. Ook in 2012 werd een haalbaarheidsstudie uitbesteed van een monitoringsysteem voor capaciteitsbehoeften in het leerplichtonderwijs. Er liepen allerlei sensibiliserende acties in de LOP's voor het Basisonderwijs, en een communicatiestrategie werd bepaald. Het decreet m.b.t. de nieuwe omkadering gewoon basisonderwijs ging in werking in september 2012. Hiermee werd de omkadering van het kleuteronderwijs gelijkgeschakeld aan deze van het lager onderwijs.

Er is in 2012 een eerste verkennend overleg geweest tussen AgODi (agentschap voor Onderwijsdiensten) en VAPH met het oog op de afstemming van het hulpmiddelenbeleid. Bedoeling is om dit in 2013 verder op te nemen. Er werd een groeipad uitgetekend naar een decretale basis voor doventolken als speciale onderwijsleermiddelen. De besprekingen tussen de drie betrokken administraties (werk, welzijn en onderwijs) zijn lopend. Er werd systematisch gewerkt aan protocollering van de diagnostiek van CLB's, zowel bij vermoeden van hoogbegaafdheid, als bij vermoeden van zwakbegaafdheid en verstandelijke beperking.

De analyse met betrekking tot de invoering van een persoonlijk leerlingendossier is lopende.

De politieke onderhandelingen over de hervorming van het secundair onderwijs zijn aan de gang en zullen nog dit werkjaar uitmonden in een masterplan, dat zowel maatregelen op de korte als op de middellange en lange termijn bevat.

Het verhogen van ouderbetrokkenheid werd opgenomen in de beleidsprioriteiten voor het lokale integratiebeleid (binnen een algemene onderwijs-prioriteit). In de meeste overeenkomsten met lokale besturen komt deze prioriteit aan bod. In de nieuwe beheersovereenkomst Vlaamse overheid-ouderkoepels, die loopt van 01/01/2012 tot 31/12/2014, werden specifieke acties uitgewerkt om de ouderbetrokkenheid bij de doelgroepouder te verhogen.

In alle vaste communicatiekanalen binnen het onderwijs werd aandacht besteed aan kansarmoede. Op die manier werden leerkrachten, CLB en andere actoren geïnformeerd over armoede (zie ook VAPA). Het overleg tussen de Pedagogische begeleidingsdiensten en het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen werd gefaciliteerd. De meeste LOP's organiseerden acties m.b.t.

buurtgerichte opvoedings- en gezinsondersteuning aan huis van kwetsbare gezinnen met het oog op het verhogen en bestendigen van de kleuterparticipatie en ouderparticipatie (schoolopbouwwerk).

Het Vlaams Actieplan M(inderheden) O(ost-)E(uropa)(Roma)-migranten 2012 werd goedgekeurd. In centrumsteden waar de concentratie van Roma-populatie hoog is, werden buurtstewards aangesteld. Het beleidsdomein onderwijs en vorming is vertegenwoordigd in de MOE-Werkgroep. Er werd een projectoproep voor buurtstewards gelanceerd. Aan de centrumsteden Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Brussel) werd door de Vlaamse Regering een toelage toegekend voor projecten die van start gingen op 1 september 2012.

VAK OD 5.7 Het onderwijssysteem wordt verder aangepast om gelijkheid van kansen te versterken en ongelijkheid in prestaties te verkleinen

De politieke onderhandelingen over de hervorming van het secundair onderwijs zijn aan de gang en zullen nog dit werkjaar uitmonden in een masterplan, dat zowel maatregelen op de korte als op de middellange en lange termijn bevat (zie boven).

De werking van de examencommissie werd geëvalueerd en een reorganisatie- en implementatieplan werd opgemaakt. De hervormde examencommissie ging van start in oktober 2012.

Het decreet tot aanpassing van de eindtermen voor de opleiding algemene aanvullende vorming (AAV) werd goedgekeurd en de opleiding startte in september 2012. Er werd een garantie voor individuele trajectbegeleiding en een aanbod inzake AAV ingeschreven in het decreet volwassenenonderwijs.

Het hoger onderwijs werd verder vorm gegeven: de eerste erkende beroepskwalificaties waren in 2012 beschikbaar voor het ontwikkelen van opleidingsvoorstellen. Er wordt een nieuw kader uitgewerkt voor het aanmoedigingsfonds in het Hoger Onderwijs. Het uitwerken van concrete doelstellingen op het vlak van instroom, doorstroom en uitstroom van studenten uit ondervertegenwoordigde groepen liep vertraging op, net als de automatische toekenning van studiefinanciering.

De conceptnota "Samen Taalgrenzen verleggen" werd gepubliceerd. Het kwaliteitscharter over taalstimulerende activiteiten op school buiten de uren liep vertraging op.

De doelstellingen van het tweede onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers kunnen vanaf 1 september 2011 gerealiseerd worden via flexibilisering van de leertrajecten.

VAK OD 5.8 Er wordt verder gewerkt aan een coherente strategie om de oorzaken voor schooluitval aan te pakken

Het actieplan 'spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag op school' werd goedgekeurd en geïmplementeerd. Specifiek naar de oorzaken van spijbelgedrag en spijbelprofielen werd er inmiddels een nieuw wetenschappelijk onderzoek geïnitieerd (maart 2012).

Ook de hervorming van het secundair onderwijs en het decreet leerlingenbegeleiding moeten ertoe bijdragen dat de schooluitval verkleint: zie hoger. I.s.m. de Koning Boudewijnstichting liep de sensibiliseringscampagne 'Onderwijs, dagelijkse kost?' over kostenbeheersing voor secundaire scholen. In opvolging hiervan werd een website met aanbevelingen, ervaringen, getuigenissen, ideeën en tips gelanceerd.

VAK OD 5.9 De Vlaamse overheid besteedt extra aandacht aan kinderen van buitenlandse herkomst

De regelgeving op de onthaalbureaus werd opgenomen in het voorontwerp van kaderdecreet houdende de aanpassing van het inburgerings- en integratiedecreet.

Met middelen van het Europees Integratiefonds werd een projectoproep gelanceerd om de integratie van minderjarige nieuwkomers te verbeteren door grotere participatie aan vrijetijdsinitiatieven: zie VJP OD 7.1. Het geïntegreerd actieplan Integratie werd op 20 juli 2012 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Hierin werden ook acties opgenomen die specifiek betrekking hebben op kinderen en jongeren. Er werden 15 projecten geselecteerd in het kader van de projectoproep Managers van Diversiteit rond huwelijksmigratie.

VAK OD 5.10 De Vlaamse overheid draagt bij tot een structurele oplossing voor de knelpunten waarmee niet-begeleide buitenlandse minderjarigen te maken krijgen

Er werd een eerste voorbereidend overleg gehouden tussen de kabinetten van Vlaamse minister van onderwijs en de federale staatssecretaris van asiel en migratie als basis voor het (hernieuwd) overleg met de federale overheid over deze thematiek (zie VJP OD 7.1).

VAK OD 5.11 De Vlaamse overheid onderzoekt de problematiek met betrekking tot de toegang van dienstverlening voor mensen zonder wettig verblijf

Conform het integratiedecreet wil de Vlaamse overheid ten volle inzetten op de (ambulante) begeleiding van mensen zonder wettig verblijf.

VAK6 Gezondheid en welzijn

VAK OD 6.1 De Vlaamse overheid maakt werk van aangepaste sociale dienstverlening voor alle kinderen die er nood aan hebben. De psychiatrische begeleiding van jongeren die er nood aan hebben, wordt versterkt.

De capaciteit van de bijzondere jeugdzorg werd gevoelig verhoogd. Volgende bijkomende capaciteit werd inmiddels voorzien:

- Uitbreiding mobiele aanbod thuisbegeleiding (64) en BZW (64) een totaal van 128 plaatsen;
- Ombouwscenario's van 9 initiatiefnemers naar multifunctionele organisatievormen met een nettowinst aan thuisbegeleidingscapaciteit van 102 plaatsen.
- In totaal komen er dus vanaf begin 2012 230 begeleidingsplaatsen bij voor jongeren en hun gezinnen in hun context.

Het werkingsgebied van het Columbusproject werd uitgebreid naar de stedelijke context met de regio Gent in 2012 en werd verlengd. De evaluatie loopt gedurende het hele project.

Het zorgexperiment met de knelpunt dossiers van minderjarigen, nu de 'prioritair te behandelen hulpvragen' genoemd, werd geëvalueerd en bijgestuurd. Jaarlijks wordt 1.000.000 euro vrij gemaakt om voor jongeren met een bijzonder complexe hulpvraag of die nood hebben aan een combinatie van hulpaanbod en bijzondere expertise waarvoor er binnen het reguliere circuit geen oplossing bestaat, zorg in te vullen. Hierbij slaan verschillende sectoren na intensief overleg en middels het opstellen van een gezamenlijk handelingsplan, waarbij ook de jongere en zijn context actief betrokken worden, de handen in elkaar om een hulpverleningstraject op maat aan te bieden.

In 2010 werden de GES+ plaatsen voor jongeren met een combinatie van een mentale beperking en een emotionele - of gedragsstoornis, met 36 capaciteitseenheden uitgebreid, in 2011 volgde nog een bijkomende uitbreiding met 30 plaatsen exclusief voor uitstroom van jongeren uit de gemeenschapsinstellingen.

De gemeenschapsinstellingen moduleren hun aanbod om de homogeniteit in de leefgroepen te verhogen en de meest aangewezen zorg te kunnen verlenen. Zo kennen de gemeenschapsinstellingen de behandelunit, een begeleidingsmodule, maar werd ook de module time-out uitgebreid naar de campus Ruiselede en inhoudelijk vernieuwd.

De uitbreiding van het algemeen eerstelijns onthaal van jongeren werd gerealiseerd.

Sinds eind 2012 is rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning via nieuwe regelgeving veel ruimer mogelijk gemaakt voor kinderen en jongeren met (een vermoeden van) een handicap, en dit onder vorm van ambulante, mobiele hulp, outreach, dag- en nachtopvang. In 2013 wordt 20% van de bijkomende middelen gereserveerd voor deze vorm van uitbreiding, net zoals dit ook het geval was in 2012 en in 2011. (zie hierboven VJP O.D. 22.1)

In 2011 werden kinder- en jongerenteams van de Centra Geestelijke Gezondheidszorg uitgebreid. Het budget komt overeen met een uitbreiding van 15,5 VTE. Deze zijn verdeeld onder de 20 CGG in Vlaanderen. Ieder CGG heeft minimum 0,5VTE bijgekregen. Er is een nieuw uitvoeringsbesluit over de patiëntbijdragen in de Centra Geestelijke gezondheidszorg. Er is in het BVR een verminderingstarief voorzien voor minderjarigen die zonder medeweten van hun ouders/voogd en omwille van probleemsituaties die in verband staan met de relatie tot de ouders/voogd naar een CGG stappen.

In 2011 is er projectoproep gelanceerd voor projecten eerstelijnspsychologische functie. Er zijn 6 projecten geselecteerd (1 per provincie + Brussel). De projecten lopen van 1 december 2011 tot en met 30 november 2014. 6 projecten krijgen een budget van 195.000 euro voor drie jaar. In totaal heeft de Vlaamse Overheid dus 1.170.000€ vrijgemaakt voor deze projecten.

VAK OD 6.2 In de nieuwe decreten interlandelijke adoptie en pleegzorg wordt vertrokken vanuit de kinderrechten.

Op 20 januari 2012 werd het Vlaams het decreet houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen goedgekeurd. Instroom beheer aan het begin van de adoptieprocedure, versterking van de voorbereiding, vorming en nazorg, het optimaliseren van het maatschappelijk onderzoek en het inzagerecht in het adoptiedossier, zijn de voornaamste krachtlijnen uit het nieuwe decreet.

De bepalingen omtrent het inzagerecht treden in werking op 1 januari 2013.

In het voorjaar van 2012 werd een eerste consultatieronde bij de binnenlandse adoptiediensten afgerond ter voorbereiding van de geplande mini-Staten-Generaal, zodat samen met de belangrijkste stakeholders inzake binnenlandse adoptie beleidsaanbevelingen kunnen worden opgesteld. Die nadien Deze aanbevelingen worden afgetoetst met de federale overheid en dienen als aanzet voor het uitwerken van een decreet Binnenlandse Adoptie. Het thema binnenlandse adoptie wordt in 2013 bovendien mee geïntegreerd in het special needs beleid.

Het Vlaams Parlement heeft op 20 juni 2012 een intersectoraal decreet pleegzorg goedgekeurd met bijzondere aandacht voor het perspectief van het pleegkind binnen gans het pleegzorggebeuren. Het verhogen van de participatie van het pleegkind aan het beleid rond pleegzorg wordt nagestreefd via de oprichting van een partnerorganisatie waarin de stem van het pleegkind moet vertegenwoordigd worden. Verder wordt ook gekozen voor het opwaarderen van de positie van de pleegouder, schaalvergroting van diensten en het kiezen voor pleegzorg als eerste te overwegen hulpvorm in het geval van uithuisplaatsing. Dit wordt geconcretiseerd door een verantwoordingsplicht voor de jeugdrechter te vragen in het geval dat hij niet kiest voor pleegzorg. De jeugdrechter moet zich evenzeer verantwoorden wanneer broers en zussen niet kunnen samen geplaatst worden in een pleeggezin.

VAK OD 6.3 De bestrijding van het gebruik van drugs door adolescenten wordt aangehouden

De minister van Volksgezondheid lanceerde een oproep voor projecten Opvoedingsondersteuning rond tabak, alcohol en drugs en gezinnen. Vier projecten werden goedgekeurd en opgestart: de ontwikkeling van een portaalsite voor ouders met informatie en advies, de ontwikkeling van interactief trainingsmateriaal in het kader van opvoedingsondersteuning, campagnes gericht op zwangere vrouwen en hun partner en jonge ouders, en op kinderen van ouders met een alcohol of drugprobleem. Daarnaast is in 2011 ook een pilootproject opgestart in 3 regio's rond het beter bereiken van allochtone jongeren met drugpreventie.

Verder ondersteunt de Vlaamse Vereniging voor Alcohol- en Andere Drugproblemen de scholen in het werken aan een drugbeleid. Hiervoor wordt er op regelmatige tijdstippen ook educatief materiaal ontwikkeld die scholen kunnen gebruiken in het kader van hun drugbeleid. Zo werd in 2012 'Muziek, lachen, voetbal is mijn drug' gelanceerd. Het materiaal werd samen met jongeren ontwikkeld en wil aan jongeren vooral meegeven dat men zich ook zonder drugs kan amuseren.

In 2012 is De Sleutel gestart met een project om schoolteams een opleiding te geven in het gebruik van preventietechnieken die ze kunnen toepassen in de context van de school.

VAK OD 6.4 Er wordt verder ingezet op gezond bewegen en evenwichtiger eten bij kinderen en jongeren

De draaiboeken van Eetexpert voor de vroegdetectie en vroeginterventie van eet- en gewichtsproblemen (o.a. obesitas is hierin een gekende problematiek) voor huisartsen, diëtisten, CCG's en CLB's worden verder gepromoot en gebruikt. Het aanbod is verzekerd via de beheersovereenkomst 2012-2016 met Eetexpert.

Ook gezonde voedingsgewoonten (meer fruit, meer groenten, minder verzadigde vetten, minder suikers) moeten deel kunnen uitmaken van een voedingsbeleid op een gezonde school en bevorderd worden door het aannemen van gezonde voedingsgewoonten in de thuissituatie. In het kader van de campagnes voeding en beweging werden door het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid diverse

projecten voor jongeren gefinancierd. Zo loopt sinds het schooljaar 2009-2010 het project Tutti Frutti in de lagere scholen, het project van VIGEZ heeft tot doel om de uitbouw van een kwaliteitsvol voedings- en bewegingsbeleid in secundaire scholen te ondersteunen. Het project “De aanschuiftafel” focust op gezonde voedingsgewoonten en samen bewegen in het gezin. Verder liep er het “Weet en Eet gezond – project” dat de voedingsgewoonten bij kinderen uit het BuSO en jongeren die in de bijzondere jeugdzorg zitten, wil verbeteren. Dit project richt zich zowel naar het (school)beleid, de leerkracht/begeleider. Pilotproject voor methodiekontwikkeling (eind 2011-juni 2013).

VAK OD 6.5 Via informatie en sensibilisering wordt de tolerantie ten aanzien van spelen van kinderen en jongeren in de publieke ruimte verhoogd

In 2012 heeft het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een themadossier uitgewerkt rond het recht op spel en het recht op ruimte voor kinderen. Dit dossier werd naar aanleiding van de internationale dag van de kinderrechten (20 november) gepubliceerd op de website van het agentschap Jongerenwelzijn. Hieraan werden een aantal acties zoals lezingen en filmvertoningen gekoppeld ter sensibilisering van een breed publiek over het recht op ruimte en spel voor kinderen.

Bijlage : Kernindicatoren

Inleiding

Bij opmaak van het Vlaams Jeugdbeleidsplan werd beslist om bij de rapportage ook een aantal kernindicatoren mee te geven. Deze kernindicatoren moeten meer inzicht geven in de leefwereld van kinderen en jongeren op die domeinen waar doelstellingen geformuleerd werden. Ze bieden verdere informatie over hoe een aantal situaties met betrekking tot kinderen en jongeren evolueren en moeten dus eerder als omgevingsindicatoren gezien worden.

Het opmaken van effectindicatoren is voor de looptijd van een Jeugdbeleidsplan en de thema's die daarin worden opgenomen weinig relevant. Ten eerste zien we dat (maatschappelijke) veranderingen een zekere doorlooptijd hebben. Effecten van genomen beleid zullen niet altijd op korte termijn zichtbaar zijn. Ten tweede worden in het Vlaams Jeugdbeleidsplan heel wat doelstellingen geformuleerd over complexe thematieken. Zo zal de jeugdwerkloosheid niet enkel beïnvloed worden door het beleid met betrekking tot begeleiding en opvolging van jonge werklozen, maar ook door de economische conjunctuur, veranderingen in onderwijs, vragen van de arbeidsmarkt,... Op basis van cijfermateriaal uitspraken doen over het al dan niet slagen van bepaalde doelstellingen is dan ook vaak te kortzichtig. Ten derde zijn heel wat doelstellingen die in het plan zijn opgenomen niet eenvoudig meetbaar: begrippen als participatie, mediawijsheid, creativiteit,... hebben dikwijls geen eenduidige definitie, laat staan dat ze 'meetbaar' zijn en dat dit cijfer iets relevant kan vertellen. We hebben dan ook niet voor alle doelstellingen indicatoren opgenomen in dit rapport.

De indicatoren en bijhorende data die in dit rapport meegegeven worden zijn dus beperkt qua opzet. Daarnaast moeten we er rekening mee houden dat al het materiaal dat gepresenteerd wordt, gebaseerd is op bestaande databronnen: registratie, surveys. ... Van heel wat materiaal beschikken we slechts over een momentopname, of enkel over een 0-meting. Voor andere cijfers zal enkel op het einde van de beleidsperiode cijfermateriaal voorhanden zijn.

Dit alles resulteerde in onderstaande lijst van indicatoren:

1. Beleidsparticipatie jongeren	SD1
2. Gezondheid kinderen	SD5
3. Kindermishandeling	SD6
4. Pesten	SD6
5. Zelfmoord bij jongeren	SD6
6. Toegang tot gezondheidszorg	SD7, 8
7. Sociale participatie – diverse participatievormen	SD16, 21,23
8. Ongelijke participatie maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren	SD4, 7,16,21,23
9. Sociale participatie in de steden	SD4,7,9
10. Schoolse achterstand in het eerste leerjaar	SD7,8,10
11. Jeugdwerkloosheid in de steden	SD9
12. Kinderen in buitengewoon onderwijs	SD10
13. Ongekwalficeerde uitstroom	SD10
14. Gebruik EVC trajecten	SD13
15. Ervaringsbewijzen	SD13
16. Overdekte jeugdruimte in de wijk	SD17,18
17. Open jeugdruimte in de wijk	SD17,18,19
18. Speelruimte in de wijk	SD8,18,19
19. Vervoerswijze woon-schoolverkeer	SD19
20. Kinderen en jongeren in gebrekkige woonomgeving	SD20
21. Aantal kinderen in pleeggezin	SD22

Onlangs de hierboven beschreven beperkingen, kunnen deze kernindicatoren verder inzicht helpen verwerven in de leefwereld van kinderen en jongeren en bevatten ze vaak relevante links naar schatkisten vol data. Wie nog meer wil weten over kinderen en jongeren in Vlaanderen vindt via deze links nog heel wat meer materiaal:

Databanken en websites met data, cijfers en onderzoek over kinderen en jongeren in Vlaanderen

JOP - Databank van wetenschappelijk onderzoek kinderen en jongeren in Vlaanderen

Keki - Databank over instrumenten, Vlaams onderzoek (in ontwikkeling) en publicaties (in ontwikkeling) over kinderrechten

Vlaamse studiedienst

Lokale statistieken

Kind en Gezin

Welzijn, volksgezondheid en gezin – kenniscentrum

VDAB

Onderwijs

Kind en Samenleving

Kinderrechtencommissariaat

Kinderrechtencoalitie – databank

Cijferboek Jeugd, Cultuur, Sport

1. Beleidsparticipatie jongeren

SD VJP	SD 1 De Vlaamse overheid betreft actief en kwaliteitsvol kinderen en jongeren bij beleidsbeslissingen en stimuleert anderen om hetzelfde te doen.
Definitie indicator	1. Lid van een leerlingenraad, scholierenparlement, studentenraad, schoolraad... 2. Lid van een gemeentelijke, provinciale of nationale jeugdraad, (kinder)gemeenteraad, cultuurraad, sportraad 3. Lid van een oudercomité, oudervereniging,...
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	
Frequentie	5-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2008
Meetmethode	Survey
Bron	Roggemans L., Smits W., Spruyt B., Van Droogenbroeck F. (2013) Sociaal bekabeld of in vrije val: sociale participatie door kansengroepen in Vlaanderen. Onderzoeksrapport.
Meer informatie	www.jeugdonderzoekplatform.be Zie ook: Elchardus M., Herbots S. Jongeren en Democratisch burgerschap. Conventionele, alternatieve en aanvullende participatie in Vetteburg N., Deklerck J., Siongers J. (eds.) (2010) Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit JOP-monitor 2. Leuven: Acco, p181-211.

Nulmeting – 2008 – JOP- Beleidsparticipatie				
	Nooit gedaan	Ooit gedaan	Doe ik nu	n
Lid zijn van een leerlingenraad, scholierenparlement, studentenraad, schoolraad ...	68,1	28,2	3,7	2813
Geslacht				
Man	69,0	27,2	3,9	1208
Vrouw	67,5	29,0	3,6	1577
			$\chi^2=1,2$	
Leeftijd				
14-18	70,1	27,2	2,7	766
18-25	69,1	27,0	4,0	1138
25-30	65,2	30,6	4,2	881
			$\chi^2=7,2$	
Lid zijn van een gemeentelijke, provinciale of nationale jeugdraad, (kinder)gemeenteraad, cultuurraad, sportraad	85,0	10,6	4,4	2811
Geslacht				
Man	84,4	10,7	4,9	1205
Vrouw	85,5	10,6	3,9	1578
			$\chi^2=1,6$	
Leeftijd				
14-18	86,5	9,8	3,7	765
18-25	83,8	11,6	4,6	1138
25-30	85,2	10,1	4,7	880
			$\chi^2=3,3$	
Lid zijn van een oudercomité, oudervereniging,...	97,9	1,1 ^b	1,0 ^b	2804
Geslacht				
Man	97,8	1,2 ^b	1,0 ^b	1204
Vrouw	98,0	1,0 ^b	1,0 ^b	1572
			$\chi^2=0,3$	
Leeftijd				
14-18	98,2	1,0 ^b	0,8 ^b	764
18-25	98,1	0,9 ^b	1,0 ^b	1132
25-30	97,3	1,5 ^b	1,3 ^b	880
			$\chi^2=2,6$	

2. Gezondheid kinderen

SD VJP	SD 5 In de beleidskeuzes van de Vlaamse overheid wordt rekening gehouden met de effecten op de gezondheid van kinderen en jongeren van huidige en toekomstige generaties.
Definitie indicator	1. Ernstige gezondheidsproblemen sinds de geboorte Overzicht van door ouders gerapporteerde ernstige gezondheidsproblemen sinds de geboorte bij 6- en 12 jarige respondenten 2. Ziekenhuisopname, chirurgische ingreep of ongeval sinds de geboorte Overzicht van door ouders gerapporteerde ziekenhuisopnames, chirurgische ingrepen en ongevallen sinds de geboorte bij 6-en 12-jarige respondenten 3. Emotionele, gedrags- of ontwikkelingsstoornis aanwezig? Overzicht van door ouders gerapporteerde emotionele, gedrags- en ontwikkelingsstoornissen bij 6- en 12-jarigen.
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	/
Frequentie	Eenmalig: 2008
Laatst gewijzigd	2008
Meetmethode	Survey
Bron	Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, beleidsrelevant wetenschappelijk steunpunt in opdracht van Vlaamse Overheid Guérin C., Pieters C., Roelants M., Van Leeuwen K., Desoete A., Wiersema R., Hoppenbrouwers K., 2012. Sociaal-demografisch profiel en gezondheid van 6- en 12- jarige jongeren (cohorten JONG!) in Vlaanderen, SWVG-Rapport 27. http://steunpuntwvg.be/2007-2011/swvg/_docs/Publicaties/2012_18%20Rapport%2027_Gezondheid%20C-6_12j.pdf
Meer informatie	http://steunpuntwvg.be/over-swvg

Percentage	6-jarigen	12-jarigen
1. Ernstige gezondheidsproblemen sinds de geboorte – JA	17,7%	15,9%
Indien ja: welke?		
Luchtwegen	10,7%	9,5%
Hartaandoening	0,6%	1,3%
Spieren en bewegingsstelsel	0,7%	1,7%
Zenuwstelsel	0,9%	2,1%
Zintuigen	4,0%	3,0%
Andere ernstige en/of chronische aandoening	3,2%	3,0%
2. Ziekenhuisopname sinds de geboorte - JA	52,8%	51,9%
Chirurgische ingreep sinds de geboorte - JA	35,8%	37,0%
Ongeval sinds de geboorte - JA	17,5%	22,1%
3. Emotionele, gedrags- of ontwikkelingsstoornis aanwezig? - JA	10,1%	16,1%
Indien ja: welke?		
Leerstoornis (dyslexie, dyscalculie)	1,6%	7,3%
ADHD	1,9%	3,3%
Autisme of autismspectrumstoornis	1,9%	1,9%
Gedragsstoornis	1,3%	1,4%
Depressie	0,1%	1,2%
Motorische coördinatiestoornis	2,8%	1,1%
Angststoornis	0,5%	0,9%
Verstandelijke beperking, mentale handicap	0,9%	0,6%
Gilles de la Tourette	0,1%	0,4%
Andere	3,0%	3,2%
Meer info	Zie rapport	

3. Kindermishandeling

SD VJP	SD 6 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.
Definitie indicator	Prevalentie van kindermishandeling. Aantal meldingen van (vermoeden van) een concrete situatie van mishandeling bij vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) (een melding kan over meer dan 1 kind gaan).
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Sinds 2000
Frequentie	Cijfers jaarlijks beschikbaar.
Laatst gewijzigd	2011
Meetmethode	registratie
Bron	Kind en Gezin Bea Buysse, 2010. Het kind in Vlaanderen 2010, p164-169. Diederik Van Coppenolle, 2011. Het kind in Vlaanderen 2011, p 176 - 182
Meer informatie	Een melding bij VK kan gaan over een (vermoeden van) concrete situaties van kindermishandeling: seksueel geweld, fysieke mishandeling of verwaarlozing, emotionele mishandeling of verwaarlozing of grensoverschrijdend gedrag gepleegd door minderjarigen. Soms gaat het over een risicosituatie, soms over onduidelijke problematieken. Daarnaast zijn er ook contactopnames n.a.v. een vroegere mishandeling of verwaarlozing en contactopnames voor andere problemen dan kindermishandeling.

Aantal	Totaal
2010 Nulmeting	5 007
2012 Tussentijdse rapportage (cijfer 2011)	5 510
2014 Eindrapportage	
Meer info	2010: ‘In totaal werden er 6 629 meldingen gedaan bij VK.. Het aantal meldingen over (vermoeden van) concrete situaties is 75,5% (5 007); 15,6% gingen over een risicosituatie, 1% ging over verwerkingsproblematiek, 7,9% over andere problematieken. Dit komt overeen met 56,3 meldingen van concrete situaties per 10 000 kinderen. Hierbij waren 9 402 minderjarigen betrokken, waarvan 6 999 kinderen gemeld voor een (vermoeden van) concrete situatie van mishandeling of verwaarlozing’ (Buysse, 2010, p164) 2012: ‘In totaal werden er 7136 meldingen gedaan bij VK. 5 510 meldingen (76,9%) betroffen een (vermoeden van een) concrete situatie van mishandeling of verwaarlozing, 944 meldingen (13,2%) betroffen een risicosituatie, bij 709 meldingen (9,9%) ging het over een verwerkingsproblematiek. Dit komt overeen met 59,4 meldingen van concrete situaties per 10 000 kinderen. Hierbij waren 10 188 minderjarigen betrokken, waarvan 7814 kinderen gemelde voor een (vermoeden van) concrete situatie van mishandeling of verwaarlozing (Van Coppenolle, 2011, p176-178)

4. Pesten	
SD VJP	SD 6- Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.
Definitie indicator	Gepest worden op school, minstens 2 keer in de laatste maanden
Vergelijking ruimte	Europese landen
Vergelijking tijd	2002, 2006, 2010
Frequentie	Elke 4 jaar
Laatst gewijzigd	2010
Meetmethode	scholenbevraging
Bron	HBSC rapport 2010 - http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0003/163857/Social-determinants-of-health-and-well-being-among-young-people.pdf
Meer informatie	De HBSC (Health Behaviour in School-Aged Children) studie, wordt afgenomen in opdracht van WHO, waaraan UGent - vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde een bijdrage levert, in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap, Zorg en gezondheid. Het gaat om een onderzoek bij 11-, 13- en 15-jarigen, dat om de vier jaar herhaald wordt (2002,2006,2010). UGent neemt een bredere steekproef af dan strikt gevraagd door HBSC. De resultaten van deze bredere steekproef zijn te vinden op http://www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be/HBSC%202010%20algemeen%20studie.pdf. De vragenlijst werd afgenomen in 2009-2010 bij in totaal 4 180 Vlaamse jongeren, 1 501 11-, 1 453 13- en 1 226 15-jarigen. 2 094 meisjes en 2 086 jongens.

Percentage	Totaal	11-jarigen	13-jarigen	15-jarigen	EU
2010 Nulmeting (cijfers 2006)	9% V: 9% M: 9%	11% V:11% M:11%	9% V: 9% M: 9%	7% V:6% M:8%	?
2012 Tussentijdse rapportage (cijfers 2010)	11% V: 10% M: 12%	17% V:15% M:18%	9% V:7% M:10%	8% V:9% M:7%	11%
2014 Eindrapportage					
Meer info	De cijfers van 2012 zijn vergelijkbaar met deze van 2010. Op lange termijn is het dus niet mogelijk om op basis van deze cijfers te concluderen dat pesten is toegenomen.				

5. Zelfmoord bij jongeren

SD VJP	SD 6 Door een gecoördineerde aanpak nemen institutioneel geweld, kindermishandeling, pesten en zelfdoding af.
Definitie indicator	Aantal kinderen en jongeren (10-29 jaar), bij wie bij overlijden als doodsoorzaak 'opzettelijk zichzelf schade toebrengen' (X60-X84) werd vastgesteld.
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Cijfers laatste 10 jaar beschikbaar op site
Frequentie	jaarlijks
Laatst gewijzigd	2010
Meetmethode	registratie
Bron	Statistiek van de doodsoorzaken. Brussel: Agentschap Zorg en Gezondheid. Afd. Informatie en ondersteuning, beschikbaar op http://www.zorg-en-gezondheid.be/cijfers
Meer informatie	http://www.eenheidvoorzelfmoordonderzoek.be/

Aantal	Totaal	M	V	10-19	20-29
2010 Nulmeting (cijfer 2008)	144	106	38	31	113
2012 Tussentijdse rapportage (cijfer 2010)	153	119	34	26	127
2014 Eindrapportage					
Meer info					

6. Toegang tot gezondheidszorg

SD VJP	SD 7 Meer aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. SD 8 Maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar hebben meer ontwikkelingskansen
Definitie indicator	1. Toegang tot huisarts: aantal contacten per persoon in de laatste 12 maanden, verschillen naar opleiding en inkomen 2. Toegang tot specialist: aantal contacten per persoon in de laatste 12 maanden, verschillen naar opleiding en inkomen 3. Toegang tot tandarts: aantal contacten per persoon in de laatste 12 maanden, verschillen naar opleiding en inkomen 4. Toegang tot spoed (per 100 inwoners): aantal contacten per persoon in de laatste 12 maanden, verschillen naar opleiding en inkomen
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	1997 - 2001 - 2004 - 2008
Frequentie	4-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2008
Meetmethode	Survey
Bron	Gezondheidsenquête – Vlaamse selectie Charafeddine R, Demarest S, Drieskens S, Gisle L, Tafforeau J, Van der Heyden J Health Interview Survey Interactive Analysis Public Health and Surveillance, Scientific Institute of Public Health, Brussels, Belgium https://www.wiv-isp.be/epidemio/hisia/index.htm
Meer informatie	Voor de 15- jarigen werden de vragen beantwoord door een proxy uit het huishouden. De gepresenteerde resultaten zijn de gewogen percentages, de gewichten zijn terug te vinden op de websites. Onderwijsniveau is een proxy van de socio-economische status op gezinsniveau en wordt toegepast op alle leden. Het slaat op het hoogste bereikte onderwijsniveau in het huishouden. De vier niveaus zijn lager of geen onderwijs, lager middelbaar, hoger middelbaar, hoger onderwijs. Inkomen is gebaseerd op het totale beschikbare inkomen van het huishouden, gedeeld door een gewicht gebaseerd op de samenstelling van het gezin (1 voor gezinshoofd, 0,5 per bijkomende volwassene, 0,3 per bijkomend kind) De vijf niveaus zijn: minder dan 750 euro, 750-1000, 1000-1500, 1500-2500, meer dan 2500.

2010 Nulmeting (cijfers 2008)				
Aantal contacten	0-14 jarigen	N	15-24 jarigen	N
1. Toegang tot huisarts	2.5	473	3.0	376
Lager of geen onderwijs	1.0	23	5.4	28
Lager middelbaar	1.7	38	2.2	38
Hoger middelbaar	3.2	155	2.7	146
Hoger onderwijs	2.4	257	3.0	164

<750	3.7	32	3.4	55
750-1000	2.2	63	3.1	65
1000-1500	1.9	155	3.3	109
1500-2500	2.5	159	3.1	87
>2500	4.3	12	1.5	11
2. Toegang tot specialist	1.4	471	0.9	374
Lager of geen onderwijs	1.3	23	0.0	28
Lager middelbaar	0.5	38	0.5	38
Hoger middelbaar	1.3	155	1.0	147
Hoger onderwijs	1.6	255	1.1	161
<750	0.4	32	0.1	54
750-1000	1.1	62	0.2	65
1000-1500	1.1	155	1.4	109
1500-2500	1.5	159	1.2	88
>2500	4.7	12	0.4	10
3. Toegang tot tandarts	1.3	463	1.2	375
Lager of geen onderwijs	1.0	23	1.2	28
Lager middelbaar	1.2	37	0.5	38
Hoger middelbaar	1.1	156	1.1	146
Hoger onderwijs	1.5	247	1.3	163
<750	1.2	31	0.5	56
750-1000	0.9	62	0.8	65
1000-1500	0.9	152	1.2	106
1500-2500	1.6	155	2.0	87
>2500	1.5	12	0.6	10
4. Toegang tot spoed	15.3	476	10.5	381
Lager of geen onderwijs	24.5	22	0.0	28
Lager middelbaar	21.3	39	0.0	38
Hoger middelbaar	30.5	156	11.3	151
Hoger onderwijs	5.3	259	13.6	164
<750	20.3	32	0.0	56
750-1000	33.5	64	23.7	65
1000-1500	7.5	156	8.0	110
1500-2500	9.6	158	7.3	89
>2500	0.0	12	0.0	11

7. Sociale participatie – diverse participatievormen

SD VJP	SD 7 Meer aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. SD 16 Meer kinderen en jongeren integreren kunst en cultuur in hun dagelijks leven SD 21 De regelgeving is vereenvoudigd en de administratieve last verlaagd, waardoor kinderen en jongeren zich gemakkelijker kunnen verenigen SD 23 De maatschappelijke waardering voor engagementen van kinderen en jongeren stijgt.
Definitie indicator	Lidmaatschap van sportverenigingen, cultuurverenigingen, jeugdwerk, hobby verenigingen, belangen verenigingen, religieuze verenigingen en verenigingen over mensen en milieu.
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	
Frequentie	5-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2008
Meetmethode	Survey
Bron	Roggemans L., Smits W., Spruyt B., Van Droogenbroeck F. (2013) Sociaal bekabeld of in vrije val: sociale participatie door kansengroepen in Vlaanderen. Onderzoeksrapport.
Meer informatie	www.jeugdonderzoeksplatform.be Vettenburg N., Deklerck J., Siongers J. (EDs.) (2010) Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit JOP-monitor 2. Leuven: Acco

Nulmeting - JOP 2 -2008											
12 tot 14 jaar						14-18 jaar					
Vroeger											
Nu	lid	lid	Geen	lid	n	Actief	Passief	Geen	Actief	Passief	Geen
						lid	lid	lid	lid	lid	lid
					n						n
Sport											
	59,0	26,3	14,7	449	806	52,2	3,2	44,6	33,1	3,4	63,5
Cultuur											
Deeltijds Kunstonderwijs	23,4	21,4	55,2	449	837	14,5	0,9 ^b	84,6	4,0	0,6 ^b	95,4
Kunstbeoefening	24,3	17,8	58,0	445	837	18,1	1,2 ^b	80,6	8,6	1,2	90,2
Cursussen of Workshops	5,4	18,4	76,2	446	831	2,7	1,1 ^b	96,2	3,8	1,0	95,2
Jeugd											
Jeugdbeweging	27,6	31,1	41,3	450	833	21,0	0,9 ^b	78,1	9,6	2,3	88,2
Speelplein	7,8	48,7	43,5	446	832	5,6	2,3 ^b	92,1	2,3	1,3	96,4
Jeugdhuis	4,3 ^b	3,6 ^b	92,2	447	835	6,0	4,1	90,0	5,3	4,4	90,2
Allochtone verenigingen	4,0 ^b	5,2	90,8	446	834	3,6	0,6 ^b	95,8	4,9	1,5	93,6
Jeugdwereldvereniging											
Fuif organisatie	7,4	12,3	80,3	446	826	8,8	3,1	88,1	10,2	2,1	87,7
Uitwisselingsprogramma	0,2 ^b	1,1 ^b	98,6	444	833	1,0 ^b	0,1 ^b	98,9	1,1	0,4 ^b	98,5
Hobby											
Hobby verenigingen	19,5	15,4	65,2	442	831	9,6	0,7 ^b	89,6	6,6	1,6	91,8
Mens en milieu											
Derde wereld vereniging	2,9 ^b	10,1	87,0	446	837	2,8	2,8	94,4	1,8	4,9	93,4
Helpende vereniging	4,0 ^b	8,1	87,9	446	835	2,0 ^b	1,5 ^b	96,4	2,8	3,4	93,8
Milieu vereniging	6,0	7,8	86,2	448	836	1,7 ^b	4,6	93,7	1,0	5,4	93,6
Belangen											
Vakbond	1,1 ^b	0,2 ^b	98,7	447	825	0,5 ^b	1,1 ^b	98,5	4,8	13,3	81,9
Mutualiteit	20,4	6,5	73,2	447	814	15,1	30,4	54,5	14,0	43,5	42,5
Politiek	0,9 ^b	0,7 ^b	98,4	449	832	0,6 ^b	0,6 ^b	98,8	0,8 ^b	1,8	97,4
Religie											
Religieuze verenigingen	2,7 ^b	1,8 ^b	95,5	444	831	1,8 ^b	1,3 ^b	96,9	1,4	0,4 ^b	98,2

8. Ongelijke participatie maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren

SD VJP	SD 4 Mensen en organisaties die werken met kinderen en jongeren beschikken over sterkere competenties om om te gaan met de groeiende diversiteit bij de jeugd. SD 7 Meer aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. SD 16 Meer kinderen en jongeren integreren kunst en cultuur in hun dagelijks leven SD 21 De regelgeving is vereenvoudigd en de administratieve last verlaagd, waardoor kinderen en jongeren zich gemakkelijker kunnen verenigen SD 23 De maatschappelijke waardering voor engagementen van kinderen en jongeren stijgt.
Definitie indicator	1. Algemene participatie (minstens aan 1 participatievorm deelnemen) en verschillende dimensies van maatschappelijke kwetsbaarheid. 2. Algemene participatie naar aantal risicokenmerken (laaggeschoolde ouders, niet werkende ouders, financieel moeilijk rondkomen, TSO of BSO richting, allochtoon, moslim)
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	
Frequentie	5-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2008
Meetmethode	Survey
Bron	Roggemans L., Smits W., Spruyt B., Van Droogenbroeck F. (2013) Sociaal bekabeld of in vrije val: sociale participatie door kansengroepen in Vlaanderen. Onderzoeksrapport.
Meer informatie	Deze algemene cijfers zijn ook uitgesplitst per participatievorm (sport, cultuur, jeugd, hobby, mens en milieu, belangen, religie) en raadpleegbaar in het rapport. www.jeugdonderzoeksplatform.be Vettenburg N., Deklerck J., Siongers J. (EDs.) (2010) Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit JOP-monitor 2. Leuven: Acco

Percentage		Nulmeting – 2008 – JOP - Algemene Participatie			
		JOP 2			
		Actief lid	Passief lid	Geen lid	n
Totaal		60,2	19,8	20,0	3136
Geslacht					
	M	63,2	18,0	36,8	1587
	V	57,2	21,6	21,2	1548
				$\chi^2=12,1$	**
Leeftijd					
	12-14 ^a	81,9	/	18,1	453
	14-18	71,0	9,6	19,3	844
	18-25	59,9	20,9	19,2	1431
	25-30	50,3	27,8	21,8	861
				$\chi^2=106,1$	***
Opleiding ouders					
	Laag	52,9	21,7	25,5	1392
	1 ouder hoog	65,0	20,8	14,2	622
	Beide hoog	72,6	16,6	10,8	811
				$\chi^2=108,4$	***
Werk ouders					
	Beide werkloos	46,1	25,1	28,7	372
	1 werkend	56,6	22,2	21,2	863
	Beide werkend	65,1	17,7	17,2	1850
				$\chi^2=55,7$	***
Inkomen					
	(zeer) moeilijk	42,5	23,4	34,2	262
	Tussen beide	57,3	22,6	20,2	1405
	(zeer) gemakkelijk	67,4	16,7	15,9	1336
				$\chi^2=78,0$	***
Onderwijsvorm					
	A-stroom				
	B-stroom				
	Aso	68,6	19,2	12,2	1462
	Tso	60,2	20,4	19,4	898
	Bso	42,6	21,0	36,3	634
				$\chi^2=181,3$	***
Opleiding					
	Geen secundair	37,3	27,9	34,9	140
	Secundair	59,6	22,9	17,5	1342
	Hogeschool	57,5	28,9	13,6	325
	Universiteit	58,2	28,9	12,8	147
				$\chi^2=45,3$	***
Autochtoon					
	Allochtoon	46,3	19,2	34,4	379
	Autochtoon	62,5	19,9	17,6	2687
				$\chi^2=61,2$	***

Religie				
Christen	63,5	19,5	17,0	1631
Moslim	33,4	19,7	46,9	112
Vrijzinnig + Ongelovig	59,7	20,5	19,7	959
Onverschillig	53,6	21,8	24,6	261
Rest	60,3	14,8	24,9	139
			$\chi^2=73,5$	***
Intact gezin				
Woont bij beide ouders	66,4	17,0	16,6	1685
Woont niet bij beide ouders	53,1	23,1	23,8	1430
			$\chi^2=57,1$	***
Gezondheid				
(helemaal) niet tevreden	49,5	26,5	24,0	146
Tussen beide	53,7	19,9	26,4	537
(heel) tevreden	62,2	19,5	18,3	2407
			$\chi^2=28,1$	***

Percentage		Algemene Participatie			
		JOP 2			
		Actief lid	Passief lid	Geen lid	n
0	risicokenmerken	77,1	16,0	6,9	682
1		66,1	19,5	14,4	770
2		53,8	24,1	22,1	580
3	of meer	43,7	24,6	31,7	499
risicokenmerken				$\chi^2=187,6$	***

9. Sociale participatie in de steden	
SD VJP	SD 4 Mensen en organisaties die werken met kinderen en jongeren beschikken over sterkere competenties om om te gaan met de groeiende diversiteit bij de jeugd. SD 7 Meer aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. SD 9 Steden zijn kindvriendelijker: ze bieden kinderen en jongeren meer ontwikkelingskansen.
Definitie indicator	1. Algemene participatie (minstens aan 1 participatievorm deelnemen) en verschillende dimensies van maatschappelijke kwetsbaarheid in Brussel, Gent en Antwerpen 2. Algemene participatie naar aantal risicokenmerken (laaggeschoolde ouders, niet werkende ouders, financieel moeilijk rondkomen, TSO of BSO richting, allochtoon, moslim) in Brussel, Gent en Antwerpen
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	
Frequentie	5-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2010 (Brussel), (2012) Gent/Antwerpen
Meetmethode	Survey
Bron	Roggemans L., Smits W., Spruyt B., Van Droogenbroeck F. (2013) Sociaal bekabeld of in vrije val: sociale participatie door kansengroepen in Vlaanderen. Onderzoeksrapport.
Meer informatie	Deze algemene cijfers zijn ook uitgesplitst per participatievorm (sport, cultuur, jeugd, hobby, mens en milieu, belangen, religie) en raadpleegbaar in het rapport. www.jeugdonderzoeksplatform.be Vettenburg N., Elchardus M. & Put J. (2011) Jong in Brussel. Bevindingen uit de JOP-monitor Brussel. Leuven: Acco. Xx (2013) Jong in Gent en Antwerpen. Bevindingen uit de JOP-monitor Gent/Antwerpen. Leuven: Acco.

Percentage		Nulmeting – 2010/2012 – JOP - Algemene Participatie							
		JOP BXL				JOP A-G			
		Actief	Passief	Geen		Actief	Passief	Geen	
		lid	lid	lid	n	lid	lid	lid	n
Totaal		52,0	12,3	35,7	1489	50,3	8,6	41,1	3745
Geslacht									
	M	60,7	10,9	28,4	675	61,5	8,2	30,3	1651
	V	44,5	13,4	42,1	798	41,5	8,9	49,6	2073
				$\chi^2=39,1$	***			$\chi^2=156,4$	***
Leeftijd									
	12-14 ^a	52,2	14,0	33,7	572	50,4	8,7	40,9	942
	14-18	51,9	11,2	37,0	917	50,3	8,6	41,1	2803
	18-25			$\chi^2=3,4$				$\chi^2=0,0$	
	25-30								
Opleiding ouders									
	Laag	38,8	14,3	46,9	416	29,8	4,8	65,5	965
	1 ouder hoog	58,3	4,8 ^b	36,9	265	34,7	5,5	59,8	493
	Beide hoog	67,9	9,7	22,4	343	49,2	5,6	45,2	931
				$\chi^2=75,7$	***			$\chi^2=165,3$	***
Werk ouders									
	Beide werkloos	36,9	15,1 ^b	48,0	101	33,7	14,2	52,2	223
	1 werkend	47,9	11,8	40,2	370	42,7	8,1	49,2	807
	Beide werkend	63,7	8,1	28,2	648	58,0	7,8	34,1	2103
				$\chi^2=40,1$	***			$\chi^2=95,9$	***
Inkomen									
	(zeer) moeilijk	30,4	14,3 ^b	55,3	68	36,4	10,7 ^b	52,8	131
	Tussen beide	47,5	16,0	36,6	582	44,6	8,8	46,6	1144
	(zeer) gemakkelijk	58,0	9,0	33,0	767	53,9	8,2	37,8	2392
				$\chi^2=36,4$	***			$\chi^2=38,5$	***
Onderwijsvorm									
	A-stroom	56,1	13,5	30,4	410	55,0	7,2	37,9	678
	B-stroom	42,4	15,4	42,3	162	38,5	12,3	49,3	245
	Aso	58,0	10,5	31,5	644	60,3	9,4	30,3	1184
	Tso	41,7	10,9 ^b	47,4	170	51,2	6,6	42,2	656
	Bso	30,4	15,9 ^b	53,6	104	35,3	9,3	55,3	830
				$\chi^2=50,2$	***			$\chi^2=160,5$	***
Opleiding									
	Geen secundair								
	Secundair								
	Hogeschool								
	Universiteit								
Autochtoon									
	Allochtoon	44,8	13,4	41,8	985	40,0	10,0	50,0	1831
	Autochtoon	67,4	9,7	22,9	429	60,7	7,2	32,1	1861

				$\chi^2=62,6$	***	$\chi^2=158,5$				***
Religie										
Christen	59,4	10,1	30,5	378	57,2	9,2	33,6	1200		
Moslim	40,7	13,9	45,3	610	37,3	9,2	53,6	1077		
Vrijzinnig + Ongelovig	63,3	10,7	26,0	333	54,9	7,5	37,7	923		
Onverschillig	64,8	11,0 ^b	24,2 ^b	59	52,6	6,5 ^b	41,0	158		
Rest	49,0	16,1 ^b	34,9	58	54,8	7,4 ^b	37,8	150		
				$\chi^2=62,7$	***	$\chi^2=115,4$				***
Intact gezin										
Woont bij beide ouders	51,7	11,6	36,7	1039	53,0	8,1	38,9	2494		
Woont niet bij beide ouders	53,0	13,6	33,5	425	45,2	9,7	45,0	1237		
				$\chi^2=2,1$		$\chi^2=19,7$				***
Gezondheid										
(helemaal) niet tevreden	45,2	22,0 ^b	32,8	75	32,3	9,7	57,9	221		
Tussen beide	49,1	15,4	35,5	205	40,9	13,6	45,4	605		
(heel) tevreden	53,4	10,8	35,8	1152	53,8	7,4	38,7	2881		
				$\chi^2=10,3$	*	$\chi^2=91,9$				***

Percentage		Algemene Participatie			
		JOP Brussel			
		Actief lid	Passief lid	Geen lid	n
0 risicokenmerken		82,4	3,5	14,1	142
1		60,0	8,0	32,0	200
2		47,6	12,4	40,0	210
3 of meer		40,5	11,7	47,7	111
risicokenmerken				$\chi^2=58,7$	***
		JOP Antwerpen-Gent			
		Actief lid	Passief lid	Geen lid	n
0 risicokenmerken		77,2	7,2	15,6	682
1		58,1	8,3	33,6	770
2		43,7	10,9	45,4	580
3 of meer		35,3	9,1	55,6	499
risicokenmerken				$\chi^2=216,2$	***

10. Schoolse achterstand in het eerste leerjaar.

SD VJP	SD 7 Meer aanbod in vrije tijd, onderwijs en welzijn is aangepast aan de noden van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. SD 8 Maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar hebben meer ontwikkelingskansen. SD 10 Kinderen en jongeren groeien op in meer leeromgevingen die kwaliteitsvol, divers en inclusief zijn.
Definitie indicator	Schoolse vertraging of schoolse achterstand : - is het aantal leerjaren vertraging dat een leerling oploopt ten aanzien van het leerjaar waarin hij zich zou bevinden als hij normaal zou vorderen; - is niet noodzakelijk een gevolg van zittenblijven, maar kan ook veroorzaakt worden door een verlate instap in het lager onderwijs; - geeft een beeld over hoeveel achterstand een leerling in zijn totale schoolloopbaan heeft opgelopen. In deze tabel wordt schoolse vertraging berekend op basis van een vergelijking tussen het leerjaar waarin de leerling is ingeschreven en het leerjaar waarin de leerling op grond van zijn geboortjaar en bij normale studievordering ingeschreven zou moeten zijn. We kijken hier naar leerlingen in het eerste leerjaar.
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Cijfers laatste schooljaren beschikbaar op website
Frequentie	Elk schooljaar
Laatst gewijzigd	Schooljaar 2010-2011
Meetmethode	Registratie onderwijs
Bron	http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken/2010-2011/statistisch_jaarboek_pdfs/6_91_98.pdf http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken/2009-2010.htm
Meer informatie	

Aantal Percentages	Totaal	M	V	Belgische nationaliteit	Andere nationaliteit
2010 Nulmeting (schooljaar 2209-2010)	8176 12,32% van alle leerlingen in het eerste leerjaar	4555 13,54% van alle meisjes	3621 11,06% van alle jongens	6682 10,84% van alle leerlingen met Belgische nationaliteit	1494 31,70% van alle leerlingen met andere nationaliteit
2012 Tussentijdse rapportage (schooljaar 2010-2011)	8337 12,12% van alle leerlingen in het eerste leerjaar	4593 13,19% van alle meisjes	3744 11,02% van alle jongens	6637 10,41% van alle leerlingen met Belgische nationaliteit	1700 33,50% van alle leerlingen met andere nationaliteit
2014 Eindrapportage					
Meer info					

11. Jeugdwerkloosheid in de steden	
SD VJP	SD 9 Steden zijn kindvriendelijker, ze bieden kinderen en jongeren meer ontwikkelingskansen.
Definitie indicator	Aantal niet werkende werkzoekenden onder 25 jaar in de centrumsteden en Brussel. Met niet-werkende werkzoekenden bedoelt men werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, jongeren in beroepsinschakeltijd, vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en een restgroep verplicht ingeschreven werkzoekenden (o.a. jongeren in deeltijds onderwijs, leefloon, personen met handicap,...). Het gaat telkens over het aantal registraties op het einde van de maand. Meer details over deze definitie: arvastat.vdab.be/arvastat/admin/help/nwwz.htm
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Cijfers laatste 10 jaar beschikbaar op site
Frequentie	maandelijks
Laatst gewijzigd	Oktober 2012
Meetmethode	Registratie VDAB en Actiris
Bron	Vlaanderen: Arvastat, VDAB, www.vdab.be/trends Brussel: Actiris, statistische maandverslagen. www.actiris.be
Meer informatie	

Aantal	Totaal	M	V	Vlaanderen (13 centrumsteden)	Brussel
2010 Nulmeting (cijfer oktober 2010)	32 943	17 560	15 383	16 176	16 767
2012 Tussentijdse rapportage (cijfer oktober 2012)	33 428	18 129	15 299	17 753	15 675
2014 Eindrapportage					
Meer info	Algemene trends over jeugdwerkloosheid http://www.vdab.be/trends/kik/doc/KiK_jongeren_201104.pdf				

12. Kinderen in buitengewoon onderwijs	
SD VJP	SD 10 Kinderen en jongeren groeien op in meer leeromgevingen die kwaliteitsvol, divers en inclusief zijn.
Definitie indicator	Aantal kinderen in het buitengewoon kleuter-, lager- en secundair onderwijs. Percentage van de totale schoolbevolking
Vergelijking ruimte	
Vergelijking tijd	Cijfers laatste 10 jaar beschikbaar op site
Frequentie	jaarlijks
Laatst gewijzigd	Schooljaar 2011-2012
Meetmethode	Registratie Onderwijs
Bron	Vlaams onderwijs in cijfers – 2011-2012. http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken/2011-2012/VONC_2011-2012/VONC_2012_NL_Integraal_v9.pdf
Meer informatie	

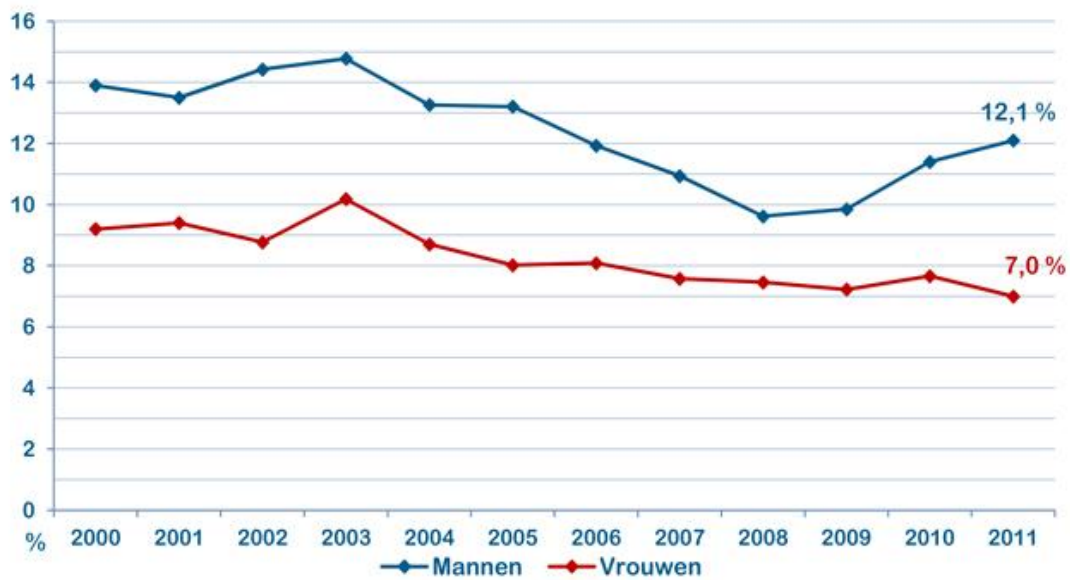
Aantal Percentage	Totaal	kleuter	lager	secundair	
2010 Nulmeting (cijfer schooljaar 2009-2010)	48 682 4,39% van de totale schoolpopulatie	1 962 0,78% van de kleuterpopulatie	27 705 6,80% van de lagere school populatie	19 015 4,24% van de secundaire schoolpopulatie	
2012 Tussentijdse rapportage (cijfer schooljaar 2011-2012)	50 387 4,50% van de totale schoolpopulatie	1 986 0,75% van de kleuterpopulatie	28 566 6,88% van de lagere school populatie	19 835 4,50% van de secundaire schoolpopulatie	
2014 Eindrapportage					
Meer info					

13. Ongekwalificeerde uitstroom

SD VJP	SD 10 Kinderen en jongeren groeien op in meer leeromgevingen die kwaliteitsvol, divers en inclusief zijn.
Definitie indicator	De ongekwalificeerde uitstroom staat voor het aandeel jongeren (18-24 jaar) dat ten hoogste een diploma van het lager secundair onderwijs behaald heeft en niet deelgenomen heeft aan een opleiding tijdens de referentieperiode van vier weken.
Vergelijking ruimte	Vergelijking EU
Vergelijking tijd	Cijfers beschikbaar vanaf 1999
Frequentie	jaarlijks
Laatst gewijzigd	
Meetmethode	Registratie
Bron	Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek - EAK, Eurostat LFS (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE) http://www.werk.be/cijfers/lerende-vlaming/vroegtijdige-schoolverlaters
Meer informatie	

Percentage	Totaal	M	V	EU 27
2010 Nulmeting (cijfer 2009)	8,6%	9,9%	7,2%	14,4%
2012 Tussentijdse rapportage (cijfer 2011)	9,6%	12,1%	7,0%	13,5%
2014 Eindrapportage				
Meer info				

Vroegtijdige schoolverlaters naar geslacht in het Vlaams Gewest

14. Gebruik EVC trajecten

SD VJP	SD 13 Alle jongeren krijgen kansen om in de vrije tijd competenties te ontwikkelen, te herkennen en/of te laten erkennen.
Definitie indicator	Jongeren (0-30 jaar) die een competentieprofiel hebben opgemaakt op ofwel OSCAR ofwel C-stick, beide portfoliosystemen gericht op het erkennen van competenties verworven in de vrije tijd. Voor Oscar is een gebruiker: Het aantal gebruikers is het aantal mensen dat een gebruikersaccount heeft aangemaakt (dus zich geregistreerd heeft op oscaronline.be als nieuwe gebruiker). Onafhankelijk of ze effectief hun digitaal portfolio hebben of niet en onafhankelijk of ze competentiedocumenten gekregen hebben of niet. Voor C-stick is een gebruiker: voor wie een account werd aangemaakt
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	/
Frequentie	
Laatst gewijzigd	December 2012
Meetmethode	Registratie
Bron	Oscar: Ambrassade (Nele Annaert), 04.12.2012 C-stick: JES (Jeroen Bels), 30.11.2012
Meer informatie	Er bestaan nog andere portfoliosystemen, o.a. internationaal. Het is onmogelijk om een totaal overzicht te geven van wat bestaat en hoeveel gebruikers deze hebben. Bij veel organisaties worden er zeer veel competentietrajecten doorlopen zonder gebruik te maken van attesten/portfolio's. De aandacht voor EVC en het registreren ervan neemt wel toe. Met betrekking tot Oscar: De erfgoedsector (via Faro), de amateurkunstensector (via Forum voor Amateurkunsten), leerlingenraden (via VSK) en jeugddiensten (via VVJ) zijn voorlopig nog in testfase, vooral in de jeugdsector en het sociaal-cultureel werk wordt al meer gebruik gemaakt van Oscar. Met betrekking tot C-stick: In mei 2011 stapte JeS van de fysieke stick naar een online versie over. Deze accounts werden dan nog altijd door een begeleider aangemaakt. In de laatste drie maanden wordt de C-Stick volledig vrij aangeboden. Men ziet in de cijfers geen spectaculaire veranderingen. Dat is ook niet echt de bedoeling en op zo'n een korte periode ook niet mogelijk.

Aantal	Gebruikers
2010 0-meting	Oscar: geen cijfers beschikbaar C-stick: 1 281 accounts op 26.11.2009, 2 964 accounts op 28.04.2011
2012 Tussentijdse rapportage	Oscar: 1 367 gebruikers sinds 1.1.2009 C-stick (aantal accounts) 4 670
2014 Eindrapportage	
Meer info	Bijkomende relevante informatie over Oscar: Sinds 1 januari 2009 zijn er 23 jeugdwerkorganisaties, 2 sociaal-cultureel volwassenenwerk, 2 organisaties uit cultureel erfgoed, 2 uit de amateurkunsten, 1 leerlingenraad en 1 gemeentelijke jeugddienst die competentiedocumenten uitreiken, samen goed voor meer dan 11000 competentiedocumenten (niet enkel voor jongeren)

15. Ervaringsbewijzen

SD VJP	SD 13 Alle jongeren krijgen kansen om in de vrije tijd competenties te ontwikkelen, te herkennen en/of te laten erkennen.
Definitie indicator	Aantal ervaringsbewijzen (momenteel voor 29 beroepen) dat er zijn uitgereikt aan jongeren tot 30 jaar sinds opstart eind 2006
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	/
Frequentie	Jaarlijks
Laatst gewijzigd	Eind november 2012
Meetmethode	Registratie
Bron	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale economie
Meer informatie	http://www.werk.be/sites/default/files/jaarrapport%20EB%202010%20DEF.pdf

Aantal	Totaal	M	V	
2012 Tussentijdse rapportage	1 247	711	535	
2014 Eindrapportage				
Meer info				

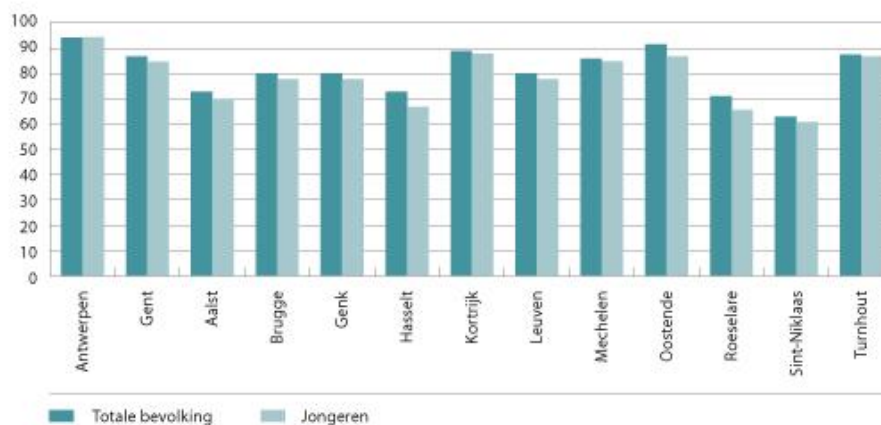
16. Overdekte jeugdruimte in de wijk	
SD VJP	SD 18 Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen. SD 17 Jeugdcultuur krijgt meer ruimte en ondersteuning
Definitie indicator	Aandeel (%) inwoners (totale bevolking) en jongeren (12-18 jaar) dat binnen 1000m loopafstand van een overdekte jeugdruimte woont. Overdekte jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke locaties waar de jeugd een onderdak heeft, zoals jeugdcentrum, jeugdhuis, jeugdclub en jeugdlokaal, dus alle vormen van overdekte ruimtes voor jeugdactiviteiten en – initiatieven, jeugdverenigingen, plekken van samenkomst, ongeacht de eigenaar van de infrastructuur. Bibliotheken, voetbalstadions, cafés, overdekte sportterreinen, etc. worden niet beschouwd als overdekte jeugdruimte. Het aandeel inwoners is het aantal inwoners dat woont binnen 1000m loopafstand van overdekte jeugdruimte op het totaal aantal inwoners. Het aandeel jongeren is het aantal 12-18 jarigen dat woont binnen 1000m loopafstand van jeugdruimte op het totaal aantal 12-18 jarigen.
Vergelijking ruimte	Enkel beschikbaar voor centrumsteden
Vergelijking tijd	/
Frequentie	3-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2011
Meetmethode	Survey
Bron	hhttp://www.thuisindestad.be/OVERDEKTE-JEUGDRUIMTE-IN-DE-WIJK.html Stadsmonitor 2011, Agentschap Binnenlands bestuur via een samenwerking tussen het team stedenbeleid en de Studiedienst Vlaamse Regering.
Meer informatie	www.thuisindestad.be

Overdekte jeugdruimte in de wijk, in 2011, in absoluut aantal en %.

	Totale bevolking		Jongeren (12-18 jaar)	
	2011		2011	
	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%
Antwerpen	463.580	94,2	33.433	94,4
Gent	214.737	87,0	14.219	84,6
Aalst	59.125	72,5	4.030	70,0
Brugge	95.503	79,8	6.884	77,9
Genk	52.163	80,3	4.399	78,0
Hasselt	54.290	73,0	3.201	66,5
Kortrijk	66.342	89,1	5.461	88,1
Leuven	77.656	79,8	4.612	78,0
Mechelen	73.758	85,6	5.711	85,0
Oostende	62.960	91,0	3.914	87,0
Roeselare	41.523	71,1	2.519	65,2
Sint-Niklaas	45.765	63,0	3.391	61,1
Turnhout	36.139	87,4	2.484	86,7

Bron: GIS-diensten steden.

Overdekte jeugdruimte in de wijk, in 2011, in %.

Bron: GIS-diensten steden.

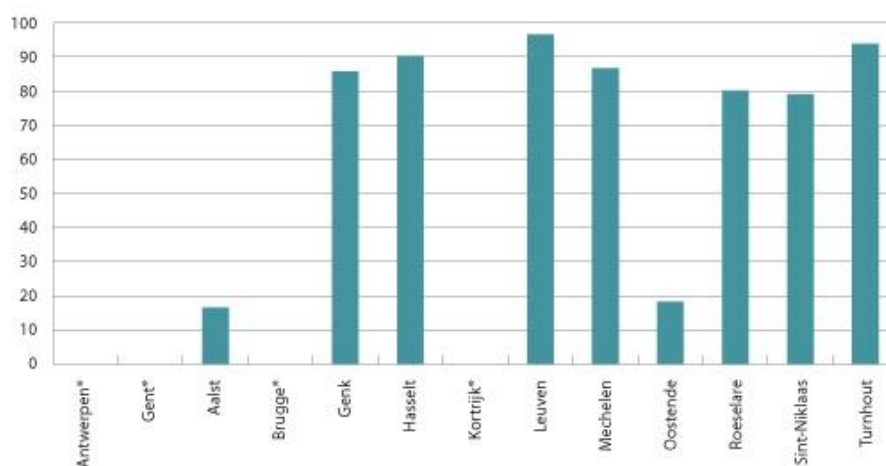
17. Open jeugdruimte in de wijk	
SD VJP	SD 18 Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen. SD 17 Jeugdcultuur krijgt meer ruimte en ondersteuning SD 19 Kinderen en jongeren zijn een vanzelfsprekende actor in de publieke ruimte.
Definitie indicator	Aandeel (%) jongeren (12-18 jarigen) dat woont binnen 1000m loopafstand van open jeugdruimte. Open jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke open ruimtes met jeugd-, sport-, of recreatiefaciliteiten voor jongeren (sport- en recreatiefaciliteiten op buurtgroen, speelruimte, open terrein aan jeugdinfrastructuur, skateterrein, ed.). Exclusieve terreinen voor sport behoren niet tot de indicator.
Vergelijking ruimte	Enkel beschikbaar voor centrumsteden – niet voor Gent en Antwerpen
Vergelijking tijd	/
Frequentie	3-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2011
Meetmethode	Survey
Bron	http://www.thuisindestad.be/Open-jeugdruimte-in-de-wijk.html Stadsmonitor 2011, Agentschap Binnenlands bestuur via een samenwerking tussen het team stedenbeleid en de Studiedienst Vlaamse Regering.
Meer informatie	www.thuisindestad.be

Open jeugdruimte in de wijk, in 2011, in absoluut aantal en %.

	2011	
	Absoluut aantal	%
Antwerpen	n.b.	n.b.
Gent	n.b.	n.b.
Aalst	963	16,5
Brugge	n.b.	n.b.
Genk	4.835	85,8
Hasselt	4.357	90,5
Kortrijk	n.b.	n.b.
Leuven	5.706	96,5
Mechelen	5.855	87,1
Oostende	786	18,0
Roeselare	3.096	80,2
Sint-Niklaas	57.153	79,0
Turnhout	2.706	94,0

Bron: GIS-diensten steden.

Open jeugdruimte in de wijk, in 2011, in %.

(*) Niet beschikbaar.

Bron: GIS-diensten steden.

18. Speelruimte in de wijk	
SD VJP	SD 18 Er is meer kwaliteitsvolle, specifieke ruimte afgestemd op de noden van kinderen, jongeren en hun verenigingen. SD 8 De ontwikkelingskansen van maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar zijn verhoogd SD 19 Kinderen en jongeren zijn een vanzelfsprekende actor in de publieke ruimte.
Definitie indicator	Aandeel (%) inwoners (totale bevolking) en kinderen (0-11 jaar) dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte. Speelruimte staat voor alle publieke toegankelijke open ruimtes die door de stad worden onderhouden en waar een speel- of sporttoestel is opgesteld. Het aandeel inwoners is het aantal inwoners dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte op het totaal aantal inwoners. Het aandeel kinderen is het aantal 0-11 jarigen dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte op het totaal aantal 0-11 jarigen.
Vergelijking ruimte	Enkel beschikbaar voor centrumsteden
Vergelijking tijd	Sinds 2004
Frequentie	3-jaarlijks
Laatst gewijzigd	2011
Meetmethode	Survey
Bron	http://www.thuisindestad.be/SPEELRUIMTE-IN-DE-WIJK_8.html Stadsmonitor 2011, Agentschap Binnenlands bestuur via een samenwerking tussen het team stedenbeleid en de Studiedienst Vlaamse Regering.
Meer informatie	www.thuisindestad.be

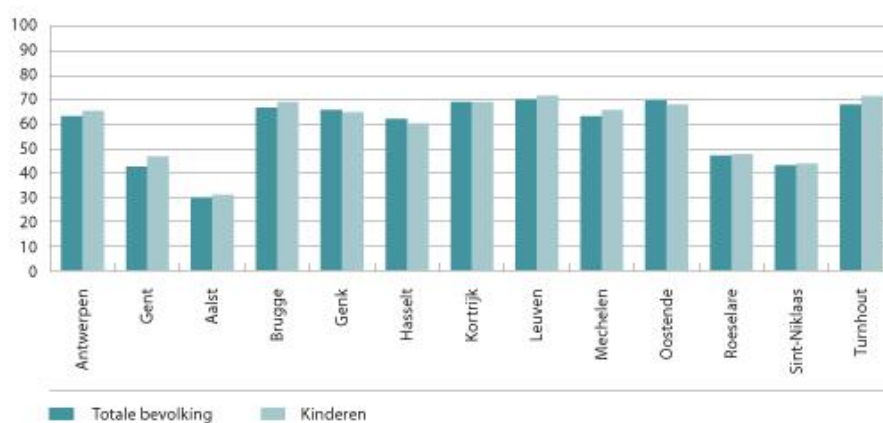
Speelruimte in de wijk, in 2004, 2006, 2008 en 2011, in absoluut aantal en %.

	Totale bevolking								Kinderen (0-11 jaar)	
	2004*		2006*		2008*		2011		2011	
	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%
Antwerpen	220.590	48,4	247.781	53,7	282.790	60,0	312.763	63,6	47.905	65,2
Gent	92.465	40,0	101.435	44,0	103.575	44,0	104.987	42,5	14.652	46,8
Aalst	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	24.532	30,0	3.234	31,0
Brugge	59.083	50,5	76.253	64,8	69.441	59,1	78.358	66,9	12.958	68,8
Genk	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	39.346	61,6	42.759	65,8	5.703	65,2
Hasselt	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	45.872	62,0	4.652	60,5
Kortrijk	35.774	48,5	37.735	51,4	38.524	53,1	51.403	69,0	6.852	69,4
Leuven	55.379	61,0	59.368	64,8	63.212	68,0	68.614	70,5	8.471	71,7
Mechelen	n.b.	n.b.	38.957	50,9	41.136	51,1	54.586	63,4	8.096	66,0
Oostende	42.262	61,0	48.645	70,0	46.056	67,0	48.685	70,0	4.479	68,0
Roeselare	n.b.	n.b.	22.539	40,4	n.b.	n.b.	27.547	47,1	3.370	47,6
Sint-Niklaas	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	28.991	41,2	31.399	43,2	4.096	43,6
Turnhout	22.340	58,1	26.695	66,4	26.792	66,4	28.255	68,3	3.312	71,4

(*) Vergelijking in de tijd is moeilijk door evoluties in de nauwkeurigheid van de koppeling op adresniveau, de speelruimte, de bevolking en de telmethode.

Bron: GIS-diensten steden.

Speelruimte in de wijk, in 2011, in %.

Bron: GIS-diensten steden.

19. Vervoerswijze woon-schoolverkeer

SD VJP	SD 19 Kinderen en jongeren zijn een vanzelfsprekende actor in de publieke ruimte.
Definitie indicator	Verdeling van personen (scholieren en studenten) volgens hoofdvervoerswijze woon-schoolverkeer
Constructie indicator	
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Sinds 2004/2005
Frequentie	
Laatst gewijzigd	2008/2009
Meetmethode	Survey
Bron	Onderzoek Verplaatsingsgedrag Vlaanderen (OVG) – Departement Mobiliteit en Openbare Werken. http://www.mobielvlaanderen.be/pdf/ovg41/tabel_145.pdf
Meer informatie	Zie ook VIA Doelstelling 16.8 Het aantal afgelegde kilometers per persoon in het woonverkeer per auto wordt drastisch verlaagd....

Percentage	Totaal	
2010 Nulmeting	Autobestuurder	1,62%
	Autopassagier	29,71%
	Trein	6,33%
	Tram/(pré)metro	2,66%
	Lijnbus	18,54%
	Schoolvervoer	2,97%
	Brom/snorfiets	0,30%
	Fiets	28,39%
	Te voet	9,48%
2012 Tussentijdse rapportage	Niet beschikbaar	
2014 Eindrapportage		
Meer info	Zie ook modale verdeling van woon- schoolverplaatsingen	

20. Kinderen en jongeren in gebrekkige woonomgeving

SD VJP	SD 20 Meer kinderen groeien op in een goede woning en een duurzame woonomgeving
Definitie indicator	Aantal kinderen (0-17 jaar) die leven in een gezin met problemen met de kwaliteit van de woning
Constructie indicator	
Vergelijking ruimte	EU mogelijk
Vergelijking tijd	
Frequentie	
Laatst gewijzigd	2010
Meetmethode	Survey
Bron	EU-SILC, Algemene directie statistiek http://aps.vlaanderen.sgml/largereeksen/1319.htm
Meer informatie	Zie armoedebaarometer: http://www4dar.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2012-04-23-armoedemonitor2012.aspx Jo Noppe, Studiedienst Vlaamse Regering

Percentage	Totaal
2010 Nulmeting	31%
2014 Eindrapportage	
Meer info	

21. Aantal kinderen in pleeggezin

SD VJP	SD 22 Er is meer maatschappelijk engagement voor kinderen en jongeren
Definitie indicator	Aantal kinderen tussen 0 en 18 jaar die in de loop van het betrokken jaar werden opgenomen in een pleeggezin .
Constructie indicator	Aantal rechtstreeks afgeleid uit bevraging van alle pleeggezinnen Vlaanderen en Brussel
Vergelijking ruimte	/
Vergelijking tijd	Sinds 1997
Frequentie	jaarlijks
Laatst gewijzigd	2011
Meetmethode	Registratie
Bron	Pleegzorg Vlaanderen
Meer informatie	http://www.pleegzorgvlaanderen.be/files/pages/files/Registratierapport_2010_0.pdf (2010) http://www.pleegzorgvlaanderen.be/files/pages/files/Registratierapport_2011.pdf

Aantal	Totaal	M	V
2010 Nulmeting (cijfers 2010)	4 756	2 338	2 418
2012 Tussentijdse rapportage (cijfers 2011)	3 713	1 864	1 849
2014 Eindrapportage			
Meer info	2010: Relevant om te vermelden is dat er naast de pleegkinderen ook 863 (407 mannen en 456 vrouwen) pleeggasten (meerderjarige pleegkinderen) tussen 18 en 30 jaar waren. Bijkomende informatie over pleegzorgsituaties, pleegzorgkinderen – en gasten en pleegzorgouders is opgenomen in het rapport, eveneens met uitsplitsing per provincie. 2012: Relevant om te vermelden is dat er naast de pleegkinderen ook 1176 pleeggasten (meerderjarige pleegkinderen) tussen 18 en 30 jaar waren.		